

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

**SITUAȚIA
SOCIAL-ECONOMICĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
în ianuarie-iunie 2010**

CUPRINS

I. INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA în ianuarie-iunie 2010	3
1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-iunie 2010	5
II. PRODUSUL INTERN BRUT	6
III. PRODUCȚIA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR	
3.1. Industrie	11
3.2. Agricultură	16
3.3. Investiții în capital fix	18
3.4. Transporturi	21
3.5. Comunicații	22
3.6. Turism	23
3.7. Comerț cu amănuntul și servicii cu plată prestate populației	25
3.8. Comerț exterior	28
IV. PREȚURI	
V. FINANȚE	
5.1. Executarea bugetului public național	41
5.2. Credite, depozite și rulajul de casă	43
5.3. Asigurări	43
5.4. Piața valorilor mobiliare	44
VI. SITUAȚIA SOCIALĂ	
6.1. Nivelul de trai al populației	45
6.2. Situația demografică	51
6.3. Ocrotirea sănătății	53
6.4. Infracțiuni	54
VII. INFORMAȚIE SUCCINTĂ CU PRIVIRE LA SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A UTA GĂGĂUZIA	56
PRECIZĂRI METODOLOGICE	59

I. INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA în ianuarie-iunie 2010¹

Rezultatele activității economiei naționale se prezintă astfel:

Produsul intern brut în ianuarie-martie 2010 a însumat 14498 milioane lei, prețuri curente de piață depășind, în termeni reali, cu 4,7% realizările perioadei respective a anului precedent.

Întreprinderile industriale de toate formele de proprietate au fabricat în ianuarie-iunie 2010 producție în valoare de 12216,1 milioane lei (în prețuri curente). Indicele volumului producției industriale față de ianuarie-iunie 2009 a constituit 106,6% (în prețuri comparabile). Creșterea volumului producției industriale comparativ cu perioada corespunzătoare a anului 2009, a fost determinată de majorarea volumului producției în întreprinderile din: industria prelucrătoare – cu 7,8% și sectorul energetic – cu 2,3%, ceea ce a determinat majorarea volumului total de producție, respectiv cu 6,3% și 0,4%. Totodată, s-a redus volumul producției întreprinderilor din industria extractivă cu 11,4% cauzând diminuarea indicelui general cu 0,2%.

Producția globală agricolă obținută în toate categoriile de gospodării în ianuarie-iunie 2010, a însumat circa 2983 milioane lei (în prețuri curente), constituind, conform estimărilor, 111,4% (în prețuri comparabile) față de perioada respectivă a anului precedent. Majorarea producției globale agricole a fost determinată de creșterea producției în sectorul zootehnic cu 12,7%, căreia i-a revenit circa 89% din total producția agricolă.

Investițiile în capital fix din contul tuturor surselor de finanțare realizate în economia națională în perioada de raport au fost însușite în valoare de 3305,1 milioane lei (în prețuri curente), din care lucrările de construcții-montaj au constituit 1726,8 milioane lei sau respectiv 96,4% și 92,0% (în prețuri comparabile) în raport cu ianuarie-iunie 2009. Darea în folosință a caselor de locuit a constituit 50,7% față de perioada respectivă a anului precedent.

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian în ianuarie-iunie 2010 a constituit 3179,6 mii tone, sau 94,1% din volumul realizat în perioada similară din anul 2009, iar **parcursul mărfurilor** a totalizat 1296,5 mil. tone-km, cu 12,0% mai mult decât în perioada corespunzătoare din anul precedent.

Vinzările de mărfuri cu amănuntul, prin unitățile comerciale, în ianuarie-iunie 2010 au însumat 11114,3 milioane lei, marcând, în termeni reali, o creștere de 7,6% față de perioada similară din anul 2009.

Valoarea serviciilor cu plată prestate populației de către unitățile oficial înregistrate în ianuarie-iunie 2010 a constituit 7003,5 milioane lei, înregistrând în condiții comparabile de prețuri, o creștere de 6,7%, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2009.

Exporturile de mărfuri realizate în ianuarie-iunie 2010 s-au cifrat la 621,0 milioane dolari SUA, nivel superior celui înregistrat în perioada similară din anul 2009 cu 6,9%. **Importurile** de mărfuri au evoluat la 1676,1 milioane dolari SUA, cu 11,9% mai mult, comparativ cu ianuarie-iunie 2009. **Balanța comercială** s-a soldat cu un **deficit** de 1055,1 milioane dolari SUA, sau cu 138,0 milioane dolari SUA (+15,0%) mai mare față de cel marcat în ianuarie-iunie 2009.

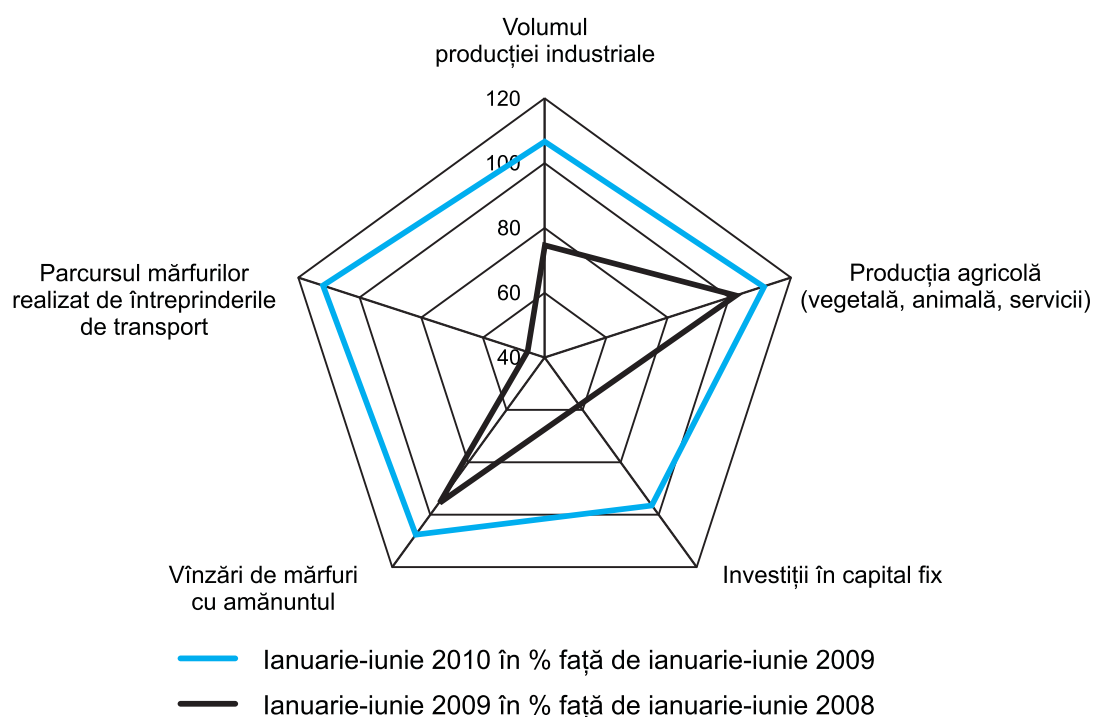
¹ Indicatorii economico-sociali sînt prezentați fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender

Salariul mediu lunar al unui salariat din economia națională în ianuarie-iunie 2010 a constituit 2850 lei sau cu 6,6% mai mult față de perioada similară a anului precedent. În sfera bugetară salariul mediu a constituit 2532 lei, iar în sectorul real al economiei – 3034 lei, fiind în creștere respectiv cu 8,0% și 5,9%.

Numărul șomerilor oficial înregistrați, conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 iulie 2010 a fost de peste 49,5 mii persoane. Numărul șomerilor, determinat conform definiției Biroului Internațional al Muncii, în trimestrul I 2010 a fost de peste 102 mii persoane.

Indicele prețurilor de consum (IPC) în luna iunie 2010 față de mai 2010 a constituit 99,5 la sută, iar față de decembrie 2009 – 105,4 la sută (IPC în luna iunie 2009 față de mai 2009 a constituit 99,7%, iar față de decembrie 2008 – 98,2%).

Evoluția principalilor indicatori ai producției mărfurilor și serviciilor

1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-iunie 2010

	Valoarea în prețuri curente	În % față de ianuarie-iunie 2009	Iunie 2010 în % față de:		Ianuarie-iunie 2009 în % față de ianuarie-iunie 2008
			iunie 2009	mai 2010	
Volumul producției industriale, mil. lei	12216,1	106,6	108,8	107,1	75,1
Producția agricolă, mil. lei	2983	111,4	x	x	102,6
Investiții în capital fix din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	3305,1	96,4	x	x	61,6
inclusiv lucrări de construcții-montaj	1726,8	92,0	x	x	66,3
Darea în folosință a caselor de locuit (suprafața totală) din contul tuturor surselor de finanțare, mii m ²	107,5	50,7	x	x	89,9
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport – total, mil. tone-km	1296,5	112,0	121,5	107,6	45,5
din care:					
feroviar	383,6	85,2	93,4	85,0	27,4
auto	912,0	129,1	133,7	117,2	78,5
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport – total, mii tone	3179,6	94,1	120,6	96,4	37,6
din care:					
feroviar	1576,4	82,4	89,9	87,0	30,8
auto	1555,9	110,8	156,2	103,0	51,8
Vinzări de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale, mil. lei	11114,3	107,6	108,3	100,2	95,5
Stocuri de mărfuri la unitățile de comerț (la 1 iulie), mil. lei	6272,6	x	107,3	103,4	x
Servicii cu plată prestate populației prin unitățile oficial înregistrate, mil. lei	7003,5	106,7	100,2	95,7	100,9
Export, mil. dolari SUA	621,0	106,9	92,1	92,0	79,3
Import, mil. dolari SUA	1676,1	111,9	124,3	108,6	64,2
Deficitul balanței comerciale, mil. dolari SUA	1055,1	115,0	147,1	118,0	57,3
Salariul mediu lunar al unui salariat din economia națională, lei	2850,2	106,6	108,3	104,1	110,1
Salariul real al unui salariat, %	x	99,7	100,5	104,6	108,9
Numărul șomerilor oficial înregistrați (la 1 iulie), mii persoane	49,5	141,2	141,2	94,4	183,7
Indicele prețurilor de consum	x	106,9	107,8	99,5	101,1
mărfuri alimentare	x	104,8	105,3	97,5	95,4
mărfuri nealimentare	x	107,4	107,9	100,0	99,6
servicii	x	107,9	110,1	101,3	112,4

II. PRODUSUL INTERN BRUT

În ianuarie-martie 2010 produsul intern brut în valoare nominală de 14498 milioane lei, prețuri curente de piață, a depășit în termeni reali cu 4,7% realizările perioadei respective ale anului precedent și cu 50,9% realizările din ianuarie-martie 2000.

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de bunuri a crescut cu 5,1% în raport cu trimestrul I 2009 și a influențat pozitiv (cu 1,0%) indicele de volum al produsului intern brut. Agricultură, economia vînatului, silvicultura, pescuitul, piscicultura și industria au înregistrat o creștere a volumelor de activitate respectiv cu 3,5% și 5,6%, influențînd creșterea produsului intern brut cu 0,2% și 0,8% respectiv.

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de servicii s-a majorat în raport cu perioada analogică a anului precedent cu 1,3%, influențînd pozitiv (cu 0,9%) indicele de volum al produsului intern brut. Creșterea a fost condiționată de majorarea volumului de activitate a comerțului cu ridicata și cu amănuntul... (cu 5,4%), a transporturilor și comunicațiilor (cu 6,7%) și a altor activități de servicii (cu 0,1%), contribuția cărora în ansamblu la formarea produsului intern brut a constituit 65,3%. Construcțiile s-au diminuat cu 23,2% în raport cu perioada similară a anului precedent, reprezentînd 2,4% din produsul intern brut.

În perioada de referință rata valorii adăugate brute (valoarea adăugată brută raportată la volumul de producție), înregistrată în sectorul de bunuri practic s-a menținut la nivelul perioadei similare a anului precedent, pe cînd cea înregistrată în sectorul de servicii s-a majorat cu 2,2 puncte procentuale comparativ cu ianuarie-martie 2009.

Rata valorii adăugate brute

procente

	Ianuarie-martie	
	2009	2010
Total pe economie	42,2	42,9
din care:		
bunuri	26,7	26,6
servicii	51,6	53,8

Volumul impozitelor pe produse (inclusiv celui de import) colectate la bugetul public național a înregistrat o creștere de 17,4% în raport cu perioada similară a anului anterior, influențînd cu 2,8% creșterea produsului intern brut. Contribuția volumului impozitelor pe produse (inclusiv celui de import) la formarea produsului intern brut a constituit, în ianuarie-martie 2010, 16,5% față 16,1% în ianuarie-martie 2009.

Analiza factorilor care au contribuit la creșterea cu 4,7% a produsului intern brut pe categorii de resurse evidențiază contribuția volumului impozitelor pe produse (cu 2,8%) și a valorii adăugate brute total pe economie (cu 1,6%).

În ianuarie-martie 2010 indicele-deflator pentru produsul intern brut a constituit 105,5%; cel pentru valoarea adăugată brută produsă în sectoarele de bunuri și servicii – respectiv 106,1% și 108,2% și cel pentru impozitele nete pe produse – 96,3%.

Consumul final a fost în creștere cu 1,5% în raport cu perioada respectivă a anului precedent, influențînd pozitiv (cu 2,0%) indicele volumului fizic al produsului intern brut. Creșterea a fost condiționată de majorarea cu 2,5% a consumului final al gospodăriilor populației. Exporturile și importurile de bunuri și servicii s-au majorat respectiv cu 4,7% și 1,3% față de perioada respectivă a anului anterior.

Formarea brută de capital fix s-a redus cu 20,3% față de ianuarie-martie 2009, în special pe seama investițiilor capitale, volumul cărora s-a situat cu 23,9% sub nivelul perioadei similare a anului precedent. Contribuția formării brute de capital fix la formarea produsului intern brut a constituit, în perioada de referință, 10,9% în raport cu 15,2% în perioada similară a anului anterior.

Volumul total al cererii interne (consumul final și formarea brută de capital) a fost distribuit, în perioada de referință, în proporție de 91,1% pentru consumul final și 8,9% pentru acumulări față de 91,6% și 8,4% în ianuarie-martie 2009 respectiv. În termeni reali, volumul cererii interne a depășit cu 2,9% nivelul perioadei respective a anului precedent.

Analiza factorilor care au contribuit la creșterea cu 4,7% a produsului intern brut pe elemente de utilizări evidențiază contribuția consumului final al gospodăriilor populației (cu 2,5%) și a exporturilor de bunuri și servicii (cu 1,7%).

Resursele și utilizările produsului intern brut

	Ianuarie-martie									
	Prețuri curente, mil. lei		Modificări față de perioada respectivă a anului precedent, %		Contribuția activităților/ elementelor de utilizări la formarea PIB, %		Contribuția activităților/ elementelor de utilizări la creșterea (+) / descreșterea (-) PIB, %		Indicii de preț în % față de perioada respectivă a anului precedent	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
RESURSE										
Valoarea adăugată brută	11133	12182	-6,6	1,8	84,8	84,0	-5,5	1,6	110,4	107,5
Bunuri	2415	2693	-19,5	5,1	18,4	18,6	-3,8	1,0	120,6	106,1
Agricultura, economia vînatului și silvicultura; pescuit, piscicultura	641	662	3,0	3,5	4,9	4,6	0,1	0,2	143,1	99,9
Industria	1774	2031	-24,1	5,6	13,5	14,0	-3,9	0,8	114,3	108,4
Servicii	8957	9816	-2,0	1,3	68,2	67,7	-1,3	0,9	105,7	108,2
Construcții	458	353	-31,3	-23,2	3,5	2,4	-1,6	-0,8	97,5	100,3
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; reparația autovehiculelor ...	2000	2226	-4,2	5,4	15,2	15,3	-0,7	0,8	99,7	105,7
Transporturi și comunicații	1636	1877	-14,2	6,7	12,5	13,0	-1,8	0,8	111,7	107,5
Alte activități de servicii ¹	4863	5360	8,8	0,1	37,0	37,0	2,8	0,1	107,2	110,1
Serviciile intermediarilor financieri indirect măsurate (SIFIM)	-239	-327	x	x	-1,8	-2,3	-0,4	-0,3	64,5	118,4
Impozite nete pe produse (impozite pe produse minus subvenții pe produse)	1993	2316	-8,0	20,6	15,2	16,0	-1,4	3,1	100,6	96,3
din care impozite pe produse (inclusiv cele de import)	2114	2399	-12,8	17,4	16,1	16,5	-2,4	2,8	100,3	96,7
PRODUSUL INTERN BRUT	13126	14498	-6,9	4,7	100,0	100,0	-6,9	4,7	108,8	105,5
UTILIZĂRI										
Consumul final – total	16538	18354	-9,0	1,5	126,0	126,6	-11,6	2,0	108,0	109,3
Consumul final al gospodăriilor	13194	14632	-10,2	2,5	100,5	100,9	-10,8	2,5	105,8	108,2
Consumul final al administrației publice (APU) și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (ILSGP)	3344	3722	-3,5	-2,1	25,5	25,7	-0,8	-0,5	117,1	113,7
Formarea brută de capital	1513	1800	-60,4	17,4	11,5	12,4	-17,9	2,0	113,4	101,4
Formarea brută de capital fix	1992	1579	-36,4	-20,3	15,2	10,9	-9,2	-3,1	105,6	99,5
Variația stocurilor	-479	221	x ²	x ²	-3,7	1,5	-8,7	5,1	85,0	117,2
Exportul net de bunuri și servicii	-4925	-5656	x ²	x ²	-37,5	-39,0	22,6	0,7	107,6	117,1
Exportul de bunuri și servicii	4658	5773	-14,7	4,7	35,5	39,8	-6,9	1,7	90,3	118,4
Importul de bunuri și servicii (-)	9583	11429	-28,2	1,3	73,0	78,8	-29,5	1,0	98,4	117,7

Analiza eficacității operațiunilor de comerț exterior este reflectată și de efortul la exporturile de bunuri și servicii și de rata de penetrare a importurilor de bunuri și servicii pe piața internă, care în perioada de referință s-au majorat cu 2,7 puncte procentuale și 3,0 puncte procentuale respectiv comparativ cu perioada analogică a anului precedent. Cu toate că importurile de bunuri și servicii continuă să prevaleze asupra exporturilor de bunuri și servicii la decalajul export-import (rata de acoperire) s-a resimțit o ameliorare, care în perioada de referință a fost de 1 la 0,51 față de 1 la 0,49 în perioada similară a anului precedent. Aceasta înseamnă, că în perioada de referință, la fiecare un leu importuri de bunuri și servicii s-au exportat bunuri și servicii mai puțin cu 49 bani față de 51 bani în ianuarie-septembrie 2009. Creștere s-a înregistrat și pentru integrarea de piață a bunurilor și serviciilor, de la 54,2% în ianuarie-martie 2009 la 59,3% în ianuarie-martie 2010.

¹ Cuprind activitățile: hoteluri și restaurante, activități financiare, tranzacții imobiliare, administrația publică, învățămînt, sănătate și asistență socială, alte activități de servicii colective, sociale și personale și activități ale personalului angajat în gospodării particulare

² În cazul cînd volumul fizic al unui indicator pentru două perioade comparabile au semne diferite, sau negative, indicele volumului fizic este irațional și în tabelă nu se reflectă

Indicatorii caracteristici comerțului exterior

milioane lei

	Ianuarie-martie	
	2009	2010
Producția	26394	28386
Import	9583	11429
Export	4658	5773
Taxe asupra comerțului internațional	182	206
Piața internă ¹	31501	34248
Efort la export ² (%)	17,6	20,3
Rata de acoperire ³ (%)	48,6	50,5
Rata de penetrare ⁴ (%)	30,4	33,4
Integrarea de piață ⁵ (%)	54,2	59,3

Conform estimărilor, în perioada de referință, elementele economiei neobservate au contribuit la formarea produsului intern brut și a valorii adăugate brute în proporție de 20,2% și 24,7% respectiv față de 21,8% și 26,6% în perioada similară a anului precedent. Contribuția sectorului formal și a producției gospodăriilor casnice pentru consum propriu la formarea produsului intern brut și a valorii adăugate brute a activităților economice respective practic a rămas la nivelul perioade respective a anului precedent, pe când cea a sectorului informal s-a diminuat cu 1,7 puncte procentuale și 2,1 puncte procentuale respectiv.

Contribuția elementelor economiei neobservate la formarea produsului intern brut

procente

	Ianuarie-martie							
	Sectorul formal		Sectorul informal		Producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu		Total	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Agricultura, economia vînatului și silvicultura; pescuit, piscicultura	0,0	0,0	0,6	0,6	1,5	1,3	2,1	1,9
Industria	2,0	1,8	1,0	0,8	0,9	1,3	3,9	3,9
Construcții	0,5	0,4	2,1	1,1	0,1	0,1	2,7	1,6
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; reparația autovehiculelor ...	2,6	2,9	3,4	2,7	–	–	6,0	5,6
Hoteluri și restaurante	0,5	0,8	0,1	0,0	–	–	0,6	0,8
Transporturi și comunicații	1,2	0,9	0,4	0,4	–	–	1,6	1,3
Alte activități de servicii	1,9	1,9	0,2	0,5	2,8	2,7	4,9	5,1
Total	8,7	8,7	7,8	6,1	5,3	5,4	21,8	20,2

Contribuția elementelor economiei neobservate la formarea valorii adăugate brute a activităților economice respective

procente

	Ianuarie-martie							
	Sectorul formal		Sectorul informal		Producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu		Total	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Agricultura, economia vînatului și silvicultura; pescuit, piscicultura	0,6	0,6	13,0	12,3	30,3	28,8	43,9	41,7
Industria	14,5	12,6	7,7	5,9	6,7	9,5	28,9	28,0
Construcții	13,1	15,8	59,1	45,8	2,9	2,6	75,1	64,2
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; reparația autovehiculelor ...	17,1	19,0	22,5	17,9	–	–	39,6	36,9
Hoteluri și restaurante	34,9	52,6	4,7	3,1	–	–	39,6	55,7
Transporturi și comunicații	10,1	6,6	2,9	3,1	–	–	13,0	9,7
Alte activități de servicii	6,0	6,3	0,8	1,5	9,0	8,5	15,8	16,3
Total	10,6	10,6	9,6	7,5	6,4	6,6	26,6	24,7

¹ Piața internă = Producție + Import + Taxe asupra comerțului internațional – Export

² Efort la export = Export / Producție

³ Rata de acoperire = Export / Import

⁴ Rata de penetrare = Import / Piața internă

⁵ Integrarea de piață = Media aritmetică a valorii importurilor și exporturilor de bunuri și servicii raportată la PIB

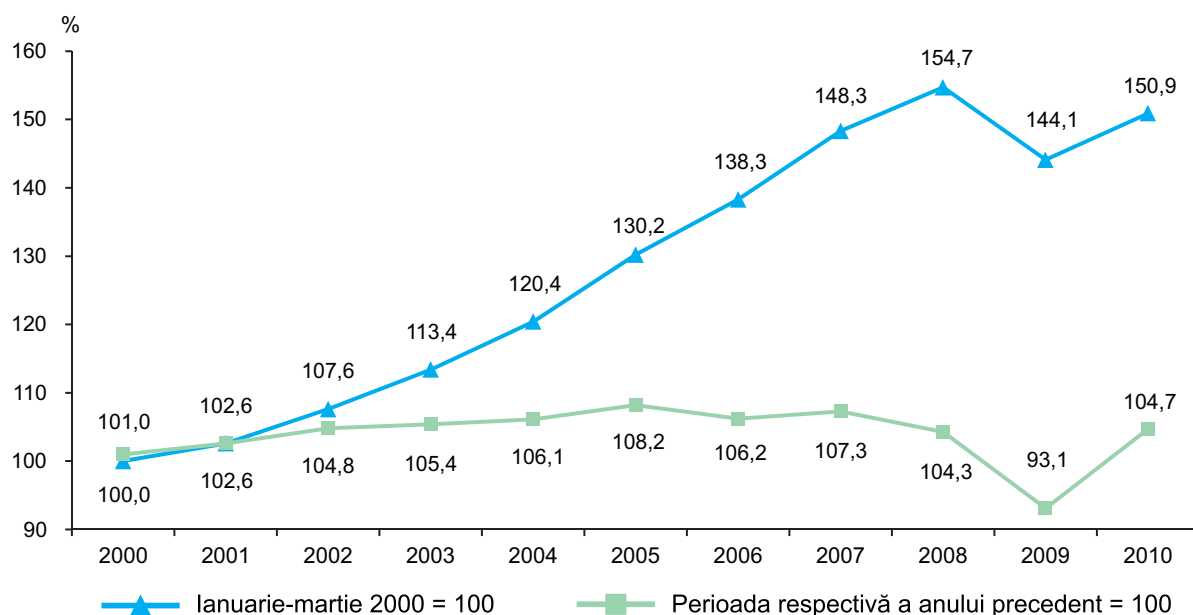
Volumul de activitate din sectoarele proprietății private și proprietății întreprinderilor mixte a contribuit la formarea produsului intern brut în proporție de 46,2%, și 13,6% respectiv, față de 45,1%, și 11,6% în perioada analogică a anului precedent. Aceasta s-a produs în detrimentul volumului de activitate din sectoarele proprietății publice, proprietății mixte și proprietății străine aportul căruia la formarea produsului intern brut s-a redus de la 31,2%, 4,0% și 8,1% respectiv în ianuarie-martie 2009 la 30,9%, 2,5% și 6,8% în ianuarie-martie 2010.

Formarea produsului intern brut pe forme de proprietate

procente

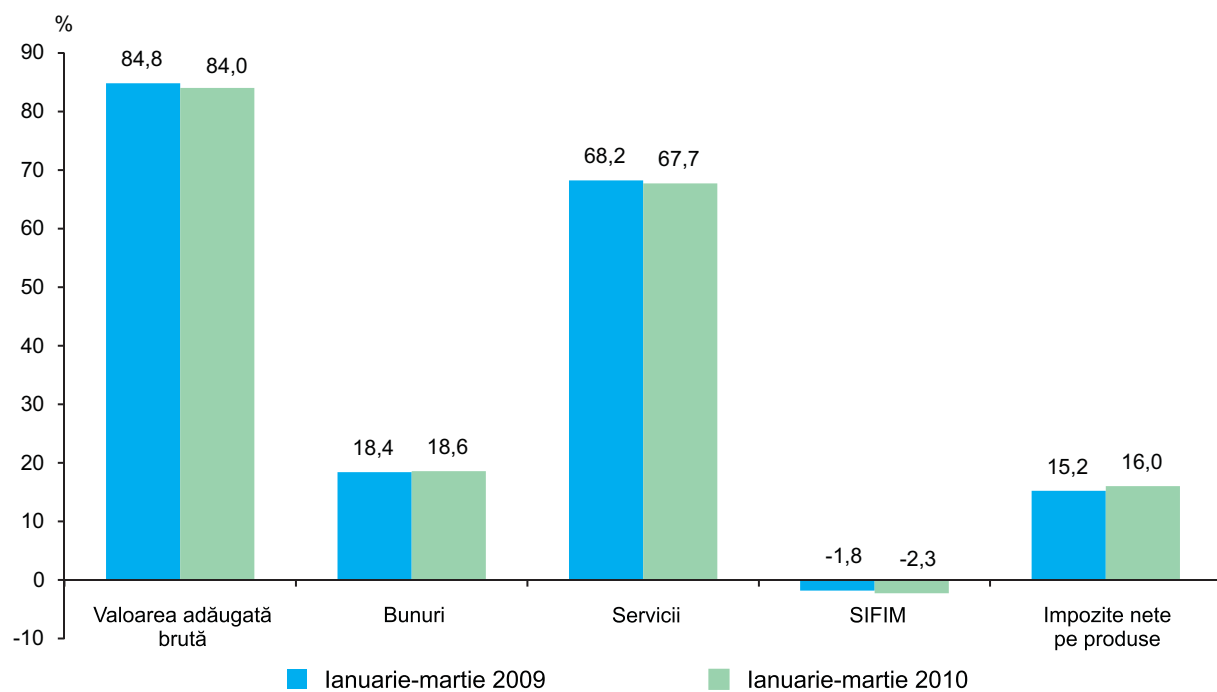
	Ianuarie-martie											
	Proprietatea publică		Proprietatea privată		Proprietatea mixtă		Proprietatea străină		Proprietatea întreprinderilor mixte		Total	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Bunuri	1,4	1,6	12,2	12,2	1,2	1,2	1,4	1,3	2,2	2,3	18,4	18,6
Agricultura, economia vînatului și silvicultura; pescuit, piscicultura	0,1	0,1	4,8	4,5	0,0	—	—	—	—	—	4,9	4,6
Industria	1,3	1,5	7,4	7,7	1,2	1,2	1,4	1,3	2,2	2,3	13,5	14,0
Servicii	25,0	24,5	26,6	27,1	2,3	0,9	5,5	4,4	8,8	10,8	68,2	67,7
Construcții	0,0	0,0	3,2	2,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	3,5	2,4
Comerț cu ridicata și cu amănuntul	0,6	0,0	9,8	11,9	1,3	0,0	3,3	2,0	0,2	1,4	15,2	15,3
Transporturi și comunicații	5,6	4,8	3,1	3,6	0,1	0,2	0,1	0,1	3,6	4,3	12,5	13,0
Alte activități de servicii	18,8	19,7	10,5	9,4	0,8	0,6	2,0	2,3	4,9	5,0	37,0	37,0
Serviciile intermediarilor financiari indirect măsurate	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,1	-0,2	-1,4	-1,8	-1,8	-2,3
Valoarea adăugată brută	26,4	26,1	38,7	39,2	3,3	1,9	6,8	5,5	9,6	11,3	84,8	84,0
Impozite nete pe produse	4,8	4,8	6,4	7,0	0,7	0,6	1,3	1,3	2,0	2,3	15,2	16,0
Produsul intern brut	31,2	30,9	45,1	46,2	4,0	2,5	8,1	6,8	11,6	13,6	100,0	100,0

Indicii de volum ai produsului intern brut în ianuarie-martie

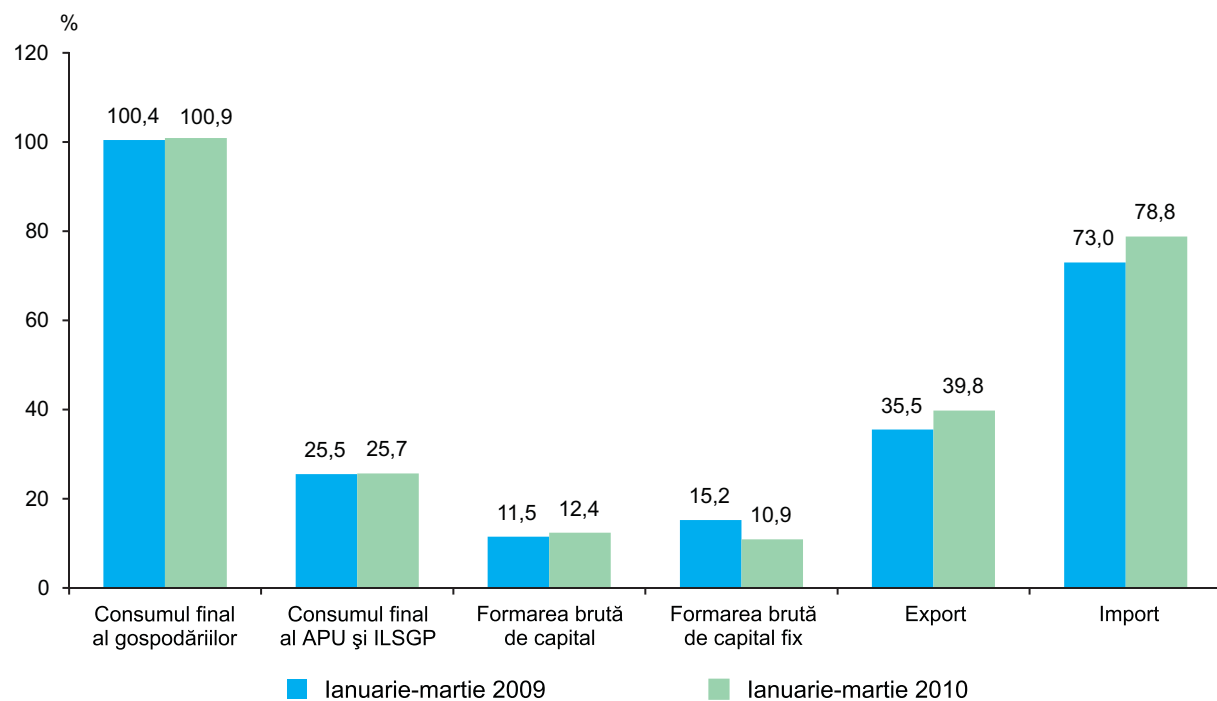

STRUCTURA PRODUSULUI INTERN BRUT

Resurse

Utilizări

III. PRODUCȚIA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR

3.1. Industrie

În ianuarie-iunie 2010 întreprinderile industriale de toate formele de proprietate au fabricat producție în valoare de 12216,1 mil. lei (în prețuri curente). Indicele volumului producției industriale în raport cu ianuarie-iunie 2009 a constituit 106,6% (în prețuri comparabile).

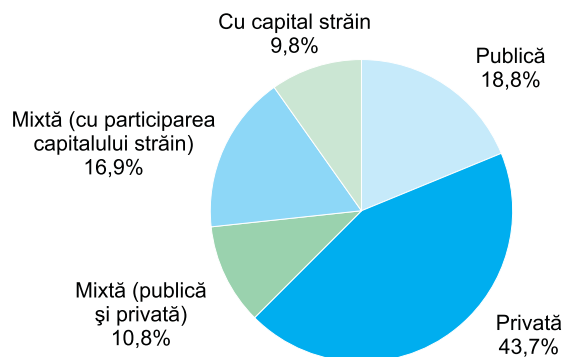
Pe termen scurt producția industrială de la începutul anului a evoluat în felul următor:

	2009		2010	
	în % față de luna corespunzătoare a anului 2008	cumulativ de la începutul anului	în % față de luna corespunzătoare a anului 2009	cumulativ de la începutul anului
Ianuarie	74,9	74,9	105,0	105,0
Februarie	72,9	73,7	103,4	104,1
Martie	79,5	75,8	105,6	104,9
Aprilie	69,9	74,3	106,2	105,5
Mai	76,7	74,7	111,0	106,1
Iunie	76,8	75,1	108,8	106,6

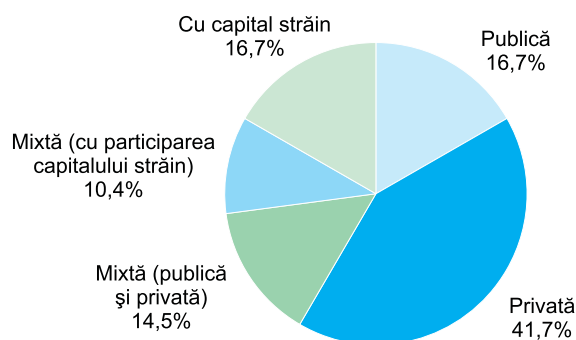
Valoarea și indicii producției industriale în întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie¹ după forme de proprietate se prezintă în tabelul de mai jos:

	Ianuarie-iunie 2009		Ianuarie-iunie 2010	
	în prețuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie-iunie 2008	în prețuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie-iunie 2009
Total	8000,8	75,1	9539,1	106,6
Proprietate publică	1505,7	87,4	1592,1	106,0
Proprietate privată	3493,0	78,0	3981,0	101,4
Proprietate mixtă, fără participare străină	864,0	61,6	1382,8	127,0
Proprietate străină	786,9	75,0	992,1	107,8
Proprietatea întreprinderilor mixte cu participarea capitalului străin	1351,2	70,5	1591,1	106,8

Structura producției industriale pe forme de proprietate

Ianuarie-iunie 2009

Ianuarie-iunie 2010

Nivelul producției în întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie după tipuri de activități se prezintă în tabelul ce urmează:

	Valoarea producției în ianuarie-iunie 2010 (în prețuri curente), mil. lei	Ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009	Ponderea în volumul total de producție în ianuarie-iunie 2010 (în prețuri comparabile), %	Gradul de influență a creșterii (+) / descreșterii (-) producției asupra indicelui general de producție, %
Industrie – total	9539,1	106,6	100,0	+6,6
Industria extractivă	126,6	88,6	1,2	-0,2
Industria prelucrătoare	7566,3	107,8	82,4	+6,3
din care:				
Industria alimentară și a băuturilor	3919,1	106,1	36,4	+2,2
producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne	539,5	102,4	5,1	+0,1
prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor	209,8	113,2	2,0	+0,3

¹ Întreprinderile industriale cu numărul personalului industrial de 10 și mai multe persoane, cuprinse în cercetare statistică lunară (vezi precizările metodologice)

	Valoarea producției în ianuarie-iunie 2010 (în prețuri curente), mil. lei	Ianuarie- iunie 2010 în % față de ianuarie- iunie 2009	Ponderea în volumul total de producție în ianuarie-iunie 2010 (în prețuri comparabile), %	Gradul de influență a creșterii (+) / descreșterii (-) producției asupra indicelui general de producție, %
fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale	436,1	86,1	3,6	-0,6
fabricarea produselor lactate	613,2	104,0	5,3	+0,2
fabricarea produselor de morărit	42,0	95,9	0,4	-0,0
fabricarea nutrețurilor gata pentru animale	14,7	109,4	0,2	+0,0
fabricarea pâinii și a produselor de patiserie proaspete	384,4	98,3	3,7	-0,1
fabricarea de cacao, ciocolată și produse zaharoase de cofetărie	216,3	106,8	2,0	+0,1
fabricarea macaroanelor, tăiețelilor și produselor făinoase analoage	6,4	95,7	0,1	-0,0
fabricarea băuturilor alcoolice distilate	230,2	135,0	3,0	+0,8
fabricarea vinului	737,5	123,0	6,8	+1,4
fabricarea apei minerale și a băuturilor răcoritoare	100,1	93,2	0,9	-0,1
Fabricarea produselor de tutun	264,2	158,8	2,8	+1,1
Fabricarea produselor textile	233,7	98,3	2,2	-0,0
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte; prepararea și vopsirea blănurilor	357,5	115,8	10,5	+1,5
Producția de piei, de articole din piele și fabricarea încălțămintei	145,0	116,1	3,1	+0,5
fabricarea articolelor de voiaj și de marochinărie	35,1	127,2	0,9	+0,2
fabricarea încălțămintei	110,0	113,8	2,2	+0,3
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn	19,7	69,0	0,2	-0,1
Fabricarea hârtiei și cartonului	136,7	113,3	1,6	+0,2
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative	116,1	88,3	1,2	-0,2
Industria chimică	229,2	130,1	2,2	+0,5
fabricarea lacurilor și vopselelor	112,4	118,5	1,1	+0,2
fabricarea de medicamente și produse farmaceutice	84,6	135,5	0,7	+0,2
Producția de articole din cauciuc și din material plastic	283,7	87,6	2,5	-0,4
Producția altor produse din minerale nemetarifere	765,1	91,1	7,1	-0,7
fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă	274,9	93,6	2,5	-0,2
fabricarea cărămizilor și țiglelor din lut ars	43,8	86,5	0,4	-0,1
fabricarea elementelor din beton, ipsos și ciment	135,7	92,3	1,3	-0,1
Industria metalurgică	59,3	98,1	0,5	-0,0
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje	124,7	75,6	1,1	-0,4
Fabricarea de mașini și echipamente	152,9	126,6	1,3	+0,3
fabricarea de pompe, compresoare și sisteme hidraulice	41,1	177,5	0,3	+0,2
fabricarea de mașini agricole	44,6	104,7	0,4	+0,0
fabricarea aparatelor de uz casnic	9,9	171,4	0,1	+0,0
Producția de mașini și aparate electrice	93,1	96,5	4,4	-0,2
Producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice	58,6	69,5	0,6	-0,3
Producția de mobilier și alte activități industriale	177,0	108,8	1,8	+0,2
producția de mobilier	162,4	107,2	1,6	+0,1
Producția și distribuția de energie electrică și termică	1846,3	102,3	16,4	+0,4
Producția și distribuția energiei electrice	1370,8	102,9	13,1	+0,4
Aprovizionarea cu aburi și apă caldă	475,5	99,7	3,3	-0,0

Situația din sectorul industrial al economiei este determinată preponderent de activitatea întreprinderilor din industria prelucrătoare, cărora în ianuarie-iunie 2010 le-au revenit 82,4% din valoarea totală a producției (în prețuri comparabile), obținută la întreprinderile cu activități principale de industrie cuprinse în cercetare statistică lunară. Nivelul producției realizate de către aceste întreprinderi a crescut cu 7,8% față de ianuarie-iunie 2009, determinând creșterea producției industriale în ansamblu cu 6,3%.

Industriei alimentare și a băuturilor îi revin 36,4% din valoarea producției industriale în ansamblu și 44,1% din valoarea producției industriei prelucrătoare. Întreprinderile din această ramură au obținut în ianuarie-iunie 2010 un volum de producție cu 6,1% mai mare decât în ianuarie-iunie 2009, determinând astfel majorarea producției pe total industrie cu 2,2%.

Întreprinderile de producere a vinului, deținând o pondere de 6,8% în structura producției industriale în ansamblu (în ianuarie-iunie 2009 – 5,9%) au obținut producție cu 23,0% mai multă decât în ianuarie-iunie 2009, ceea ce a determinat majorarea volumului total al producției industriale cu 1,4%.

La majorarea volumului producției industriale au contribuit în special întreprinderile cu următoarele activități principale de industrie: fabricarea de articole de îmbrăcăminte a crescut cu 15,8%, fabricarea produselor de tutun – cu 58,8%, fabricarea băuturilor alcoolice distilate – cu 35,0%, industria chimică – cu 30,1%, producția și distribuția energiei electrice – cu 2,9%, fabricarea încălțămintei – cu 13,8%, care, deținând ponderea în total producție industrială, respectiv, de 10,5%, 2,8%, 3,0%, 2,2%, 13,1% și 2,2%, au determinat creșterea volumului total de producție, respectiv, cu 1,5%, 1,1%, 0,8%, 0,5%, 0,4% și 0,3%.

Totodată, diminuarea volumului de producție la întreprinderile cu următoarele activități principale: fabricarea produselor din minerale nemetalifere (fabricarea sticlei, elementelor din beton, ipsos și ciment etc.) – cu 8,9%, fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 13,9%, producția de articole din cauciuc și din material plastic – cu 12,4%, fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje – cu 24,4%, edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative – cu 11,7%, industria extractivă – cu 11,4%, care, deținând ponderea în total producție industrială, respectiv, de 7,1%, 3,6%, 2,5%, 1,1%, 1,2% și 1,2%, a cauzat reducerea volumului total de producție, respectiv, cu 0,7%, 0,6%, 0,4%, 0,4%, 0,2% și 0,2%.

Producția principalelor produse industriale în întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie se prezintă în următorul tabel:

	Unitatea de măsură	Iunie 2010		Ianuarie-iunie 2010	
		cantitatea	în % față de iunie 2009	cantitatea	în % față de ianuarie- iunie 2009
Industria extractivă					
pietre calcaroase pentru cioplit sau pentru construcții	mii m ³	14,9	81,0	71,9	87,6
alte pietre pentru cioplit sau pentru construcții	- " -	15,6	86,7	60,7	73,0
ghips și anhidrit	mii tone	33,6	134,4	116,5	198,5
piatră de var	- " -	2,0	125,0	8,9	117,1
nisip	mii m ³	47,8	98,4	173,2	80,1
pietriș, prundiș, bolovani și silex	- " -	110,3	139,6	356,0	85,3
Industria alimentară și a băuturilor					
carne, inclusiv subproduse de categoria I	tone	477,8	160,2	1553,4	152,4
carne de pasăre	- " -	699,6	111,0	4153,4	115,6
mezeluri	- " -	954,3	89,4	5464,5	85,4
conserve din carne	- " -	85,8	78,3	531,8	98,9
sucuri de legume și fructe	- " -	1266,2	107,8	7494,4	135,5
conserve de legume	- " -	7829,8	de 2,2 ori	8428,7	193,2
fructe prelucrate și conservate	- " -	354,5	39,1	406,1	29,3
lapte și frișcă cu conținut de grăsimi <6%	- " -	6738,5	94,6	31698,8	96,0
unt	- " -	434,8	103,2	1982,5	105,1
cașcaval și brânză grase	- " -	232,5	de 2,1 ori	756,2	105,1
lapte prins, cremă de lapte prins, iaurt, chefir, smântână și alte produse fermentate	- " -	2254,0	101,4	12442,5	98,8
înghețată	- " -	1463,9	117,0	4326,7	121,4
făină	- " -	4052,4	80,4	24011,8	93,2
crupe	- " -	194,3	70,6	1587,4	109,0
nutrețuri gata pentru hrana animalelor	- " -	1010,8	120,1	5537,2	120,2
pâine proaspătă	- " -	7731,9	95,1	45651,5	93,7
produse de cofetărie făinoase	- " -	1582,6	102,4	10143,4	114,7
produse de cofetărie zaharoase	- " -	1139,6	94,1	6392,6	110,2
paste făinoase	- " -	460,1	121,5	2353,3	106,9
divin	mii dal	54,8	134,0	223,1	143,5
rachiuri și lichioruri	- " -	50,2	51,6	360,7	99,9
vin spumant	- " -	27,1	de 3,8 ori	120,8	de 2,0 ori
vinuri naturale de struguri	- " -	802,1	115,9	4167,7	109,0

	Unitatea de măsură	Iunie 2010		Ianuarie-iunie 2010	
		cantitatea	în % față de iunie 2009	cantitatea	în % față de ianuarie-iunie 2009
vinuri de Porto, Madeira, Sheary, Tokay și altele	mii dal	38,3	185,9	526,7	de 2,1 ori
ape minerale și gazoase	- " -	1316,2	119,4	4699,3	101,7
băuturi nealcoolice	- " -	592,0	83,0	2163,1	82,0
Fabricarea produselor de tutun					
tutun fermentat	tone	337,3	de 4,3 ori	2573,0	191,2
Fabricarea produselor textile					
articole de ciorăpărie	mii per.	95,1	105,7	566,4	85,1
articole tricotate	mii buc.	1880,7	156,4	10435,6	160,4
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte					
articole de îmbrăcăminte pentru lucru	mii buc.	448,7	140,0	2215,6	118,9
paltoane, impermeabile, canadiene, pelerine, hanorace	- " -	60,7	102,0	265,7	83,4
costume și completuri	- " -	3,4	22,8	40,6	68,1
sacouri, jachete și blazere	- " -	41,4	89,5	207,8	72,7
pantaloni lungi și scurți, salopete și șorturi	- " -	85,2	138,1	478,3	99,4
rochii și sarafane	- " -	61,7	94,0	410,8	137,9
fuste și fuste-pantaloni	- " -	9,5	17,1	111,6	55,9
cămăși și bluze pentru femei și fete	- " -	165,6	110,9	805,2	101,0
Fabricarea de articole de voiaj și de marochinărie					
cufere, valize, geamantane și articole similare	mii buc.	8,4	100,5	50,4	72,0
genți pentru dame	- " -	9,0	79,4	42,9	72,1
Fabricarea încălțămintei					
încălțămintă	mii per.	171,8	185,3	1031,4	96,7
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn					
cherestea	mii m ³	0,4	51,8	1,9	50,0
ferestre, uși, rame, pervazuri și praguri	mii m ²	1,6	108,8	6,7	74,9
panouri pentru parchete	- " -	—	—	1,4	39,6
Fabricarea hîrtiei și cartonului					
hîrtii și cartoane ondulate	mil. m ²	0,4	185,6	1,7	126,8
cutii și lăzi din hîrtie sau cartoane ondulate	- " -	2,3	100,0	13,8	112,4
ambalaje din hîrtie sau carton neondulat	tone	118,7	de 2,3 ori	733,0	133,5
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative					
editarea de cărți, broșuri și imprimate similare	mii buc.	140,5	81,9	770,2	79,6
servicii de tipărire a ziarelor și publicațiilor, care apar cel puțin de 4 ori pe săptămîină	mil. ex.	1,3	89,1	8,0	83,4
caiete	mil. buc.	0,9	118,8	6,0	165,2
Industria chimică					
vopsele și lacuri	tone	1570,1	118,6	5141,1	114,7
oxigen	mii m ³	17,4	40,3	100,5	41,7
dioxid de carbon	tone	60,8	47,7	485,4	64,4
săpunuri	- " -	16,4	123,3	168,8	199,8
preparate pentru spălat și curățat	- " -	7,6	98,2	68,5	de 2,3 ori
Producția de articole din cauciuc și din material plastic					
tuburi și țevi	tone	164,9	130,3	610,5	124,7
cutii, lăzi, stelaje și articole similare	- " -	17,7	35,7	163,3	43,7
ferestre, uși, vitralii și cadrele acestora	mii m ²	5,9	81,2	23,2	62,5
Producția altor produse din minerale nemetalifere					
oglinzi din sticlă	mii m ²	0,4	104,6	2,3	85,1
borcane de sterilizat	mil. borc. echiv. 0,5 l	7,5	44,6	64,6	120,7
sticle și flacoane din sticlă	mil. buc.	13,4	114,2	80,7	83,9
cărămizi din ceramică pentru construcții	mil. cărămizi conv.	4,0	108,7	14,5	106,7
ipsos	mii tone	9,0	106,2	46,3	100,6
amestecuri uscate de ghips	- " -	10,6	86,1	53,7	91,4
elemente prefabricate pentru construcții din ciment, beton sau piatră artificială	mii m ³	8,8	153,1	27,0	98,9

	Unitatea de măsură	Iunie 2010		Ianuarie-iunie 2010	
		cantitatea	în % față de iunie 2009	cantitatea	în % față de ianuarie- iunie 2009
Industria metalurgică					
piese turnate din fontă cenușie	tone	99,1	158,1	302,0	105,8
piese turnate din oțel	- " -	4,4	de 4,1 ori	22,3	de 2,1 ori
piese turnate din metale neferoase ușoare	- " -	0,5	de 10,3 ori	2,8	90,8
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje					
uși, ferestre și cadrele lor, praguri, pervazuri, din metale feroase	tone	13,7	de 5,7 ori	30,7	181,7
uși, ferestre și cadrele lor, praguri, pervazuri, din aluminiu	- " -	38,5	107,5	152,9	105,0
Producția și distribuția de energie electrică și termică					
energie electrică	mil. kWh	43,2	de 2,5 ori	592,9	104,7
energie termică	mii Gcal	36,4	de 2,3 ori	1291,9	104,4

Volumul producției industriale divizat pe principalele grupe industriale (conform recomandărilor UE) a evoluat în felul următor:

	Valoarea producției în ianuarie-iunie 2010 (în prețuri curente), mil. lei	Ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009	Ponderea în total industrie, %
Industrie – total	9539,1	106,6	100,0
Industria bunurilor intermediare (excepție energie)	2160,8	104,5	22,6
Industria bunurilor de capital	315,1	90,8	3,3
Industria bunurilor de folosință îndelungată	177,5	106,8	1,9
Industria bunurilor de uz curent	5032,6	110,0	52,8
Activități și bunuri legate de energie	1853,1	101,7	19,4

Datele prezentate atestă că cea mai mare pondere în totalul producției industriale o deține grupa „Industria bunurilor de consum curent” (52,8%), urmată de grupa „Industria bunurilor intermediare” (22,6%), „Activități și bunuri legate de energie” (19,4%) și „Industria bunurilor de folosință îndelungată” (1,9%). Aceste grupe au înregistrat creșteri ale volumului de producție în raport cu perioada similară a anului precedent respectiv cu 10,0%, 4,5%, 1,7% și 6,8%, ceea ce a determinat în cea mai mare măsură majorarea producției pe ansamblu cu 6,6%.

Grupa „Industria bunurilor de capital”, cu ponderea de 3,3%, a înregistrat reducerea volumului de producție cu 9,2%.

Din informația prezentată rezultă, că în industria țării prevalează ramurile producătoare a bunurilor de consum curent, iar producția bunurilor investiționale deține o pondere neînsemnată.

În ianuarie-iunie 2010 **valoarea producției livrate** de către întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie a constituit 9675,4 mil. lei în prețuri curente (în ianuarie-iunie 2009 – 8846,3 mil. lei), din care valoarea producției livrate pe piața externă a constituit 2767,1 mil. lei sau 28,6% din total producție industrială (în ianuarie-iunie 2009 – respectiv, 2545,0 mil. lei și 29,9%). **Veniturile din vânzări**, realizate de către întreprinderile nominalizate în perioada de raport s-au cifrat la 13120,3 mil. lei (în ianuarie-iunie 2009 – 11623,1 mil. lei).

Producția industrială, fabricată de către întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie, pe regiuni de dezvoltare a evoluat în felul următor:

	Ianuarie-iunie 2009			Ianuarie-iunie 2010		
	în prețuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie-iunie 2008	ponderea în total industrie, %	în prețuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie-iunie 2009	ponderea în total industrie, %
Industrie – total	8000,8	75,1	100,0	9539,1	106,6	100,0
mun. Chișinău	4699,6	75,4	58,7	5826,7	109,5	61,1
Nord	1846,1	79,0	23,1	2008,3	100,4	21,0
Centru	962,4	64,5	12,0	1179,0	106,4	12,4
Sud	277,9	74,7	3,5	282,0	104,3	3,0
UTA Găgăuzia	214,9	90,8	2,7	243,1	106,5	2,5

Datele în profil pe regiuni de dezvoltare atestă faptul concentrării activităților industriale în proporție de circa 95 la sută în municipiul Chișinău, regiunile Nord și Centru. Municipiul Chișinău deține partea preponderentă de peste 61 la sută din totalul producției industriale pe țară. Indicele producției industriale a întreprinderilor din municipiul Chișinău în semestrul I 2010 față de semestrul I 2009 a constituit 109,5%.

Regiunea Sud și UTA Găgăuzia dețin cele mai mici ponderi în totalul producției pe țară, respectiv 3,0% și 2,5%.

3.2. Agricultură

Producția globală agricolă în ianuarie-iunie 2010 a constituit, conform estimărilor, circa 2983 mil. lei (în prețuri curente), înregistrând 111,4% (în prețuri comparabile) față de perioada respectivă a anului precedent. Creșterea producției agricole a fost determinată de majorarea cu 12,7% a producției animale, careia i-a revenit circa 89% din total producția agricolă.

Fitotehnie. Conform datelor preliminare, pentru roada anului 2010 în gospodăriile de toate categoriile (întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești (de fermier) și gospodăriile auxiliare ale populației) s-au semănat 1469 mii ha, sau cu 10 mii ha (cu 0,7%) mai mult față de anul 2009.

Suprafețele însămînțate¹ și structura lor în gospodăriile de toate categoriile se prezintă prin următoarele date:

	Mii ha		Structura suprafețelor însămînțate, %	
	2010	în % față de 2009	2009	2010
Suprafața însămînțată – total	1468,8	100,7	100	100
din care:				
Cereale și leguminoase pentru boabe – total	925,6	97,3	65,2	63,0
din acestea:				
grâu de toamnă și primăvară	328,8	93,5	24,1	22,4
orz de toamnă și primăvară	133,9	86,4	10,6	9,1
porumb pentru boabe	419,7	104,2	27,6	28,6
leguminoase pentru boabe	34,8	107,6	2,2	2,4
Culturi tehnice – total	388,7	107,2	24,9	26,5
din acestea:				
sfeclă de zahăr	27,1	115,0	1,6	1,8
floarea-soarelui	252,6	112,4	15,4	17,2
tutun	4,3	169,6	0,2	0,3
soia	59,1	121,4	3,3	4,0
rapiță de toamnă	36,6	64,9	3,9	2,5
Cartofi, legume și bostănoase – total	77,7	102,0	5,2	5,3
din acestea:				
cartofi	27,6	98,3	1,9	1,9
legume de câmp	38,2	109,3	2,4	2,6
bostănoase	10,4	89,1	0,8	0,7
Culturi pentru nutreț – total	76,8	111,4	4,7	5,2
din acestea:				
porumb pentru siloz și masă verde	7,2	111,1	0,4	0,5
ierburi perene	62,8	110,3	3,9	4,3
ierburi anuale	3,7	130,1	0,2	0,2

Situația în profil pe categorii de gospodării indică, că în întreprinderile agricole continuă să fie concentrată cea mai mare parte a suprafețelor însămînțate cu grâu (70% din suprafața totală a semănturilor culturii date), orz (66%), sfeclă de zahăr (84%), floarea soarelui (67%), tutun (82%), soia (78%), rapiță de toamnă (92%). În gospodăriile țărănești (de fermier)² sînt concentrate 68% din semănturile cu culturi bostănoase, 57% – cu culturi pentru nutreț, iar în gospodăriile auxiliare ale populației – 73% din suprafețele sădite cu cartofi și 66% – din suprafețele plantate cu legume de câmp.

Structura suprafețelor însămînțate cu culturi agricole indică, că cea mai mare pondere o au întreprinderile agricole³, cărora le revin 723 mii ha sau 49% din toată suprafața însămînțată a țării, gospodăriilor țărănești (de fermier)² le revin 472 mii ha sau 32%, iar gospodăriilor auxiliare ale populației – 274 mii ha sau 19%.

Analiza datelor privind suprafețele însămînțate cu culturi agricole în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor de 10 ha și peste în profil teritorial denotă, că în majoritatea unităților administrativ-teritoriale suprafața însămînțată totală s-a majorat.

Suprafețele semănturilor cu culturi tehnice s-au majorat în toate regiunile de dezvoltare ale țării cu excepția municipiului Chișinău unde aceste suprafețe s-au micșorat cu circa 28%. Așadar, suprafețele însămînțate cu culturi tehnice s-au majorat în regiunile de dezvoltare Sud – cu 17%, Centru – cu 14%, UTA Găgăuzia – cu 11% și Nord – cu 5%.

¹ Conform stării la 1 iunie

² Gospodăriile țărănești (de fermier) înregistrate și persoanele, care au primit sectoare de teren atribuite în contul cotelor de teren echivalent, dar nu și-au înregistrat gospodăria în modul stabilit

³ Unitățile cu personalitate juridică

Suprafețele ocupate cu legume de câmp au crescut în majoritatea regiunilor de dezvoltare (Nord – cu 29%, Centru – cu circa 17%, Sud – cu 15%), iar în UTA Găgăuzia aceste suprafețe au rămas la nivelul anului precedent.

Suprafețele însămânțate cu culturi pentru nutreț s-au majorat în UTA Găgăuzia și în regiunea de dezvoltare Centru – cu câte 15%, în municipiul Chișinău – cu 11%. Totodată, în regiunile de dezvoltare Sud și Nord s-au diminuat cu câte 7%.

Totodată, suprafețele semănatelor cu culturi cerealiere și leguminoase pentru boabe – total s-au micșorat aproape în toate regiunile de dezvoltare ale țării și anume în municipiul Chișinău – cu 18%, Centru – cu 3%, Sud – cu 6% și UTA Găgăuzia – cu 7%, iar în regiunea de dezvoltare Nord aceste suprafețe au rămas la nivelul anului precedent.

Zootehnie. Producția animală pe principalele tipuri, conform estimărilor, se caracterizează prin următoarele date:

	Ianuarie-iunie 2010		
	total	în % față de ianuarie-iunie 2009	ponderea (în % față de total)
Producția (creșterea) vitelor și păsărilor (în masă vie) – total, mii tone	59,8	124,2	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	17,6	126,7	29,4
gospodăriile populației	42,2	123,2	70,6
Lapte – total, mii tone	241,1	98,2	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	7,7	93,7	3,2
gospodăriile populației	233,4	98,3	96,8
Ouă – total, mil. buc.	338,0	112,8	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	146,7	113,6	43,4
gospodăriile populației	191,3	112,2	56,6

În perioada de raport, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, a fost înregistrată o creștere importantă a producției de carne și ouă în gospodăriile de toate categoriile: în întreprinderile agricole, respectiv, cu circa 27% și cu 14%, în gospodăriile populației – cu 23% și cu 12%. Sporirea producției (creșterii) vitelor și păsărilor a fost determinată de majorarea cu 44% a volumului producției de creștere a porcinelor (în întreprinderile agricole – cu 79%) și cu 17% – a păsărilor. Producția de lapte în gospodăriile de toate categoriile s-a diminuat cu 2% în rezultatul micșorării cu 28% a volumului producției laptelui de oaie.

Efectivul de animale pe principalele specii se prezintă astfel:

	La 1 iulie 2010		Ponderea (în % față de total)
	mii capete	în % față de 1 iulie 2009	
Bovine – total	226,3	102,0	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	12,2	91,9	5,4
gospodăriile populației	214,1	102,6	94,6
din acestea vaci – total	163,4	100,1	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	4,8	100,3	2,9
gospodăriile populației	158,6	100,1	97,1
Porcine – total	435,5	133,5	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	118,2	157,9	27,1
gospodăriile populației	317,3	126,3	72,9
Ovine și caprine – total	919,1	103,0	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	25,9	86,8	2,8
gospodăriile populației	893,2	103,6	97,2
Păsări (întreprinderile agricole)	4430,5	117,8	x

¹ Întreprinderile agricole cu personalitate juridică și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la bilanțul unității animale (ferme)

Volumul de creștere a vitelor și păsărilor s-a majorat față de aceeași perioadă a anului 2009 în întreprinderile agricole din regiunile de dezvoltare: Sud – cu 52%, Centru – cu 27%, Nord – cu 12%, UTA Găgăuzia – cu 43%. În municipiul Chișinău producția de creștere a vitelor și păsărilor s-a redus cu 7%.

Vînzările animalelor pentru sacrificare în întreprinderile agricole s-au majorat față de perioada corespunzătoare a anului trecut cu 33%. Volumul de vînzare a vitelor și păsărilor a crescut în toate regiunile de dezvoltare ale țării: Sud – cu 47%, Nord – cu 25%, Centru – cu 23%, municipiul Chișinău – cu 44% și UTA Găgăuzia – de 7 ori.

În întreprinderile agricole în ianuarie-iunie 2010 față de perioada respectivă a anului 2009 s-a înrăutățit păstrarea efectivului de bovine – nivelul mortalității acestora a constituit 2,2% (în semestrul I 2009 – 1,4%). Totodată, a scăzut nivelul de mortalitate a porcinelor, constituind 8,7% (în semestrul I 2009 – 9,3%), precum și a ovinelor și caprinelor – 2,7% (3,5%).

Volumul producției de lapte de vacă în întreprinderile agricole s-a micșorat cu 5% în rezultatul diminuării productivității vacilor cu 5%. Micșorarea producției de lapte de vacă s-a înregistrat în întreprinderile agricole din regiunile de dezvoltare Centru – cu 12%, Sud – cu 9%, Nord – cu 7% și municipiul Chișinău – cu 2%. Totodată, în UTA Găgăuzia producția de lapte de vacă s-a majorat cu 23%.

Drept urmare a creșterii efectivului găinilor ouătoare în întreprinderile agricole cu 15%, în condițiile micșorării productivității lor cu 2%, producția de ouă s-a mărit cu 13%.

3.3. Investiții în capital fix

În ianuarie-iunie 2010 volumul investițiilor în capital fix a constituit 3305,1 mil. lei (în prețuri curente), constituind 96,4% (în prețuri comparabile) față de perioada respectivă a anului precedent.

Lucrările de construcții-montaj în volumul total al investițiilor în ianuarie-iunie 2010 au constituit 1726,8 mil. lei, sau 52,2%. Comparativ cu ianuarie-iunie 2009, acest volum s-a micșorat cu 8,0% (în prețuri comparabile).

Evoluția indicatorilor principali ai activității investiționale în ianuarie-iunie 2010 se prezintă astfel:

	Realizări, mil. lei	ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009
Investiții în capital fix – total	3305,1	96,4
din care, lucrări de construcții-montaj	1726,8	92,0

În structura investițiilor în capital fix 26,0% revin agenților economici cu forma de proprietate publică, cota preponderentă (74,0%), revenind agenților economici din sectorul nestatal al economiei naționale, care au realizat 75,4% din volumul total al lucrărilor de construcții-montaj și 100% din totalul caselor de locuit date în folosință.

Structura investițiilor în capital fix pe forme de proprietate în ianuarie-iunie 2010 se prezintă după cum urmează:

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-iunie 2009	total
Investiții în capital fix – total	3305,1	96,4	100,0
din care:			
Publică	860,8	102,9	26,0
Privată	1307,1	87,0	39,5
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	32,2	44,8	1,0
Străină	335,8	110,0	10,2
A întreprinderilor mixte	769,2	107,9	23,3

În ianuarie-iunie 2010 sursele principale de finanțare ale activității investiționale rămîn a fi mijloacele proprii ale agenților economici și populației (68,5%, fiind în creștere față de perioada similară a anului precedent cu 6,6 puncte procentuale) și mijloacele investitorilor străini (16,1% – s-a micșorat cu 1,8 puncte procentuale față de perioada respectivă a anului precedent).

Din contul mijloacelor bugetare au fost realizate 6,4% din volumul total al investițiilor în capital fix, sau cu 1,7 puncte procentuale mai puțin decît în perioada respectivă a anului precedent.

Structura investițiilor în capital fix pe surse de finanțare în ianuarie-iunie 2010 se caracterizează prin următoarele date:

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-iunie 2009	total
Investiții în capital fix – total	3305,1	96,4	100,0
din care, finanțate din contul:			
bugetului de stat	104,6	59,7	3,2
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	105,6	102,0	3,2
mijloacelor proprii ale agenților economici și populației	2262,5	106,7	68,5
mijloacelor investitorilor străini	533,5	86,9	16,1
altor surse	298,9	71,9	9,0

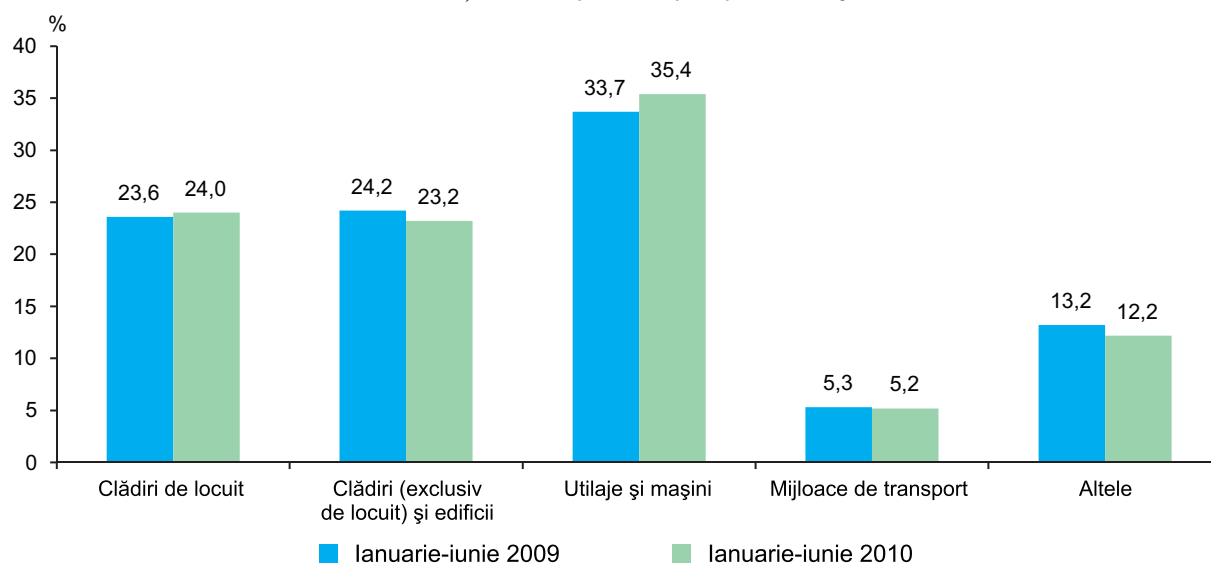
În structura investițiilor în capital fix pe tipuri de mijloace fixe o parte importantă a fost orientată la construcția clădirilor și edificiilor care a constituit 47,2% din volumul total al investițiilor însușite (din care 24,0% – clădirilor de locuit și 23,2% – alte clădiri și edificii) sau cu 0,6 puncte procentuale mai puțin decât în perioada respectivă a anului precedent. Cota-parte a investițiilor la construcția clădirilor de locuit s-a majorat cu 0,4 puncte procentuale, la construcția clădirilor cu altă destinație decât cea de locuit și edificiilor s-a micșorat cu 1 punct procentual.

Cota-parte a investițiilor realizate la procurarea utilajului, mașinilor și mijloacelor de transport a constituit 40,6% din volumul total al mijloacelor utilizate, fiind în creștere cu 1,6 puncte procentuale în comparație cu perioada respectivă a anului precedent.

Structura investițiilor în capital fix pe tipuri de mijloace fixe în ianuarie-iunie 2010 se prezintă astfel:

	Realizări, mil. lei	În % față de:		Informativ: ianuarie-iunie 2009 în % față de	
		ianuarie-iunie 2009	total	ianuarie-iunie 2008	total
Investiții în capital fix – total	3305,1	96,4	100,0	61,6	100,0
din care:					
clădiri de locuit	794,3	98,0	24,0	71,1	23,6
clădiri (exclusiv de locuit) și edificii	767,5	92,3	23,2	50,1	24,2
utilaje și mașini	1168,7	103,2	35,4	56,6	33,7
mijloace de transport	171,7	95,7	5,2	49,0	5,3
alte	402,9	89,5	12,2	66,7	13,2

Structura investițiilor în capital fix, pe tipuri de mijloace fixe

Datele privind volumul investițiilor în capital fix și lucrărilor de construcții-montaj realizate în ianuarie-iunie 2010 pe regiuni de dezvoltare, se prezintă după cum urmează:

	Investiții în capital fix		din care, lucrări de construcții-montaj	
	realizări, mil. lei	în % față de ianuarie-iunie 2009	realizări, mil. lei	în % față de ianuarie-iunie 2009
Total	3305,1	96,4	1726,8	92,0
din care:				
mun. Chișinău	1856,3	112,2	1040,6	102,3
Nord	482,8	77,3	177,8	69,9
Centru	417,9	106,5	244,1	101,2
Sud	205,5	70,2	86,0	55,3
UTA Găgăuzia	66,4	71,2	34,0	64,5

În ianuarie-iunie 2010 din volumul total al investițiilor în capital fix în construcția locativă au fost însușite 794,3 mil. lei sau 24% din total și 98,0% față de perioada respectivă a anului precedent.

În perioada de raport din contul tuturor surselor de finanțare au fost date în folosință 880 apartamente cu suprafața totală de 107,5 mii m², ceea ce reprezintă 50,7% față de nivelul ianuarie-iunie 2009.

Construcția de locuințe a fost realizată de agenții economici din sectorul nestatal al economiei naționale, constituind 100% din volumul total al caselor de locuit date în folosință.

Darea în folosință a locuințelor pe forme de proprietate în ianuarie-iunie 2010 se caracterizează prin următoarele date:

	Numărul apartamentelor construite, unități	Suprafața totală a apartamentelor date în folosință		
		mii m ²	În % față de:	
			ianuarie-iunie 2009	total
S-au construit – total	880	107,5	50,7	100,0
din care:				
Publică	720	93,6	44,8	87,0
din aceasta, beneficiari individuali	561	78,9	71,5	73,4
Străină	160	14,0	–	13,0
Din total în:				
mediul urban	678	83,3	44,9	77,5
mediul rural	202	24,2	91,0	22,5

Cel mai mare volum al construcțiilor de locuințe s-a realizat în municipiul Chișinău, unde au fost date în folosință 554 apartamente cu suprafața totală de 71,4 mii m², ceea ce a constituit 66,4% din volumul total al locuințelor date în folosință în total pe țară și 45,3% față de perioada respectivă a anului precedent.

În ianuarie-iunie 2010 au fost date în folosință: rețele de gaze naturale cu lungimea de 122,2 km, apeducte cu lungimea de 21,4 km, întreprinderi de comerț cu suprafața comercială de 2,8 mii m² și altele.

Activitatea în antrepriză. În ianuarie-iunie 2010 volumul lucrărilor, executate de organizațiile de toate formele de proprietate cu tip de activitate „Construcții” a constituit 1198,8 mil. lei și s-a micșorat cu 9,1% (în prețuri comparabile) față de nivelul înregistrat în ianuarie-iunie 2009.

Volumul principal de lucrări a fost realizat de către agenții economici cu forma de proprietate privată, care au executat lucrări în antrepriză în sumă de 984,5 mil. lei (82,1% din volumul total al lucrărilor în antrepriză executate) sau 85,9% față de ianuarie-iunie 2009.

Evoluția și structura lucrărilor în antrepriză pe forme de proprietate ale organizațiilor-executante în ianuarie-iunie 2010 se prezintă astfel:

	Numărul organizațiilor în antrepriză, unități	Realizări, mil. lei	În % față de:		Volumul lucrărilor în antrepriză executate în medie pe o organizație, mii lei
			ianuarie-iunie 2009	total	
Total	817	1198,8	90,9	100,0	1467,3
din care:					
Publică	32	57,2	84,0	4,8	1787,5
Privată	731	984,5	85,9	82,1	1346,7
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	42	127,0	190,8	10,6	3023,2
Străină	3	11,9	94,5	1,0	3951,2
A întreprinderilor mixte (cu participare străină)	9	18,3	72,1	1,5	2034,3

Datele privind structura lucrărilor în antrepriză executate în ianuarie-iunie 2010 se prezintă după cum urmează:

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-iunie 2009	total
Volumul lucrărilor în antrepriză executate – total	1198,8	90,9	100,0
din care:			
Pe elemente de structură:			
construcții noi	771,1	85,0	64,3
reparații capitale	187,7	78,6	15,7
reparații curente	217,8	135,9	18,2
alte lucrări în antrepriză	22,2	166,4	1,8
Pe tipuri de obiecte:			
clădiri rezidențiale	341,4	84,3	28,5
clădiri nerezidențiale	382,8	82,0	31,9
construcții inginerești	452,5	104,2	37,8

În structura lucrărilor executate predomină efectuarea lucrărilor la construcții noi, realizate în volum de 771,1 mil. lei, ponderea cărora în volumul total al lucrărilor executate a constituit 64,3%, lucrărilor de reparații capitale și curente le-au revenit 33,9% din volumul total al lucrărilor în antrepriză executate.

Pe tipuri de construcții s-au înregistrat scăderi la lucrările în antrepriză executate la clădirile rezidențiale și nerezidențiale, respectiv cu 15,7% și 18,0%, iar la construcții inginerești – majorări cu 4,2% față de perioada respectivă a anului precedent.

Datele privind volumul lucrărilor în antrepriză realizate în ianuarie-iunie 2010 pe regiuni de dezvoltare, se prezintă după cum urmează:

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-iunie 2009	total
Total	1198,8	90,9	100,0
din care:			
mun. Chișinău	844,7	88,2	70,5
Nord	130,0	91,1	10,8
Centru	140,8	100,0	11,7
Sud	54,7	111,8	4,6
UTA Găgăuzia	28,6	98,1	2,4

Organizațiile în antrepriză din municipiul Chișinău au executat 70,5% din volumul total al lucrărilor de construcții-montaj efectuate în total pe țară.

3.4. Transporturi

În ianuarie-iunie 2010 **întreprinderile de transport feroviar, auto¹, fluvial și aerian au transportat mărfuri** în volum de 3179,6 mii tone, sau 94,1% din volumul realizat în perioada corespunzătoare din anul 2009. Diminuarea volumelor de mărfuri transportate a fost condiționată în principal, de reducerea acestora la întreprinderile de transport fluvial (-23,5%) și feroviar (-17,6%).

Parcursul mărfurilor în perioada de referință a totalizat 1296,5 mil. tone-km, cu 12,0% mai mult față de ianuarie-iunie 2009. Majorarea parcursului mărfurilor a fost înregistrată în transportul aerian (+55,1%) și auto¹ (+29,1%), pe când în transportul fluvial și feroviar acesta s-a diminuat respectiv, cu 27,9% și 14,8%.

Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor în ianuarie-iunie 2010, pe moduri de transport, se prezintă după cum urmează:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de ianuarie-iunie 2009	mil. tone-km	în % față de ianuarie-iunie 2009
Întreprinderi de transport – total	3179,6	94,1	1296,5	112,0
din care:				
feroviar	1576,4	82,4	383,6	85,2
auto ¹	1555,9	110,8	912,0	129,1
fluvial	46,8	76,5	0,13	72,1
aerian	0,5	139,1	0,73	155,1

În ianuarie-iunie 2010 **întreprinderile de transport auto¹** au transportat 1555,9 mii tone de mărfuri, cu 10,8% mai mult față de aceeași perioadă din anul 2009.

Volumul de mărfuri transportate cu transportul auto și parcursul mărfurilor în ianuarie-iunie 2010, pe regiuni de dezvoltare, se prezintă astfel:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de ianuarie-iunie 2009	mil. tone-km	în % față de ianuarie-iunie 2009
Întreprinderi de transport auto¹ – total	1555,9	110,8	912,0	129,1
din care:				
mun. Chișinău	833,5	101,7	558,7	125,0
Nord	333,4	112,5	121,8	141,5
Centru	310,4	141,1	151,2	141,3
Sud	59,8	118,2	67,3	125,0
UTA Găgăuzia	18,8	109,9	13,0	102,9

Ponderi considerabile în volumul total de mărfuri transportate cu transportul auto revin întreprinderilor din municipiul Chișinău (53,6%), regiunile Nord (21,4%) și Centru (19,9%).

Cu mijloacele de transport feroviar în ianuarie-iunie 2010 au fost transportate 1576,4 mii tone de mărfuri, sau 82,4% din volumul realizat în perioada similară din anul 2009. În structura mărfurilor încărcate în vagoane la stațiile de cale ferată din țară, ponderi mai mari s-au înregistrat la următoarele grupe de mărfuri: metale feroase și fier vechi – 38,2% (în ianuarie-iunie 2009 – 14,0%), cereale și produse de panificație – 18,2% (în ianuarie-iunie 2009 – 44,1%), materiale de construcție și ciment – 12,1% (în ianuarie-iunie 2009 – 11,6%).

În transportul feroviar a crescut: durata medie de staționare în stațiile tehnice a vagoanelor de marfă în tranzit, de la 85,98 ore în ianuarie-iunie 2009 la 89,39 ore în ianuarie-iunie 2010, durata medie de rotație a vagoanelor de marfă, respectiv de la 17,98 zile la 18,07 zile, în schimb s-a micșorat durata medie de staționare a vagoanelor de marfă la operațiile de încărcare-descărcare – de la 43,85 ore la 37,67 ore.

În ianuarie-iunie 2010, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2009 s-au diminuat numărul de **pasageri transportați** cu transportul public (- 26,6%) și **parcursul pasagerilor** (- 5,8%).

¹ Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor în ianuarie-iunie 2010, pe moduri de transport public, se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-iunie 2009	mil. pasageri-km	în % față de ianuarie-iunie 2009
Total	115001,4	73,4	1776,5	94,2
din care:				
transportul feroviar	2461,8	93,0	194,7	92,9
autobuze și microbuze	50537,6	96,7	1076,8	99,0
transportul fluvial	47,4	100,2	0,1	100,2
transportul aerian	233,6	121,0	289,0	116,0
taximetre	2134,0	109,9	38,6	104,4
troleibuze	59587,0	59,9	177,3	58,8

Cu autobuze și microbuze în ianuarie-iunie 2010 au fost transportați 50,5 mil. pasageri, cu 3,3% mai puțin decât în perioada similară din anul 2009.

Numărul de pasageri transportați cu autobuze și microbuze și parcursul pasagerilor în ianuarie-iunie 2010, pe regiuni de dezvoltare, se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-iunie 2009	mil. pasageri-km	în % față de ianuarie-iunie 2009
Total	50537,6	96,7	1076,8	99,0
din care:				
mun. Chișinău	31398,6	93,6	587,6	95,0
Nord	7344,3	92,1	170,2	93,2
Centru	7211,9	108,5	218,1	109,3
Sud	3916,0	112,9	76,4	104,3
UTA Găgăuzia	666,8	107,4	24,5	176,3

Ponderi semnificative în numărul total de pasageri transportați cu autobuze și microbuze dețin agenții transportatori din municipiul Chișinău (62,1%), regiunile Nord (14,5%) și Centru (14,3%).

3.5. Comunicații

Servicii de comunicații. În ianuarie-iunie 2010, comparativ cu perioada similară din anul 2009, a sporit numărul de colete expediate (+9,5%), pensii, subvenții și indemnizații plătite prin intermediul oficiilor poștale (+9,4%). Totodată, s-a diminuat numărul de expedieri a telegramelor (-18,9%), ziarelor și revistelor (-12,3%), corespondenței poștale (-4,1%), mandatelor poștale și telegrafice (-3,0%).

Numărul de convorbiri telefonice, realizate prin rețeaua telefonică fixă, în ianuarie-iunie 2010 s-a redus cu 14,9% față de aceeași perioadă din anul 2009, pe seama diminuării numărului de convorbiri internaționale (-17,4%) și interurbane (-14,6%).

Evoluția volumului de servicii pe tipuri de comunicații se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2010		Informativ: ianuarie-iunie 2009 în % față de ianuarie-iunie 2008
	mii unități	în % față de ianuarie-iunie 2009	
Expedieri poștale (trafic de ieșire):			
ziare și reviste (abonamente și vânzare cu bucată)	11702,8	87,7	96,2
corespondență	20314,9	95,9	105,0
colete	18,5	109,5	119,2
mandate poștale și telegrafice	58,1	97,0	96,9
telegrame	22,5	81,1	65,6
Pensii, subvenții și indemnizații plătite	4378,1	109,4	100,1
Convorbiri telefonice prin rețeaua telefonică fixă:			
interurbane (naționale)	107100,0	85,4	82,7
internaționale	13236,0	82,6	66,9
Conectări telefonice prin rețeaua telefonică fixă, mii ore:			
interurbane (naționale)	4086,4	88,6	85,0
internaționale	676,6	79,5	67,3

Mijloace de telefonie fixă. La 30 iunie 2010 în rețeaua publică au fost în funcțiune 1116,2 mii posturi telefonice principale, din care 1008,9 mii – la domiciliu (respectiv, cu 1,5% și 1,8% mai mult decât la 30 iunie 2009).

Numărul posturilor telefonice principale în rețeaua publică se prezintă după cum urmează:

	Existent la 30.06.2010	În % față de 30.06.2009	Informativ: 30.06.2009 în % față de 30.06.2008
Posturi telefonice principale în rețeaua publică – total, mii unități	1116,2	101,5	103,2
din care în:			
rețeaua urbană	604,8	101,2	102,2
inclusiv la domiciliu	514,3	101,5	102,2
rețeaua rurală	511,4	102,0	104,3
inclusiv la domiciliu	494,6	102,1	104,4

3.6. Turism

3.6.1. FRECVENTAREA STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ COLECTIVĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE

În ianuarie-martie 2010 capacitatea de cazare turistică în funcțiune a structurilor de primire turistică colective a constituit 709,9 mii locuri-zile, majorându-se cu 12,3% față de perioada similară din anul 2009. În totalul capacității de cazare turistică în funcțiune hotelurile și motelurile dețineau o pondere de 40,4%, structurile de întremare – 21,1%, taberele de vacanță pentru elevi – 12,0%, căminele pentru vizitatori – 9,2%, vilele turistice, satele de vacanță și alte structuri de odihnă – 8,7%, pensiunile turistice și agroturistice – 8,6%.

Structurile de cazare turistică colective în ianuarie-martie 2010 au fost frecventate de 28,7 mii turiști, din care 17,5 mii de turiști moldoveni (60,9% din total) și 11,2 mii de turiști străini (39,1%). Comparativ cu ianuarie-martie 2009, s-a diminuat numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective (-26,0%), pe seama reducerii acestora la structuri de întremare (-45,7%), hoteluri și moteluri (-30,2%), vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă (-8,5%).

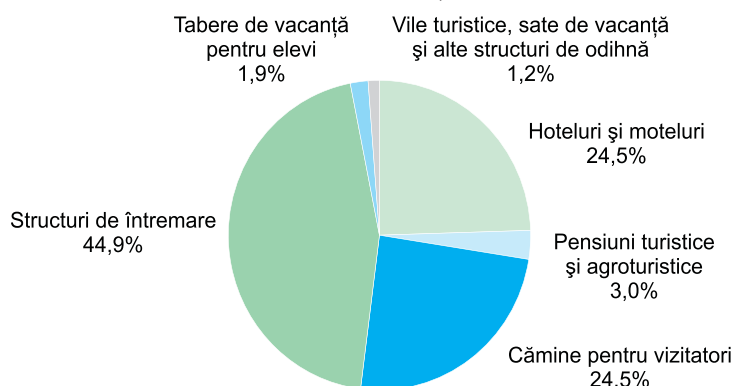
Numărul de turiști sosiți în structurile de cazare turistică colective se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2010		Ianuarie-martie 2010 în % față de ianuarie-martie 2009	
	turiști	din care, nerezidenți	turiști	din care, nerezidenți
Total	28691	11226	74,0	71,2
din care:				
Hoteluri și moteluri	17696	10133	69,8	69,5
Pensiuni turistice și agroturistice	2220	609	153,1	118,5
Cămine pentru vizitatori	3455	151	116,0	41,3
Structuri de întremare	4354	59	54,3	173,5
Tabere de vacanță pentru elevi	316	–	118,4	–
Vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă	650	274	91,5	101,9

Ponderi mai însemnate în numărul total de turiști străini sosiți în structurile de primire turistică colective le-a revenit turiștilor din România (26,2%), Ucraina (10,8%), Federația Rusă (10,1%), Italia (7,1%), Germania (4,8%), Turcia (4,4%), Statele Unite ale Americii (3,5%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (2,8%), Franța (2,4%), Israel (2,1%), Polonia (1,7%) și Bulgaria (1,6%).

În structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în ianuarie-martie 2010 au fost înregistrate 142,2 mii de înnoptări ale turiștilor, cu 29,4% mai puțin față de perioada corespunzătoare din anul 2009. Reducerea numărului de înnoptări ale turiștilor s-a înregistrat la structuri de întremare (-47,2%), pensiuni turistice și agroturistice (-23,9%), hoteluri și moteluri (-18,6%), tabere de vacanță pentru elevi (-0,8%).

Înnoptări în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, pe tipuri de structuri, în ianuarie-martie 2010 (în % față de total înnoptări)

În ianuarie-martie 2010 indicele total de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune a constituit 19,0%, inclusiv la cămine pentru vizitatori – 53,5%, la structuri de întremare – 42,5%, la hoteluri și moteluri – 12,2%, la pensiuni turistice și agroturistice – 7,1%, la tabere de vacanță pentru elevi – 3,2%, la vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă – 2,7%.

3.6.2. TURISMUL ORGANIZAT DE AGENȚIILE DE TURISM ȘI TUROPERATORI

Agențiile de turism și turoperatorii au acordat în ianuarie-martie 2010 servicii turistice la 12,6 mii turiști și excursioniști, cu 21,8% mai puțin decât în perioada corespunzătoare din anul 2009.

Numărul de turiști și excursioniști și turiști-zile, după scopul vizitelor, se prezintă după cum urmează:

	Ianuarie-martie 2010		Ianuarie-martie 2010 în % față de ianuarie-martie 2009	
	turiști și excursioniști	turiști-zile	turiști și excursioniști	turiști-zile
Total	12648	88009	78,2	70,7
Turism receptor (primirea cetățenilor străini în Republica Moldova) – total	800	2563	52,4	53,1
din care, în scopuri:				
de odihnă, recreere și agrement	358	795	32,5	25,7
de afaceri și profesionale	380	996	99,2	91,7
de tratament	62	772	147,6	119,5
Turism emițător (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate) – total	7636	47060	106,8	114,6
din care, în scopuri:				
de odihnă, recreere și agrement	7202	44106	105,0	116,0
de afaceri și profesionale	173	673	135,2	70,6
de tratament	134	1416	82,7	67,7
alte scopuri	127	865	x	x
Turism intern (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic)	4212	38386	56,3	48,9

În ianuarie-martie 2010 numărul de turiști și excursioniști, participanți la turismul emițător a fost în creștere cu 6,8% față de perioada similară din anul 2009, în același timp la turismul receptor și intern numărul acestora s-a redus, respectiv cu 47,6% și 43,7%.

Din cei 800 de turiști și excursioniști străini, care au vizitat Republica Moldova în ianuarie-martie 2010 și au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor 47,5% au sosit în scopuri de afaceri și profesionale, 44,8% – de odihnă și agrement și 7,8% – de tratament.

Prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în ianuarie-martie 2010 au plecat în străinătate 7636 turiști și excursioniști, cu 6,8% mai mult comparativ cu aceeași perioadă din anul 2009. Majoritatea cetățenilor moldoveni au plecat în străinătate în scopuri de odihnă și agrement (94,3%).

Numărul de turiști și excursioniști străini care au vizitat Republica Moldova și turiști și excursioniști moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în ianuarie-martie 2010, se prezintă astfel:

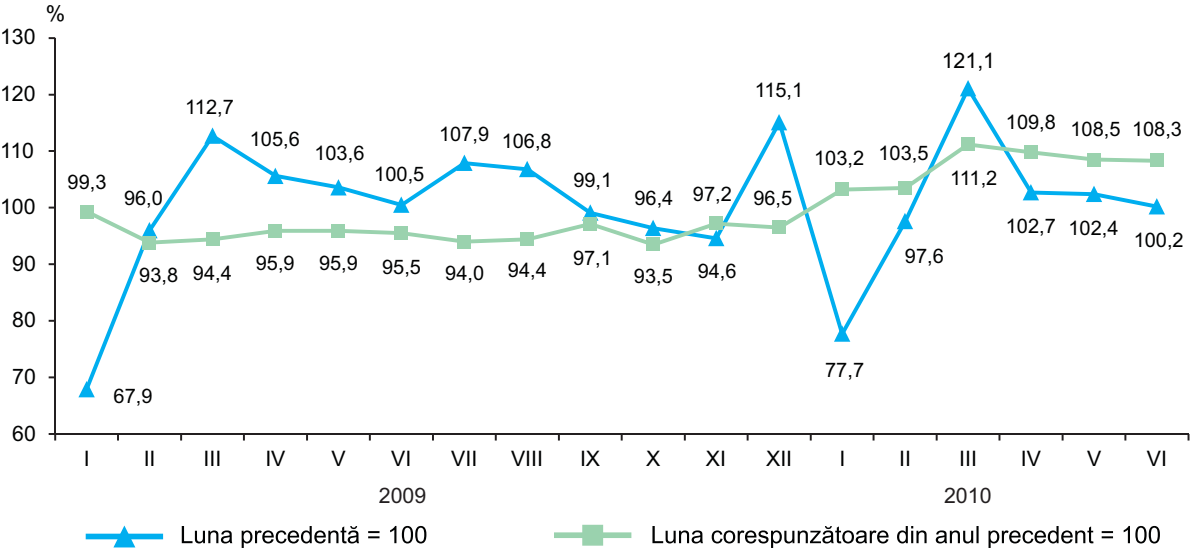
	Turiști și excursioniști străini sosiți în țară		Turiști și excursioniști moldoveni plecați în străinătate	
	total	în % față de total	total	în % față de total
Total	800	100,0	7636	100,0
din care:				
România	146	18,3	1780	23,3
Federația Rusă	118	14,7	509	6,7

	Turiști și excursioniști străini sosiți în țară		Turiști și excursioniști moldoveni plecați în străinătate	
	total	în % față de total	total	în % față de total
Statele Unite ale Americii	76	9,5	6	0,1
Turcia	68	8,5	645	8,4
Germania	52	6,5	60	0,8
Israel	46	5,8	82	1,1
Italia	44	5,5	119	1,6
Franța	36	4,5	95	1,2
Bulgaria	27	3,4	1078	14,1
Ucraina	25	3,1	568	7,4
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	24	3,0	14	0,2
Olanda	24	3,0	4	0,1
Belarus	16	2,0	1	0,0
Elveția	10	1,2	37	0,5
Austria	8	1,0	335	4,4
Grecia	7	0,9	5	0,1
Spania	6	0,8	2	0,0
Polonia	5	0,6	155	2,0
Lituania	5	0,6	–	–
Alte țări	57	7,1	2141	28,0

3.7. Comerț cu amănuntul și servicii cu plată prestate populației

În luna iunie 2010 **vânzările de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale** au însumat 2010,4 mil. lei, marcînd, în termeni reali, o creștere de 0,2% față de luna precedentă și de 8,3% – comparativ cu luna iunie 2009.

Evoluția indicilor lunari ai volumului de vânzări cu amănuntul, prin unitățile comerciale

Evoluția vânzărilor de mărfuri cu amănuntul, prin unitățile comerciale

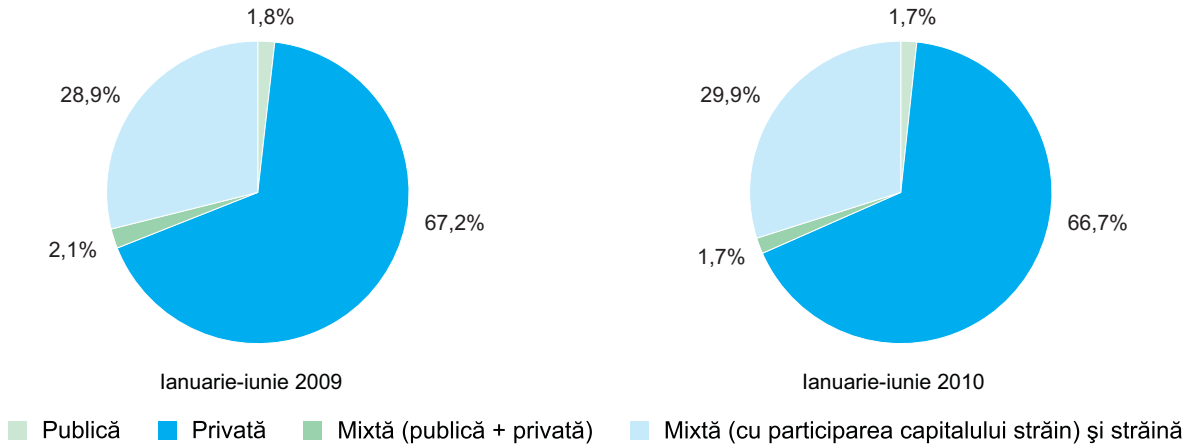
	Iunie 2010		Ianuarie-iunie 2010		Structura, %		Informativ: ianuarie-iunie 2009 în % față de ianuarie- iunie 2008 ¹
	mil. lei	în % față de iunie 2009 ¹	mil. lei	în % față de ianuarie-iunie 2009 ¹	ianuarie-iunie		
					2009	2010	
Valoarea vânzărilor de mărfuri cu amănuntul – total	2010,4	108,3	11114,3	107,6	100,0	100,0	95,5
din care:							
produse alimentare	635,4	103,7	3723,4	102,5	35,7	33,5	107,0
mărfuri nealimentare	1375,0	110,1	7390,9	110,1	64,3	66,5	89,3

¹ În prețuri comparabile

În ianuarie-iunie 2010 **unitățile comerciale au comercializat populației mărfuri de consum** în valoare de 11114,3 mil. lei, înregistrând, în termeni reali, o creștere de 7,6% față de perioada similară din anul 2009, care a fost determinată de sporirea vânzărilor de mărfuri nealimentare (+10,1%) și produse alimentare (+2,5%).

Creșterea volumului de vânzări cu amănuntul s-a înregistrat la unitățile comerciale cu formă de proprietate mixtă (cu participarea capitalului străin) (+11,4%) și privată (+6,8%). Totodată, s-au redus volumele de vânzări la unitățile comerciale cu formă de proprietate mixtă (publică+privată) (-12,4%) și publică (-0,9%). Această situație a determinat modificarea ponderii sectoarelor în totalul vânzărilor cu amănuntul, care este prezentată în următoarea diagramă:

Structura vânzărilor de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale, pe forme de proprietate

Stocurile de mărfuri existente în unitățile comerciale la 1 iulie 2010 s-au cifrat la 6272,6 mil. lei, fiind în creștere cu 7,3% comparativ cu 1 iulie 2009.

Vânzările de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale, pe regiuni de dezvoltare

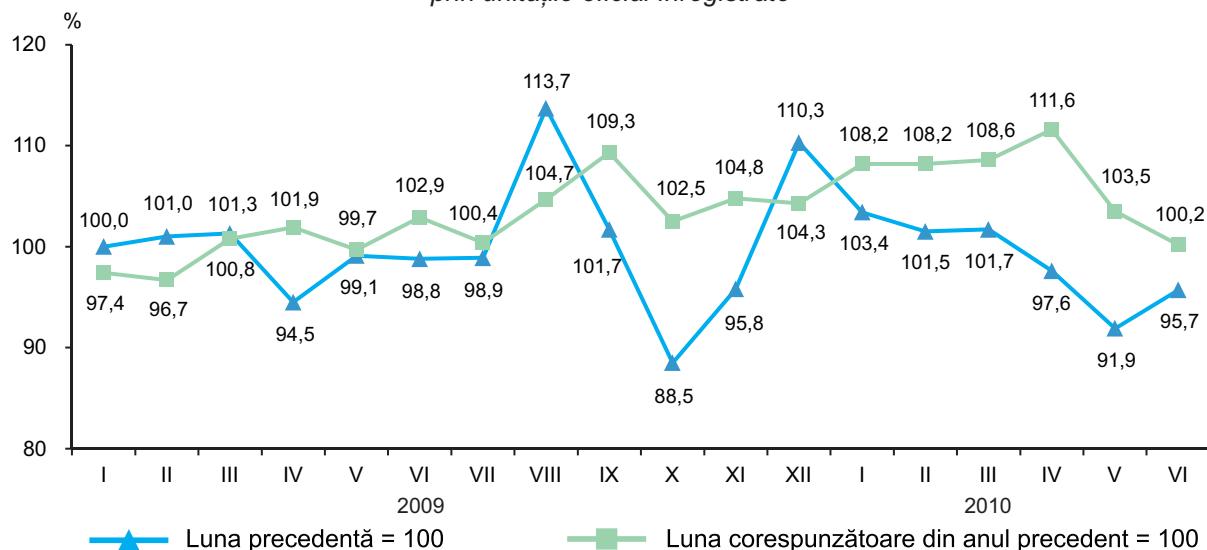
	ianuarie-iunie 2010		Structura, %		Informativ: ianuarie-iunie 2009 în % față de ianuarie-iunie 2008 ¹
	mil. lei	în % față de ianuarie-iunie 2009 ¹	ianuarie-iunie		
			2009	2010	
Valoarea vânzărilor de mărfuri cu amănuntul – total	11114,3	107,6	100,0	100,0	95,5
din care:					
mun. Chișinău	6579,1	106,9	56,5	59,2	95,5
Nord	2156,2	109,4	20,6	19,4	96,1
inclusiv:					
mun. Bălți	853,2	102,9	8,6	7,7	96,1
Edineț	192,5	115,1	1,7	1,7	106,3
Soroca	178,9	113,4	1,6	1,6	105,8
Drochia	178,5	118,6	1,6	1,6	93,5
Centru	1378,9	107,7	13,3	12,4	92,9
inclusiv:					
Orhei	205,4	97,2	2,2	1,8	110,1
Ungheni	189,8	109,8	1,8	1,7	86,1
Sud	686,6	108,7	6,5	6,2	96,9
inclusiv:					
Cahul	227,7	112,1	2,0	2,0	95,2
Caușeni	121,4	101,6	1,2	1,1	96,4
UTA Găgăuzia	313,5	107,0	3,1	2,8	100,7

Ponderi semnificative în totalul valoric al vânzărilor de mărfuri cu amănuntul revin municipiilor Chișinău – 59,2% și Bălți – 7,7%, UTA Gagauzia – 2,8%, raioanelor: Cahul – 2,0%, Orhei – 1,8%, Edineț și Ungheni – câte 1,7%, Soroca și Drochia – câte 1,6%.

Valoarea serviciilor cu plată prestate populației de către unitățile oficial înregistrate în luna iunie 2010 a însumat 1085,3 mil. lei, fiind mai mică cu 4,3% (în prețuri comparabile) față de luna precedentă și mai mare cu 0,2% - comparativ cu luna iunie 2009.

¹ În prețuri comparabile

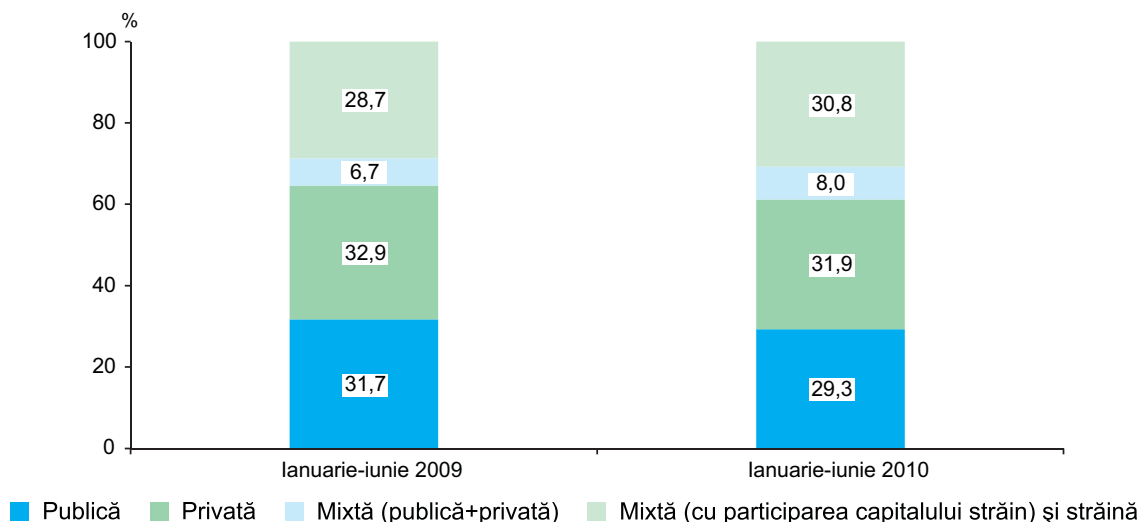
Evoluția indicilor lunari ai volumului de servicii cu plată prestate populației, prin unitățile oficial înregistrate

În ianuarie-iunie 2010 **unitățile oficial înregistrate au acordat populației servicii cu plată** în sumă de 7003,5 mil. lei, marcînd în condiții comparabile de prețuri, o creștere de 6,7%, față de perioada corespunzătoare din anul 2009.

Agenții economici cu formă de proprietate mixtă (publică+privată), mixtă (cu participarea capitalului străin) și privată au sporit volumele de servicii cu plată prestate populației respectiv cu 26,6%, 14,5% și 3,5%. Totodată, la agenții economici din sectorul public s-a înregistrat o diminuare a volumului de servicii prestate (-1,4%).

Structura serviciilor cu plată prestate populației, prin unitățile oficial înregistrate, pe forme de proprietate

Serviciile cu plată prestate populație, prin unitățile oficial înregistrate, pe regiuni de dezvoltare

	Ianuarie-iunie 2010		Structura, %		Informativ: ianuarie-iunie 2009 în % față de ianuarie-iunie 2008 ¹
	mil. lei	în % față de ianuarie-iunie 2009 ¹	ianuarie-iunie		
			2009	2010	
Valoarea serviciilor cu plată prestate populației – total	7003,5	106,7	100,0	100,0	100,9
din care:					
mun. Chiăinău	3452,4	109,4	47,1	49,3	85,0
Nord	1025,1	100,0	15,6	14,6	87,2
inclusiv:					
mun. Bălți	378,4	105,1	5,5	5,4	78,9
Soroca	75,9	91,1	1,3	1,1	88,2
Briceni	73,5	97,4	1,1	1,0	85,5

¹ În prețuri curente

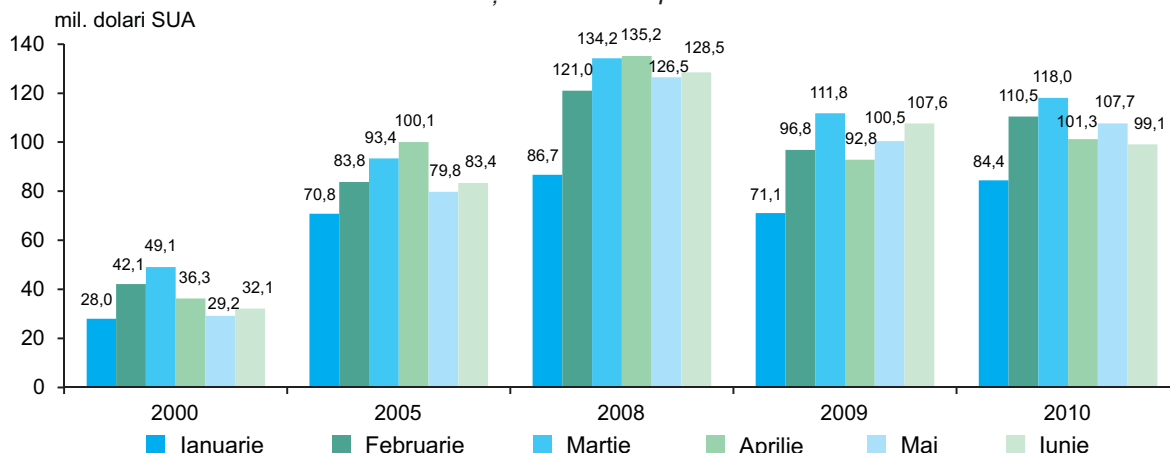
	Ianuarie-iunie 2010		Structura, %		Informativ: ianuarie-iunie 2009 în % față de ianuarie-iunie 2008 ¹
	mil. lei	în % față de ianuarie-iunie 2009 ¹	ianuarie-iunie		
			2009	2010	
Centru	790,3	97,0	12,4	11,3	92,9
inclusiv:					
Anenii Noi	102,3	97,7	1,6	1,5	91,4
Orhei	104,6	97,1	1,6	1,5	100,8
Ungheni	91,6	1,3	1,4	1,3	87,9
Sud	406,9	99,8	6,2	5,8	89,8
inclusiv:					
Cahul	129,4	98,0	2,0	1,8	89,9
Căușeni	69,0	99,9	1,0	1,0	93,1
UTA Găgăuzia	197,2	102,6	2,9	2,8	89,8

Ponderi semnificative în totalul valoric al serviciilor cu plată prestate populației dețin municipiile Chișinău și Bălți respectiv 49,3% și 5,4%, UTA Găgăuzia – 2,8%, raioanele: Cahul –1,8%, Anenii Noi și Orhei – câte 1,5% și Ungheni – 1,3%.

3.8. Comerț exterior

Exporturile de mărfuri realizate în luna iunie 2010 s-au cifrat la 99,1 mil. dolari SUA, cu 8,0% mai puțin față de luna precedentă și cu 7,9% – comparativ cu luna iunie 2009.

Evoluția lunară a exporturilor

În ianuarie-iunie 2010 **exporturile** au totalizat 621,0 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în perioada corespunzătoare din anul 2009 cu 6,9%.

perioada corespunzătoare din anul 2009 cu 0,9 %.

	ianuarie-iunie 2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de țări la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor și importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2009	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2009	2010	2009	2010
EXPORT – total	621,0	106,9	100,0	100,0	-20,7	6,9
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	303,2	96,6	54,1	48,8	-9,2	-1,9
țările CSI	238,1	114,8	35,7	38,3	-10,7	5,3
alte țări	79,7	134,3	10,2	12,9	-0,8	3,5
IMPORT – total	1676,1	111,9	100,0	100,0	-35,8	11,9
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	739,6	118,3	41,7	44,1	-17,3	7,7
țările CSI	538,2	96,1	37,4	32,1	-11,5	-1,5
alte țări	398,3	127,5	20,9	23,8	-7,0	5,7
BALANȚA COMERCIALĂ – total	-1055,1	115,0	100,0	100,0	x	x
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	-436,4	140,3	33,9	41,4	x	x
țările CSI	-300,1	85,0	38,5	28,4	x	x
alte țări	-318,6	125,9	27,6	30,2	x	x

¹ În prețuri curente

Exporturile de mărfuri destinate **țărilor Uniunii Europene** (UE-27) au însumat 303,2 mil. dolari SUA (cu 3,4% mai puțin față de ianuarie-iunie 2009), deținând o cotă de 48,8% în total exporturi (54,1% în ianuarie-iunie 2009).

Țările CSI au fost prezente în **exporturile** Moldovei cu o pondere de 38,3% (în ianuarie-iunie 2009 – 35,7%), ce corespunde unei valori de 238,1 mil. dolari SUA. Exporturile de mărfuri către aceste țări s-au majorat cu 14,8%, comparativ cu ianuarie-iunie 2009.

Primele 25 de țări-partenere în derularea exporturilor, care dețineau 96,3% din volumul total, au fost:

	Ianuarie-iunie 2010		Ponderea, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2009	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2009	2010	2009	2010
EXPORT – total	621,0	106,9	100,0	100,0	-20,7	6,9
din care:						
Federația Rusă	150,9	131,4	19,8	24,3	-4,1	6,2
România	103,2	88,1	20,2	16,6	-5,1	-2,4
Italia	63,7	100,2	11,0	10,3	-2,6	0,0
Turcia	40,6	de 2,9 ori	2,4	6,5	-0,2	4,6
Ucraina	37,6	109,5	5,9	6,1	-3,9	0,6
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	33,9	140,2	4,2	5,5	0,8	1,7
Belarus	33,0	84,5	6,7	5,3	-1,0	-1,0
Germania	30,2	86,0	6,0	4,9	-0,3	-0,8
Polonia	17,0	103,4	2,8	2,7	-1,0	0,1
Grecia	14,1	194,2	1,3	2,3	0,5	1,2
Kazahstan	9,7	93,2	1,8	1,6	-1,4	-0,1
Franța	9,1	77,1	2,0	1,5	-0,2	-0,5
Statele Unite ale Americii	8,4	de 2,1 ori	0,7	1,4	-0,6	0,8
Georgia	6,3	185,2	0,6	1,0	0,1	0,5
Bulgaria	5,9	77,3	1,3	1,0	-0,6	-0,3
Republica Cehă	4,3	de 2,1 ori	0,4	0,7	0,0	0,4
Lituania	4,0	90,8	0,8	0,7	0,1	-0,1
Irak	4,0	172,5	0,4	0,6	0,1	0,3
Austria	3,4	92,7	0,6	0,5	-0,3	0,0
Elveția	3,3	23,1	2,4	0,5	1,5	-1,9
Belgia	3,2	119,0	0,5	0,5	-0,3	0,1
Slovacia	3,0	93,3	0,6	0,5	-0,1	0,0
Olanda	3,0	99,8	0,5	0,5	-0,2	0,0
Libia	2,4	–	–	0,4	–	–
Azerbaidjan	2,2	140,5	0,3	0,4	-0,3	0,1

Analiza evoluției exporturilor pe țări relevă, că majorarea livrărilor către Federația Rusă (+31,4%), Turcia (de 2,9 ori), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (+40,2%), Grecia (+94,2%), Statele Unite ale Americii (de 2,1 ori), Ucraina (+9,5%), Georgia (+85,2%) și Republica Cehă (de 2,1 ori) a contribuit la creșterea pe total exporturi cu 16,0%.

Exporturile de mărfuri structurate, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2009	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2009	2010	2009	2010
EXPORT – total	621,0	106,9	100,0	100,0	-20,7	6,9
din care:						
Produse alimentare și animale vii	118,2	84,2	24,2	19,0	6,7	-3,8
Animale vii	2,2	de 5,9 ori	0,1	0,4	0,0	0,3
Carne și preparate din carne	2,5	de 4,5 ori	0,1	0,4	-0,1	0,3
Produse lactate și ouă de păsări	4,1	160,2	0,4	0,7	-0,5	0,3
Cereale și preparate pe bază de cereale	28,8	68,7	7,2	4,6	4,5	-2,2
Legume și fructe	70,9	113,7	10,7	11,4	1,6	1,5

	Ianuarie-iunie 2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2009	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2009	2010	2009	2010
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	2,5	9,4	4,6	0,4	2,5	-4,2
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	1,2	115,1	0,2	0,2	0,0	0,0
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	5,3	134,2	0,7	0,9	-1,3	0,2
Băuturi și tutun	99,5	124,5	13,8	16,0	-4,2	3,4
Băuturi	81,1	117,4	11,9	13,1	-4,0	2,1
Tutun brut și prelucrat	18,4	169,5	1,9	2,9	-0,2	1,3
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	57,1	139,9	7,0	9,2	-2,4	2,8
Piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute	2,1	de 2,6 ori	0,1	0,3	-0,2	0,2
Semințe și fructe oleaginoase	38,7	127,4	5,2	6,2	3,4	1,5
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	1,1	153,3	0,1	0,2	0,0	0,1
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	3,2	66,4	0,8	0,5	-4,0	-0,3
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	8,5	de 3,8 ori	0,4	1,4	-1,5	1,1
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	1,9	de 2,3 ori	0,1	0,3	-0,1	0,2
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	2,4	126,9	0,3	0,4	0,1	0,1
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	1,9	104,5	0,3	0,3	0,1	0,0
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	16,4	70,1	4,0	2,6	-0,8	-1,2
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	16,4	70,1	4,0	2,6	-0,8	-1,2
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	35,5	147,1	4,2	5,7	0,9	2,0
Produse medicinale și farmaceutice	28,2	166,2	2,9	4,5	1,2	1,9
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	3,3	94,7	0,6	0,5	-0,1	0,0
Materiale plastice prelucrate	1,7	139,3	0,2	0,3	-0,2	0,1
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia prima	48,1	112,8	7,3	7,7	-11,0	0,9
Cauciuc prelucrat	3,0	134,9	0,4	0,5	-0,6	0,1
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	1,8	145,3	0,2	0,3	-0,1	0,1
Hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton	3,3	de 2,7 ori	0,2	0,5	-1,1	0,4
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	15,9	119,2	2,3	2,6	-1,5	0,4
Articole din minerale nemetalice	14,2	126,6	1,9	2,3	-2,4	0,5
Fier și oțel	0,9	77,8	0,2	0,1	-4,1	0,0
Articole prelucrate din metal	8,6	109,7	1,4	1,4	-1,1	0,1
Mașini și echipamente pentru transport	83,7	119,5	12,1	13,5	-1,0	2,3
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	3,9	de 2,5 ori	0,3	0,6	0,0	0,4
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	5,6	161,8	0,6	0,9	-0,4	0,4
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	0,9	47,0	0,3	0,1	0,1	-0,2
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	9,0	105,4	1,5	1,4	-0,3	0,1

	Ianuarie-iunie 2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2009	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2009	2010	2009	2010
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	52,0	108,7	8,2	8,4	0,1	0,7
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	8,1	165,8	0,8	1,3	-0,4	0,5
Alte echipamente de transport	3,3	de 7,3 ori	0,1	0,5	-0,1	0,5
Articole manufacturate diverse	160,0	101,7	27,1	25,8	-8,9	0,5
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	1,0	80,9	0,2	0,2	-0,2	0,0
Mobilă și părțile ei	13,6	120,9	1,9	2,2	-1,3	0,4
Articole de voiaj; sacoșe și similare	7,0	105,8	1,1	1,1	-0,6	0,1
Îmbrăcăminte și accesorii	107,9	103,4	18,0	17,4	-3,8	0,6
Încălțăminte	13,2	99,9	2,3	2,1	-1,6	0,0
Instrumente și aparate profesionale, științifice și de control	4,5	72,8	1,1	0,7	-1,1	-0,3
Alte articole diverse	12,5	88,0	2,4	2,0	-0,2	-0,3

Structura exporturilor de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, indică o continuă creștere a activităților tradiționale economiei țării noastre.

Exporturile de articole manufacturate diverse s-au situat pe primul loc, reprezentând 25,8% din total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au deținut exporturile de îmbrăcăminte și accesorii (67,5% din total secțiune și 17,4% din total exporturi), mobilă (8,5% din total secțiune și 2,2% din total exporturi) și încălțăminte (8,3% din total secțiune și 2,1% din total exporturi).

Exporturile de produse alimentare și animalele vii s-au clasat pe locul doi, cu o pondere de 19,0% în totalul valoric al exporturilor. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au avut exporturile de legume și fructe (60,0% din total secțiune și 11,4% din total exporturi), cereale și preparate pe bază de cereale (24,4% din total secțiune și 4,6% din total exporturi).

Exporturile de băuturi și tutun s-au situat pe locul trei, deținând o cotă de 16,0% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri preponderente rămân a fi exporturile de băuturi alcoolice și nealcoolice (81,6% din total secțiune și 13,1% din total exporturi).

Exporturile de mașini și echipamente pentru transport s-au clasat pe locul patru, reprezentând 13,5% din total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri mașinile și aparatele electrice au deținut o pondere de 62,1% din total secțiune și 8,4% din total exporturi.

Exporturile de materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili s-au situat pe locul cinci, cu o pondere de 9,2% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri semințelor și fructelor oleaginoase le-au revenit 67,8% din total secțiune și 6,2% din total exporturi.

Exporturile de mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă s-au clasat pe locul șase, cu o pondere de 7,7% în totalul valoric al exporturilor. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au avut exporturile de fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe (33,0% din total secțiune și 2,6% din total exporturi), articole din minerale nemetale (29,5% din total secțiune și 2,3% din total exporturi).

Exporturile de produse chimice și produse derivate s-au clasat pe locul șapte, deținând o cotă de 5,7% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri produsele medicinale și farmaceutice reprezintă 79,6% din total secțiune și 4,5% din total exporturi. Cea mai mare parte din produsele medicinale și farmaceutice exportate au constituit reexporturile (81,3%).

În continuare urmează secțiunea „Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală”, cu o pondere de 2,6% în total exporturi.

Pe grupe de mărfuri creșteri substanțiale s-au marcat la exporturile de produse chimice și produse derivate (+47,1%), îndeosebi produse medicinale și farmaceutice (+66,2%), materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili (+39,9%), băuturi și tutun (+24,5%), mașini și echipamente pentru transport (+19,5%), mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă (+12,8%), contribuind astfel la creșterea pe total exporturi cu 11,4%.

Totodată, s-au redus exporturile de zahăr și preparate pe bază de zahăr (-90,6%), mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor (-53,0%), îngrășăminte naturale și minerale naturale (-33,6%), cereale și preparate pe bază de cereale (-31,3%), grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate (-29,9%), instrumente și aparate profesionale, științifice și de control (-27,2%), fier și oțel (-22,2%), construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat (-19,1%), uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare (-5,3%).

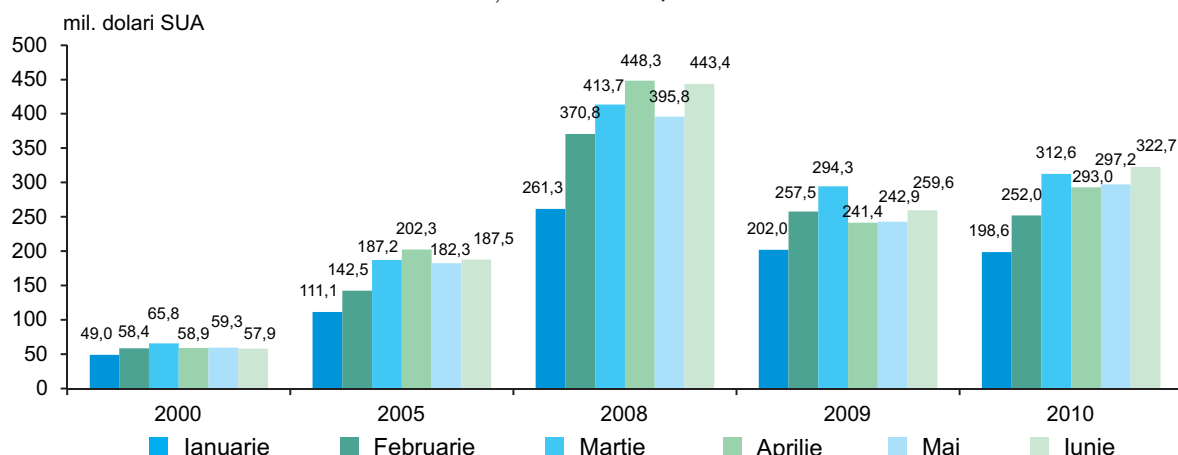
Importurile de mărfuri realizate în luna iunie 2010 au însumat 322,7 mil. dolari SUA, cu 8,6% mai mult față de luna anterioară și cu 24,3% – comparativ cu luna iunie 2009.

În ianuarie-iunie 2010 **importurile** au totalizat 1676,1 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în perioada similară din anul 2009 cu 11,9%.

Importurile din **țările Uniunii Europene** (UE-27) s-au cifrat la 739,6 mil. dolari SUA (cu 18,3% mai mult decât în ianuarie-iunie 2009), deținând o pondere de 44,1% în total importuri (41,7% în ianuarie-iunie 2009).

Importurile de mărfuri provenite din **țările CSI** au avut o valoare de 538,2 mil. dolari SUA (cu 3,9% mai mică față de ianuarie-iunie 2009), care echivalează cu o cotă de 32,1% în total importuri (37,4% în ianuarie-iunie 2009).

Evoluția lunară a importurilor

Primele 28 de țări-partenere în derularea importurilor, care dețineau 93,9% din volumul total, au fost:

	Ianuarie-iunie 2010		Ponderea, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2009	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2009	2010	2009	2010
IMPORT – total	1676,1	111,9	100,0	100,0	-35,8	11,9
din care:						
Federația Rusă	272,4	186,2	9,8	16,3	-6,9	8,4
Ucraina	215,9	110,5	13,0	12,9	-8,3	1,4
România	164,8	125,7	8,8	9,8	-7,2	2,2
China	130,6	128,2	6,8	7,8	-1,5	1,9
Germania	124,8	108,1	7,7	7,4	-2,6	0,6
Italia	118,1	113,2	7,0	7,0	-2,1	0,9
Turcia	87,6	111,3	5,3	5,2	-1,5	0,6
Polonia	43,8	122,1	2,4	2,6	-0,9	0,5
Belarus	43,6	85,4	3,4	2,6	-2,5	-0,5
Grecia	43,2	de 2,5 ori	1,2	2,6	0,3	1,7
Brazilia	39,6	de 5,0 ori	0,5	2,4	-0,1	2,1
Franța	33,1	109,1	2,0	2,0	-1,1	0,2
Statele Unite ale Americii	30,0	152,1	1,3	1,8	-0,6	0,7
Austria	27,3	102,4	1,8	1,6	-0,3	0,0
Ungaria	26,4	112,0	1,6	1,6	-0,4	0,2
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	25,9	119,7	1,4	1,5	-0,3	0,3
Olanda	20,7	136,6	1,0	1,2	-0,5	0,4
Bulgaria	19,9	116,0	1,1	1,2	-0,2	0,2
Republica Cehă	17,7	102,7	1,2	1,1	-0,5	0,0
Belgia	14,4	150,7	0,6	0,9	-0,3	0,3
Japonia	14,0	106,8	0,9	0,8	-1,1	0,1
India	12,1	131,9	0,6	0,7	-0,1	0,2
Spania	11,6	71,7	1,1	0,7	0,0	-0,3
Elveția	9,7	104,0	0,6	0,6	-0,2	0,0
Coreea de Sud	8,9	110,9	0,5	0,5	-0,5	0,1
Suedia	7,7	116,7	0,4	0,5	-0,5	0,1
Vietnam	7,5	100,0	0,5	0,4	0,1	0,0
Kazahstan	3,8	2,3	11,1	0,2	6,4	-10,8

Analiza evoluției importurilor pe țări relevă, că majorarea livrărilor din România (+25,7%), Brazilia (de 5,0 ori), China (+28,2%), Grecia (de 2,5 ori), Ucraina (+10,5%), Italia (+13,2%), Statele Unite ale Americii (+52,1%), Germania (+8,1%), Turcia (+11,3%) și Polonia (+22,1%) a contribuit la creșterea pe total importuri cu 12,6%. Sporirea importurilor din Federația Rusă (+86,2%) a fost condiționată, în principal, de reluarea livrărilor de gaze naturale de origine rusească (în ianuarie-martie 2009 țara de origine a gazelor naturale importate a fost declarat Kazahstanul).

Importurile de mărfuri structurate, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2009	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2009	2010	2009	2010
IMPORT – total	1676,1	111,9	100,0	100,0	-35,8	11,9
din care:						
Produse alimentare și animale vii	194,2	124,1	10,4	11,6	-2,5	2,5
Animale vii	3,3	83,3	0,3	0,2	0,1	0,1
Carne și preparate din carne	9,4	100,8	0,6	0,5	-0,2	0,0
Produse lactate și ouă de păsări	12,0	139,5	0,6	0,7	-0,1	0,2
Pește, crustacee, moluște	18,3	111,7	1,1	1,1	-0,1	0,1
Cereale și preparate pe bază de cereale	25,6	100,7	1,7	1,5	-1,1	0,0
Legume și fructe	65,7	147,1	3,0	3,9	-0,3	1,4
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	7,8	de 2,5 ori	0,2	0,5	-0,3	0,3
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	17,8	112,9	1,1	1,1	-0,1	0,1
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	8,2	133,2	0,4	0,5	-0,3	0,1
Produse și preparate alimentare diverse	26,1	113,2	1,5	1,6	-0,1	0,2
Băuturi și tutun	57,3	109,4	3,5	3,4	-0,9	0,3
Băuturi	19,7	89,9	1,5	1,2	-0,8	-0,2
Tutun brut și prelucrat	37,6	123,4	2,0	2,2	-0,1	0,5
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	45,9	144,3	2,1	2,7	-1,0	0,9
Semințe și fructe oleaginoase	16,8	de 4,4 ori	0,2	1,0	-0,2	0,9
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	1,3	123,2	0,1	0,1	0,0	0,0
Lemn și plută	8,6	86,4	0,7	0,5	-0,2	-0,1
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	3,6	103,2	0,2	0,2	0,0	0,0
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	3,5	119,2	0,2	0,2	-0,2	0,0
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	11,3	110,9	0,7	0,7	-0,3	0,1
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	347,6	96,9	23,9	20,7	-7,2	-0,7
Cărbune, cocs și brichete	6,1	155,7	0,2	0,4	-0,2	0,2
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	164,9	112,6	9,8	9,8	-6,7	1,2
Gaz și produse industriale obținute din gaz	176,4	84,8	13,9	10,5	2,1	-2,1
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	236,0	117,2	13,4	14,1	-3,4	2,3
Produse chimice organice	4,0	112,3	0,2	0,2	-0,1	0,0
Produse chimice anorganice	4,8	95,9	0,3	0,3	-0,1	0,0
Produse tanante și colorante	9,9	118,0	0,6	0,6	-0,2	0,1
Produse medicinale și farmaceutice	79,1	116,4	4,5	4,7	-0,1	0,7
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	39,3	110,2	2,4	2,4	-0,4	0,2
Îngrășăminte minerale sau chimice	10,5	154,3	0,4	0,6	-0,4	0,3
Materiale plastice sub forme primare	18,8	118,6	1,1	1,1	-0,6	0,2

	Ianuarie-iunie 2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2009	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2009	2010	2009	2010
Materiale plastice prelucrate	28,8	118,9	1,6	1,7	-0,7	0,3
Alte materiale și produse chimice	40,8	120,4	2,3	2,5	-0,8	0,5
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	303,5	117,8	17,2	18,1	-8,4	3,1
Piele, altă piele și blană prelucrate	10,0	95,1	0,7	0,6	-0,1	0,0
Cauciuc prelucrat	21,3	130,5	1,1	1,3	-0,5	0,3
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	18,5	122,9	1,0	1,1	-0,5	0,2
Hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton	34,6	126,4	1,8	2,1	-0,7	0,5
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	90,4	123,6	4,9	5,4	-1,1	1,2
Articole din minerale nemetalice	40,6	103,9	2,6	2,4	-1,1	0,1
Fier și oțel	37,2	107,9	2,3	2,2	-2,5	0,2
Metale neferoase	7,0	106,6	0,4	0,4	-0,2	0,0
Articole prelucrate din metal	43,9	124,8	2,4	2,6	-1,7	0,6
Mașini și echipamente pentru transport	337,6	118,5	19,0	20,1	-10,3	3,5
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	5,4	173,4	0,2	0,3	-0,3	0,2
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	35,9	100,8	2,4	2,1	-1,6	0,0
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	46,2	119,4	2,6	2,7	-2,0	0,5
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	12,7	115,3	0,7	0,8	-0,2	0,1
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	41,3	118,7	2,3	2,5	-0,4	0,4
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	89,7	100,6	6,0	5,4	-0,8	0,0
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	68,5	102,0	4,5	4,1	-4,8	0,1
Alte echipamente de transport	36,2	de 16,0 ori	0,2	2,2	-0,2	2,3
Articole manufacturate diverse	150,1	99,3	10,1	9,0	-1,9	-0,1
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	11,9	114,4	0,7	0,7	-0,5	0,1
Mobilă și părțile ei	20,3	107,0	1,3	1,2	-0,5	0,1
Îmbrăcăminte și accesorii	34,8	95,8	2,4	2,1	-0,1	-0,1
Încălțăminte	9,8	85,6	0,8	0,6	-0,1	-0,1
Instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control	15,3	76,4	1,3	0,9	0,1	-0,3
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	3,5	117,3	0,2	0,2	-0,1	0,0
Alte articole diverse	53,2	107,8	3,3	3,2	-0,7	0,2

Structura importurilor de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, indică dominarea în continuare a produselor necesare pentru funcționarea economiei, precum și celor destinate consumului populației.

Importurile de combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate au deținut 20,7% din total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri gazul și produsele industriale obținute din gaz reprezintă 50,7% din total secțiune și 10,5% din total importuri, iar petrolul și produsele petroliere respectiv 47,4% și 9,8%.

Importurile de mașini și echipamente pentru transport au avut o cotă de 20,1% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au deținut importurile de mașini și aparate electrice (26,6% din total secțiune și 5,4% din total importuri), vehicule rutiere (20,3% din total secțiune și 4,1% din total importuri), mașini și aparate industriale cu aplicații generale (13,7% din total secțiune și 2,7% din total importuri), aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (12,2% din total secțiune și 2,5% din total importuri), mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (10,6% din total secțiune și 2,1% din total importuri).

Importurile de mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă au deținut o pondere de 18,1% în total importuri, preponderente fiind firele, țesăturile și articolele textile (29,8% din total secțiune și 5,4% din total importuri), articolele prelucrate din metal (14,5% din total secțiune și 2,6% din total importuri), articolele din minerale nemetalice (13,4% din total secțiune și 2,4% din total importuri), fierul și oțelul (12,2% din total secțiune și 2,2% din total importuri), hîrtia, cartonul și articolele din pastă de celuloză, din hîrtie sau din carton (11,4% din total secțiune și 2,1% din total importuri).

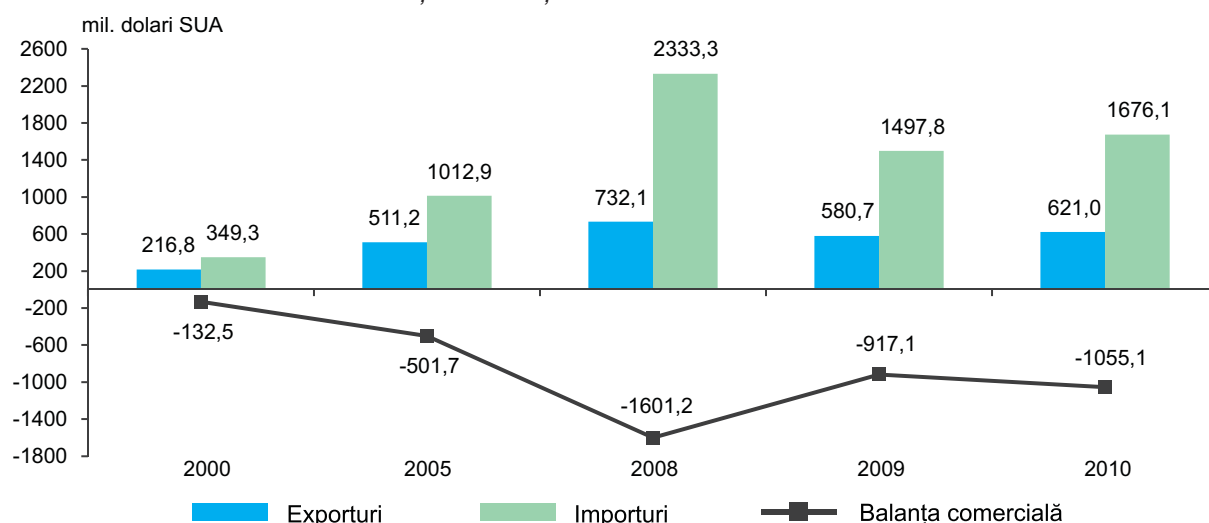
Importurile de produse chimice și produse derivate au reprezentat 14,1% din total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au deținut produsele medicinale și farmaceutice (33,5% din total secțiune și 4,7% din total importuri), uleiurile esențiale, rezinoidele și substanțele parfumate, preparatele pentru toaletă, produsele pentru înfrumusețare (16,7% din total secțiune și 2,3% din total importuri).

Importurile de produse alimentare și animale vii au înregistrat o pondere de 11,6% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri legumele și fructele reprezintă 33,8% din total secțiune și 3,9% din total importuri, cerealele și preparatele pe bază de cereale, respectiv 13,0% și 1,5%.

Pe grupe de mărfuri au sporit importurile de materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili (+44,3%), produse alimentare și animale vii (+24,1%), mașini și echipamente pentru transport (+18,5%), mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă (+17,8%), produse chimice și produse derivate (+17,2%), băuturi și tutun (+9,4%), favorizînd, astfel creșterea pe total importuri cu 12,6%.

Totodată, s-au redus importurile de combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate (-3,1%), articole manufacturate diverse (-0,7%).

Tendențele comerțului exterior în ianuarie-iunie

Decalajul considerabil în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea în ianuarie-iunie 2010 a unui **deficit al balanței comerciale** în valoare de 1055,1 mil. dolari SUA, cu 138,0 mil. dolari SUA (+15,0%) mai mare față de cel înregistrat în perioada corespunzătoare din anul 2009. Cu țările Uniunii Europene (UE-27) balanța comercială s-a încheiat cu un deficit de 436,4 mil. dolari SUA (în ianuarie-iunie 2009 – 311,1 mil. dolari SUA), iar cu țările CSI – de 300,1 mil. dolari SUA (în ianuarie-iunie 2009 – 353,0 mil. dolari SUA).

Balanța comercială cu principalele țări-partenere se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie		Ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009
	2009	2010	
BALANȚA COMERCIALĂ – total, mil. dolari SUA	-917,1	-1055,1	115,0
din care:			
Ucraina	-161,0	-178,3	110,8
China	-101,3	-129,8	128,2
Federația Rusă	-31,5	-121,5	de 3,9 ori
Germania	-80,4	-94,6	117,7
România	-13,9	-61,6	de 4,4 ori
Italia	-40,8	-54,4	133,5
Turcia	-64,6	-47,0	72,7
Brazilia	-7,6	-39,6	de 5,2 ori
Grecia	-10,3	-29,1	de 2,8 ori
Polonia	-19,4	-26,8	137,9
Ungaria	-17,6	-24,9	141,7
Franța	-18,6	-24,0	129,5
Austria	-22,9	-23,9	104,0
Statele Unite ale Americii	-15,8	-21,6	137,4

	Ianuarie-iunie		Ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009
	2009	2010	
Olanda	-12,2	-17,7	145,6
Bulgaria	-9,4	-14,0	147,2
Japonia	-12,7	-13,9	109,0
Republica Cehă	-15,2	-13,4	88,3
India	-9,0	-11,6	129,2
Belgia	-6,8	-11,2	163,3
Spania	-15,3	-11,1	72,8
Belarus	-12,0	-10,6	88,3
Coreea de Sud	-8,0	-8,9	111,0
Suedia	-4,7	-7,2	154,0
Vietnam	-7,5	-7,1	95,3
Elveția	4,8	-6,4	x
Slovacia	-2,2	-3,8	174,2
Lituania	-3,2	-3,2	98,1
Azerbaidjan	1,5	2,2	154,3
Libia	—	2,4	—
Irak	2,3	4,0	172,5
Kazahstan	-155,6	5,9	x
Georgia	3,3	6,2	186,8
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	2,6	8,0	de 3,1 ori

Balanța comercială pe principalele grupe de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie		Ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009
	2009	2010	
BALANȚA COMERCIALĂ – total, mil. dolari SUA	-917,1	-1055,1	115,0
din care:			
Produse alimentare și animale vii	-16,0	-76,0	de 4,7 ori
Animale vii	-3,6	-1,1	30,6
Carne și preparate din carne	-8,7	-6,9	79,0
Produse lactate și ouă de păsări	-6,1	-7,9	130,8
Pește, crustacee, moluște	-16,2	-18,3	112,9
Cereale și preparate pe bază de cereale	16,5	3,2	19,4
Legume și fructe	17,7	5,2	29,6
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	23,7	-5,3	x
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	-14,7	-16,6	112,8
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	-2,2	-2,9	131,5
Produse și preparate alimentare diverse	-22,4	-25,4	113,3
Băuturi și tutun	27,5	42,1	153,2
Băuturi	47,2	61,4	130,2
Tutun brut și prelucrat	-19,7	-19,3	98,1
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	9,0	11,2	124,5
Piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute	0,8	2,1	de 2,7 ori
Semințe și fructe oleaginoase	26,6	21,9	82,5
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	-0,3	-0,1	48,0
Lemn și plută	-9,3	-7,8	83,7
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	-3,5	-3,5	101,5
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	1,9	-0,3	x
Mineruri metalifere și deșeuri de metale	1,9	7,8	de 4,0 ori
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	-9,3	-9,4	100,4
Combustibili minerali, lubrifianti și materiale derivate	-356,7	-345,2	96,8
Cărbune, cocs și brichete	-3,9	-6,0	153,0
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	-144,7	-163,0	112,7
Gaz și produse industriale obținute din gaz	-207,9	-176,0	84,7

	Ianuarie-iunie		Ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009
	2009	2010	
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	20,2	12,6	62,7
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	21,1	14,3	67,5
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	-177,2	-200,5	113,2
Produse chimice organice	-3,2	-3,4	105,0
Produse chimice anorganice	-4,9	-4,7	94,8
Produse tanante și colorante	-8,1	-9,6	118,9
Produse medicinale și farmaceutice	-50,9	-50,8	99,8
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	-32,2	-36,0	111,9
Îngrășăminte minerale sau chimice	-6,8	-10,5	154,4
Materiale plastice sub forme primare	-14,7	-18,3	124,5
Materiale plastice prelucrate	-23,0	-27,1	117,8
Alte materiale și produse chimice	-33,4	-40,1	120,3
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	-215,1	-255,4	118,8
Piele, altă piele și blană prelucrate	-6,5	-9,7	150,1
Cauciuc prelucrat	-14,1	-18,3	129,8
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	-13,8	-16,7	120,9
Hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton	-26,2	-31,3	119,5
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	-59,9	-74,5	124,6
Articole din minerale nemetalice	-27,8	-26,4	94,7
Fier și oțel	-33,3	-36,3	108,9
Metale neferoase	-6,2	-6,9	111,9
Articole prelucrate din metal	-27,3	-35,3	129,1
Mașini și echipamente pentru transport	-214,8	-253,9	118,2
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	-1,6	-1,5	96,0
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	-32,2	-30,3	94,3
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	-1,1	-0,8	72,5
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	-30,2	-37,2	123,3
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	-10,6	-12,4	117,3
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	-33,6	-40,6	120,6
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	-41,4	-37,8	91,2
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	-62,3	-60,4	97,0
Alte echipamente de transport	-1,8	-32,9	de 18,2 ori
Articole manufacturate diverse	6,1	9,8	162,5
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzit și de iluminat	-9,2	-10,9	118,9
Mobilă și părțile ei	-7,8	-6,8	86,8
Articole de voiaj; sacoșe și similare	4,8	5,6	115,7
Îmbrăcăminte și accesorii	68,1	73,2	107,5
Încălțăminte	1,8	3,4	193,4
Instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control	-13,8	-10,8	78,0
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	-2,7	-3,2	118,0
Alte articole diverse	-35,1	-40,7	115,8

Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi în ianuarie-iunie 2010 a fost de 37,1% față de 38,8% în perioada similară din anul 2009.

IV. PREȚURI

Evoluția prețurilor în economia națională în ianuarie-iunie 2010 în comparație cu perioadele corespunzătoare a anilor precedenți se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie în % față de aceeași perioadă a anului precedent				
	2006	2007	2008	2009	2010
Indicele prețurilor de consum	111,1	111,3	115,5	101,1	106,9
Indicele prețurilor producției industriale	111,3	112,7	113,6	96,2	108,5
Indicele prețurilor de vânzare a produselor agricole	89,3	119,7	147,7	54,0	118,4
Indicele prețurilor în construcții-montaj ¹	119,8	119,4	120,7	87,6	102,9

Prețurile de consum în luna iunie 2010 față de luna decembrie 2009 au crescut cu 5,4 la sută (în luna iunie 2009 față de luna decembrie 2008 a fost o scădere a prețurilor de 1,8 la sută).

Pe parcursul perioadei de raport prețurile la produsele alimentare s-au majorat în medie cu 3,4 la sută, inclusiv la zahăr – cu 25,4 la sută, fructe proaspete – cu 24,8 la sută (inclusiv mere – cu 44,7%), legume proaspete – cu 10,9 la sută, (inclusiv: ceapă – de 2 ori, morcov – cu 42,0%), ulei vegetal – cu 11,5 la sută, pește proaspăt și congelat – cu 6,6%.

La mărfurile nealimentare prețurile în medie au crescut cu 4,6 la sută, inclusiv la covoare și preșuri – cu 4,9%, articolele de bijuterie din aur și detergenți – cu câte 8,1%, medicamente – cu 9,8%, combustibili – cu 12,7 la sută (inclusiv: gaz lichefiat ambalat în butelii – cu 15,7%, carburanți pentru automobile – cu 18,1%) și la țigări – cu 13,8 la sută.

Prețurile și tarifele la serviciile prestate populației s-au majorat cu 9,0 la sută. Considerabil au crescut tarifele pentru serviciile comunale locative – cu 18,7 la sută (inclusiv: energia electrică – cu 20,4%, încălzirea centralizată – cu 25,3% și gazul natural prestat populației pentru consum menajer prin rețelele centralizate – cu 26,2%) și biletele pentru spectacolele prezentate de teatre – cu 52,0 la sută.

În perioada de raport au scăzut prețurile la ouă dietetice – cu 50,1 la sută și la carne și produse din carne – cu 2,5 la sută (inclusiv: carne de bovine – cu 7,5%, carne de porc – cu 7,2%).

Nivelul inflației în ianuarie-iunie 2010

	Lunar + / - față de luna precedentă (%)				În % față de luna decembrie 2009
	Total	Produse		Servicii	
		alimentare	nealimentare		
Ianuarie	2,4	3,4	1,4	2,7	2,4
Februarie	2,3	2,6	1,3	3,2	4,7
Martie	0,7	0,9	0,9	0,1	5,5
Aprilie	0,3	0,1	0,5	0,2	5,8
Mai	0,1	-1,0	0,3	1,2	5,9
Iunie	-0,5	-2,5	0,0	1,3	5,4

Prețurile producătorului în industrie în ianuarie-iunie 2010 pe ansamblul activităților industriale s-au majorat față de ianuarie-iunie 2009 cu 8,5%, inclusiv prețurile de livrare pe piața internă au crescut cu 8,3% și pe piața externă cu – 8,5%.

În raport cu luna decembrie 2009 prețurile producției industriale s-au majorat cu 5,3%, iar față de iunie 2009 – cu 7,7%.

Evoluția indicilor prețurilor producției industriale pe principalele tipuri de activități și pe destinațiile de livrări se prezintă astfel:

	Iunie 2010 în % față de			Ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009
	mai 2010	decembrie 2009	iunie 2009	
Industrie – total	100,6	105,3	107,7	108,5
inclusiv livrat pe piața:				
internă	100,4	106,8	109,2	108,3
externă	101,0	102,9	105,3	108,5
Industria extractivă	99,5	103,5	102,3	100,1
inclusiv livrat pe piața:				
internă	99,8	102,8	100,9	97,6
externă	96,7	109,8	115,5	122,1

¹ Trimestrul II în % față de trimestrul II al anului precedent

	Iunie 2010 în % față de			Ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009
	mai 2010	decembrie 2009	iunie 2009	
Industria prelucrătoare – total	100,5	103,0	105,6	107,1
inclusiv livrat pe piața:				
internă	100,1	103,1	105,8	106,1
externă	101,0	102,9	105,3	108,5
din care industria alimentară și a băuturilor	100,5	104,9	107,4	108,3
inclusiv livrat pe piața:				
internă	99,8	105,5	110,0	109,3
externă	101,2	104,4	105,0	107,4
Producția și distribuția de energie electrică și termică	101,3	118,8	118,6	113,9

Industria extractivă a marcat creșterea prețurilor în ianuarie-iunie 2010 în medie cu 0,1%, în special din contul creșterii prețurilor de livrare pe piața externă – cu 22,1%.

Industria prelucrătoare în ansamblu a marcat creșterea prețurilor cu 7,1% față de ianuarie-iunie 2009. În special, în industria alimentară și a băuturilor prețurile s-au majorat cu 8,3%, iar în activitățile componente: fabricarea zahărului – de 1,6 ori, fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 14,8%, fabricarea produselor de morărit – cu 11,7%, fabricarea băuturilor alcoolice distilate – cu 8,2%, fabricarea vinului – cu 6,9% ș.a.

S-au majorat prețurile și în alte activități ale industriei prelucrătoare: fabricarea articolelor de voiaj și de marochinărie (cu 22,2%), fabricarea produselor textile (cu 19,8%), edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative (cu 18,9%), fabricarea bijuteriilor (cu 13,7%), fabricarea încălțăminte (cu 11,3%), fabricarea de articole de îmbrăcăminte (cu 11,0%), fabricarea ipsosului (cu 10,6%), fabricarea produselor de tutun (cu 9,5%), producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice (cu 6,2%), fabricarea lacurilor și vopselelor (cu 6,0%), prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn (cu 5,8%), fabricarea hîrtiei și cartonului (cu 5,3%) etc.

Totodată, în perioada de raport s-a înregistrat diminuarea prețurilor, comparativ cu ianuarie-iunie 2009 în următoarele activități: fabricarea parfumurilor și a produselor cosmetice (cu 9,9%), fabricarea de mașini și echipamente (cu 5,5%), producția de mașini și aparate electrice (cu 5,0%), fabricarea elementelor din beton, ipsos și ciment (cu 4,3%), fabricarea cărămizilor și țiglelor din lut ars (cu 3,1%), fabricarea pîinii și a produselor de patiserie proaspete (cu 2,2%) etc.

În *sectorul energetic* pe parcursul semestrului I 2010 prețurile au crescut în medie cu circa 13,9%, inclusiv la producția și distribuția energiei electrice și aprovizionarea cu aburi și apă caldă, respectiv cu 14,9% și 9,4%.

Cu referință la principalele grupe industriale (conform recomandărilor UE) prețurile au evoluat în felul următor.

În luna iunie curent, comparativ cu decembrie 2009 s-au înregistrat majorări a prețurilor în grupele: activități și bunuri legate de energie – cu 18,8%, în industria bunurilor de uz curent – cu 4,5%, în industria bunurilor de capital – cu 4,2% și în industria bunurilor de folosință îndelungată – cu 0,8%. Însă, în industria bunurilor intermediare (excepție activități legate de energie) prețurile s-au diminuat cu 1,7%.

Față de luna mai curent prețurile au crescut la activități și bunuri legate de energie – cu 1,3%, în industria bunurilor de capital – cu 0,7%, în industria bunurilor de uz curent – cu 0,5%, în industria bunurilor intermediare (excepție activități legate de energie) – cu 0,4% și în industria bunurilor de folosință îndelungată – cu 0,2%.

Indicii prețurilor producției industriale pe principalele grupe industriale în detaliu se prezintă în tabelul următor:

	Iunie 2010 în % față de:	
	mai 2010	decembrie 2009
Industrie – total	100,6	105,3
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,4	106,8
externă	101,0	102,9
Industria bunurilor intermediare (excepție energie)	100,4	98,3
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,6	98,6
externă	100,0	97,0
Industria bunurilor de capital	100,7	104,2
inclusiv livrat pe piața:		
internă	101,2	105,3
externă	100,3	103,2

	Iunie 2010 în % față de:	
	mai 2010	decembrie 2009
Industria bunurilor de folosință îndelungată	100,2	100,8
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,1	100,0
externă	100,7	103,2
Industria bunurilor de uz curent	100,5	104,5
inclusiv livrat pe piața:		
internă	99,8	105,2
externă	101,1	103,7
Activități și bunuri legate de energie	101,3	118,8

Indicele prețurilor de vânzare a produselor agricole de către întreprinderile agricole¹ se caracterizează prin următoarele date:

	Ianuarie-iunie în % față de aceeași perioadă a anului precedent				
	2006	2007	2008	2009	2010
Produse agricole – total	89,3	119,7	147,7	54,0	118,4
din care:					
produse vegetale	91,2	132,6	153,3	41,5	140,6
produse animaliere	87,0	105,0	144,0	87,9	103,9

În ianuarie-iunie 2010 prețurile medii de vânzare a produselor agricole de către întreprinderile agricole¹ s-au majorat cu 18,4% față de perioada corespunzătoare a anului 2009.

O creștere considerabilă a prețurilor a fost înregistrată la culturile cerealiere și leguminoase boabe (cu 36,9%) (în special la grâu (exclusiv semințe de soi) – cu 60,2% și porumb (exclusiv semințe de soi) – cu 57,0%), floarea soarelui (exclusiv semințe de soi) – cu 86,7%, legume – cu 45,1%, păsări (în masă vie) – cu 17,2%, lapte – cu 8,5%, ovine și caprine (în masă vie) – cu 5,1%.

Totodată, au scăzut prețurile de vânzare la bovine și porcine în masă vie, respectiv cu 8,3% și cu 7,1% și la ouă alimentare – cu 6,4%.

Prețurile în construcții. În trimestrul II 2010 prețurile la lucrările de construcții-montaj sau mărit cu 2,9% comparative cu același trimestru din anul 2009. În profil pe sectoarele economiei naționale creșterea prețurilor în trimestrul de referință față de perioada respectivă din anul 2009 a fost marcată în construcția de locuințe (cu 4,7%), construcția obiectelor de menire social-culturală (cu 4,8%), telecomunicații (cu 5,2%).

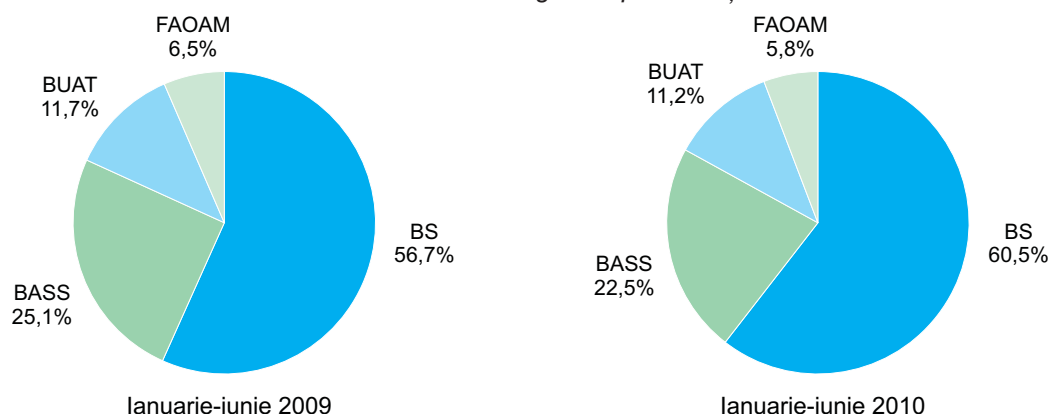
¹ Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste

V. FINANȚE

5.1. Executarea bugetului public național¹

În ianuarie-iunie 2010, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă de 12399,8 mil. lei, depășind cu 5,4% prevederile perioadei de referință și cu 14,5% veniturile acumulate în ianuarie-iunie 2009. Din suma totală a veniturilor bugetului public național 60,5% revin veniturilor administrate de bugetul de stat (BS), 22,5% – veniturilor administrate de bugetul asigurărilor sociale de stat (BASS), 11,2% – veniturilor administrate de bugetele unităților administrativ-teritoriale (BUAT) și 5,8% – veniturilor administrate de fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală (FAOAM), față de 56,7%, 25,1%, 11,7% și 6,5% în ianuarie-iunie 2009 respectiv.

Structura veniturilor bugetului public național

Veniturile fiscale au fost realizate în sumă de 10232,2 mil. lei, depășind cu 3,6% prevederile perioadei de gestiune și cu 12,8% realizările perioadei analogice a anului precedent. Depășirea prevederilor pentru perioada de gestiune a fost condiționată de majorarea încasărilor din impozitele pe proprietate (de 1,7 ori) și din impozitele pe venit (cu 19,0%). Nivelul prognozat nu a fost atins (cu 1,1%) la colectarea primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală. Depășirea realizărilor perioadei similare a anului precedent s-a produs, în deosebi, pe seama încasărilor impozitelor pe proprietate (cu 27,9%), impozitelor asupra comerțului internațional și asupra operațiunilor externe (cu 24,9%) și impozitelor interne pe mărfuri și servicii (cu 20,0%).

În ianuarie-iunie 2010 semnificativ au sporit încasările nefiscale, depășind de 2,0 ori nivelul prognozat și de 2,1 ori realizările perioadei respective ale anului precedent. Majorările au fost condiționate de creșterea altor venituri din activitatea de antreprenoriat și din proprietate de 3,1 ori comparativ cu nivelul prevăzut și de 3,3 ori în raport cu nivelul perioadei similare a anului precedent.

La colectarea altor venituri nu a fost atins atât nivelul prognozat (86,3%), cât și nivelul executat în ianuarie – iunie 2009 (93,2%).

În semestrul I 2010 cheltuielile bugetului public național au însumat 13705,1 mil. lei fiind cu 13,7% sub nivelul prognozat și cu 6,2% superioare cheltuielilor executate în perioada corespunzătoare a anului 2009. Nivelul prognozat nu a fost atins pe toate tipurile de cheltuieli; nivelul perioadei respective a anului anterior a fost depășit pe seama cheltuielilor pentru economie (cu 14,5%) și cheltuielilor pentru acțiunile social-culturale (cu 13,7%). Pentru realizarea acțiunilor social-culturale au fost direcționate 75,6% din cheltuielile publice, pentru domeniile economiei naționale – 8,7%, pentru apărarea națională, organele juridice, menținerea ordinii publice și protecția civilă – 6,6%, pentru serviciile de stat cu destinație generală – 4,4%; în ianuarie-iunie 2009 distribuția a constituit respectiv 70,6%, 8,1%, 7,2% și 5,2%.

În perioada de referință diminuarea cheltuielilor publice executate pe tipuri de bugete, față de cele prevăzute (cu 13,7%), a fost condiționată de reducerea cheltuielilor bugetului de stat (cu 20,7%) și bugetelor unităților administrativ-teritoriale (cu 20,4%).

Cheltuielile publice pe tipuri de bugete

milioane lei

	Ianuarie-iunie 2010			
	prevăzut	executat	devieri	în % față de prevăzut
Cheltuieli – total	15886,7	13705,1	-2181,6	86,3
Bugetul de stat	5570,1	4418,2	-1151,9	79,3
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	4535,0	3609,7	-925,3	79,6
Bugetul asigurărilor sociale de stat	4132,1	4137,2	5,1	100,1
Fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală	1649,5	1540,0	-109,5	93,4

¹ Conform datelor Ministerului Finanțelor

Depășirea cheltuielilor asupra veniturilor în perioada de referință s-a soldat cu formarea deficitului bugetar în sumă de 1305,3 mil. lei față de 4125,9 mil. lei deficit prevăzut.

Veniturile și cheltuielile bugetului public național în ianuarie-iunie

	Prevăzut 2010, mil. lei	Executat, mil. lei		Executat 2010 în % față de:		Structura, %		
		2009	2010	prevăzut 2010	executat 2009	prevăzut 2010	executat	
							2009	2010
Venituri – total	11760,8	10833,0	12399,8	105,4	114,5	100,0	100,0	100,0
din care:								
Venituri fiscale	9881,3	9071,9	10232,2	103,6	112,8	84,0	83,7	82,5
impozite pe venit	813,8	919,3	968,2	119,0	105,3	6,9	8,5	7,8
contribuții de asigurări sociale obligatorii de stat	2705,9	2702,8	2792,8	103,2	103,3	23,0	24,9	22,5
prime de asigurări obliga- torii de asistență medicală	718,9	674,6	711,0	98,9	105,4	6,1	6,2	5,8
impozite pe proprietate	84,2	109,5	140,0	de 1,7 ori	127,9	0,7	1,0	1,1
impozite interne pe mărfuri și servicii	5105,5	4267,8	5123,1	100,3	120,0	43,4	39,4	41,3
impozite asupra comerțu- lui internațional și asupra operațiunilor externe	453,0	397,9	497,1	109,7	124,9	3,9	3,7	4,0
Încasări nefiscale	479,4	464,5	959,7	de 2,0 ori	de 2,1 ori	4,1	4,3	7,7
alte venituri din activitatea de antreprenariat și din proprietate	206,2	190,9	632,1	de 3,1 ori	de 3,3 ori	1,8	1,8	5,1
taxe și plăți administrative	210,9	191,3	266,1	126,2	139,1	1,8	1,8	2,1
amenzi și sancțiuni administrative	62,3	81,9	61,0	97,9	74,5	0,5	0,7	0,5
alte încasări		0,4	0,5	–	125,0	–	0,0	0,0
Alte venituri	1400,1	1296,6	1207,9	86,3	93,2	11,9	12,0	9,8
Cheltuieli – total	15886,7	12910,8	13705,1	86,3	106,2	100,0	100,0	100,0
din care:								
pentru economie	1794,3	1047,8	1199,4	66,8	114,5	11,3	8,1	8,7
pentru acțiunile social-culturale – total	11374,6	9119,9	10365,2	91,1	113,7	71,6	70,6	75,6
inclusiv pentru:								
învățământ	3982,3	2819,9	3393,4	85,2	120,3	25,1	21,8	24,8
ocrotirea sănătății	2009,3	1719,1	1798,2	89,5	104,6	12,6	13,3	13,1
asigurare și asistență socială	5032,4	4312,6	4909,6	97,6	113,8	31,7	33,4	35,8
cultură, artă, sport și acțiuni pentru tineret	350,6	268,3	264,0	75,3	98,4	2,2	2,1	1,9
pentru apărarea națională, organele judiciare, menține- rea ordinii publice, protecția civilă	1011,5	924,4	902,3	89,2	97,6	6,4	7,2	6,6
pentru servicii de stat cu destinație generală	758,5	668,6	598,0	78,8	89,4	4,8	5,2	4,4
pentru activitatea economică externă	135,6	99,9	109,1	80,5	109,2	0,8	0,8	0,8
pentru deservirea datoriei de stat	315,0	443,6	256,6	81,5	57,8	2,0	3,4	1,9
alte cheltuieli	497,2	606,6	274,5	55,2	45,3	3,1	4,7	2,0
Deficit (-), excedent (+)	-4125,9	-2077,8	-1305,3	x	x	x	x	x

5.2. Credite, depozite și rulajul de casă¹

Credite. Soldul total al creditelor în economie la 30 iunie 2010 a însumat 24903,0 mil. lei, depășind cu 4,4% nivelul soldului creat la 30 iunie 2009. Majorarea s-a produs pe seama soldului creditelor pe termen mediu și lung, care la sfârșitul perioadei de referință a crescut cu 9,8% în raport cu soldul creat la data de 30 iunie 2009. Soldul creditelor pe termen scurt s-a diminuat cu 11,8% față de soldul acumulat la sfârșitul perioadei respective a anului precedent.

Depozite. Soldul depozitelor persoanelor fizice la 30 iunie 2010 a constituit 16951,4 mil. lei, fiind în creștere cu 6,1% față de soldul înregistrat la 30 iunie 2009. Creșterea a fost generată de majorarea cu 15,6% a soldului depozitelor în monedă națională. În același timp soldul depozitelor în valută străină s-a micșorat cu 1,8% față de soldul acumulat la 30 iunie 2009.

	Situația la 30 iunie				
	milioane lei		structura, %		2010 în % față de 2009
	2009	2010	2009	2010	
Soldul creditelor – total	23847,3	24903,0	100,0	100,0	104,4
din care:					
credite pe termen scurt	5948,1	5245,6	24,9	21,1	88,2
credite pe termen mediu și lung	17899,2	19657,4	75,1	78,9	109,8
Soldul depozitelor					
persoanelor fizice – total	15972,1	16951,4	100,0	100,0	106,1
în monedă națională	7274,3	8412,5	45,5	49,6	115,6
în valută străină	8697,8	8538,9	54,5	50,4	98,2

Rulajul de casă. În ianuarie-iunie 2010 încasările în numerar în instituțiile financiare au însumat 28712,0 mil. lei, fiind superioare încasărilor perioadei respective a anului precedent cu 1,1%. Majorarea a fost condiționată, îndeosebi, de creșterea încasărilor din plățile pentru chirie și serviciile comunale (cu 28,1%) și încasărilor de la întreprinderile care prestează alte servicii (cu 18,9%).

În numerar s-au eliberat mijloace bănești în sumă de 27676,0 mil. lei depășind, cu 2,8% eliberările din ianuarie-iunie 2009. Semnificativ s-au majorat eliberările pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice (cu 26,5%), urmate de eliberările pentru salarii, burse, plăți sociale, plata pensiilor, indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare (cu 7,3%).

	Ianuarie-iunie				
	milioane lei		structura, %		2010 în % față de 2009
	2009	2010	2009	2010	
Încasări – total	28399,0	28712,0	100,0	100,0	101,1
de la comercializarea mărfurilor de consum, indiferent de canalul de desfacere	14030,9	15363,3	49,4	53,5	109,5
din plățile pentru chirie și servicii comunale	971,9	1 245,1	3,4	4,3	128,1
de la transportul de pasageri	678,9	686,8	2,4	2,4	101,2
de la vânzarea valutei străine persoanelor fizice	3936,5	1927,6	13,9	6,7	49,0
din impozite și taxe	608,6	632,4	2,1	2,2	103,9
de la întreprinderile care prestează alte servicii	1161,8	1381,6	4,1	4,8	118,9
alte	7010,4	7475,2	24,7	26,1	106,6
Eliberări – total	26931,9	27676,0	100,0	100,0	102,8
pentru salarii, burse, plăți sociale, plata pensiilor, indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare	4227,0	4535,2	15,7	16,4	107,3
pentru achiziționarea produselor agricole	612,8	626,0	2,3	2,3	102,2
pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice	9827,6	12436,1	36,5	44,9	126,5
din conturi de depuneri ale cetățenilor	7107,5	5134,1	26,4	18,5	72,2
pentru alte scopuri	5157,0	4944,6	19,1	17,9	95,9

5.3. Asigurări

În ianuarie-martie 2010 primele brute subscrise au constituit 192,5 mil. lei, fiind în creștere cu 10,4% față de perioada respectivă a anului precedent.

Despăgubirile și indemnizațiile de asigurare plătite au însumat 77,0 mil. lei, depășind cu 17,4% achitățile perioadei corespunzătoare ale anului 2009.

¹ Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

*Prime brute subscrise, despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite
în ianuarie-martie*

	Prime brute subscrise					Despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite				
	mil. lei		structura, %		2010 în % față de 2009	mil. lei		structura, %		2010 în % față de 2009
	2009	2010	2009	2010		2009	2010	2009	2010	
Total	174,4	192,5	100,0	100,0	110,4	65,6	77,0	100,0	100,0	117,4
inclusiv:										
Asigurări generale	160,9	179,9	92,3	93,5	111,8	62,4	72,9	95,1	94,7	116,8
din care:										
asigurări de vehicule terestre (altele decât feroviare) (CASCO)	37,0	39,5	21,2	20,5	106,8	34,6	34,2	52,7	44,4	98,8
asigurări de răspundere civilă auto	74,4	96,5	42,7	50,2	129,7	23,4	32,2	35,7	41,8	137,6
alte asigurări generale	49,5	43,9	28,4	22,8	88,7	4,4	6,5	6,7	8,5	147,7
Asigurări de viață	13,5	12,6	7,7	6,5	93,3	3,2	4,1	4,9	5,3	128,1
din care:										
asigurări de viață (fără asigurarea cu pensii și fără anuități)	12,5	11,8	7,2	6,1	94,4	1,4	2,1	2,1	2,7	de 1,5 ori
alte asigurări de viață	1,0	0,8	0,5	0,4	80,0	1,8	2,0	2,8	2,6	111,1

În ianuarie-martie 2010 veniturile și cheltuielile societăților de asigurare au crescut cu 10,3% și 0,9% respectiv, în raport cu ianuarie-martie 2009. Profitul acumulat până la impozitare a însumat, în perioada de referință, 47,0 mil. lei, înregistrând o creștere de 2,1 ori față de perioada analogică a anului anterior.

În perioada de raport 8 societăți de asigurare au suportat pierderi în sumă de 2,6 mil. lei.

Rezultatele financiare ale societăților de asigurare

	milioane lei		
	ianuarie-martie		
	2009	2010	2010 în % față de 2009
Venituri – total	259,2	286,0	110,3
Venituri din activitatea operațională	229,4	235,4	102,6
din care, din activitatea de asigurare	227,2	233,6	102,8
Cheltuieli – total	236,8	239,0	100,9
Cheltuieli ale activității operaționale	229,6	231,5	100,8
din care, ale activității de asigurare	173,9	175,1	100,7
Profitul până la impozitare	22,4	47,0	de 2,1 ori

5.4. Piața valorilor mobiliare¹

În ianuarie-iunie 2010, în Registrul de stat al valorilor mobiliare (RSVM) au fost înregistrate 4 emisiuni de constituire a societății pe acțiuni în volum de 5,2 mil. lei și 30 emisiuni suplimentare de acțiuni în volum de 114,5 mil. lei. În aceeași perioadă din RSVM au fost excluse valorile mobiliare a 18 societăți pe acțiuni.

În perioada de analiză au fost efectuate tranzacții cu valori mobiliare corporative (piața bursieră și extrabursieră) în sumă de 252,8 mil. lei, fiind în descreștere cu 129,3 mil. lei (-33,8%) față de perioada similară a anului precedent.

Tranzacții cu valori mobiliare corporative

	ianuarie-iunie			
	Volumul total al valorilor mobiliare tranzacționate, mil. lei		Modificări față de perioada respectivă a anului precedent (+)/(-)	
	2009	2010	mil. lei	%
Piața bursieră	115,3	112,4	-2,9	-2,5
Piața extrabursieră	266,8	140,4	-126,4	-47,4
Total	382,1	252,8	-129,3	-33,8

Pentru desfășurarea activităților profesionale pe piața valorilor mobiliare în ianuarie-iunie 2010, au fost eliberate 21 licențe, din care 20 licențe noi și o licență reperfectată. Din licențele noi 9 licențe au fost eliberate pentru activitatea de bază de dealer, cu activități conexe de brokeraj, de underwriting și consulting investițional; 4 licențe – pentru activitatea de bază de brokeraj, cu activitate conexă de consulting investițional; 4 licențe – pentru activitatea de bază de ținare a registrului, cu activitate conexă de consulting; 2 licențe – pentru ținerea registrului de sine stătător; 1 licență – pentru activitățile de bază de depozitare, de clearing și decontare, de ținare a registrului, cu activitate conexă de consulting. Licența reperfectată a fost eliberată pentru activitatea de bază de ținare a registrului, cu activitate conexă de consulting.

¹ Conform datelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare

VI. SITUAȚIA SOCIALĂ

6.1. Nivelul de trai al populației

Veniturile disponibile ale populației. Conform datelor Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice, veniturile disponibile ale populației în trimestrul I 2010 au constituit în medie pe o persoană 1237,6 lei, fiind în creștere cu 12,2% față de aceeași perioadă a anului 2009. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum) veniturile au înregistrat o creștere de 6,0%¹.

Veniturile disponibile ale populației

	Trimestrul I 2009	Trimestrul I 2010
Venituri disponibile – total (medii lunare pe o persoană), lei	1103,3	1237,6
inclusiv în % pe surse de formare:		
Activitatea salariată	44,3	41,1
Activitatea individuală agricolă	9,0	12,0
Activitatea individuală non-agricolă	7,0	5,9
Venituri din proprietate	0,4	0,1
Prestații sociale	15,2	16,8
din care:		
pensii	12,7	13,5
indemnizații pentru copii	0,6	0,7
compensații	0,7	0,6
ajutor social	0,0	0,2
Alte venituri	24,2	24,1
din care, remitențe	19,9	18,3

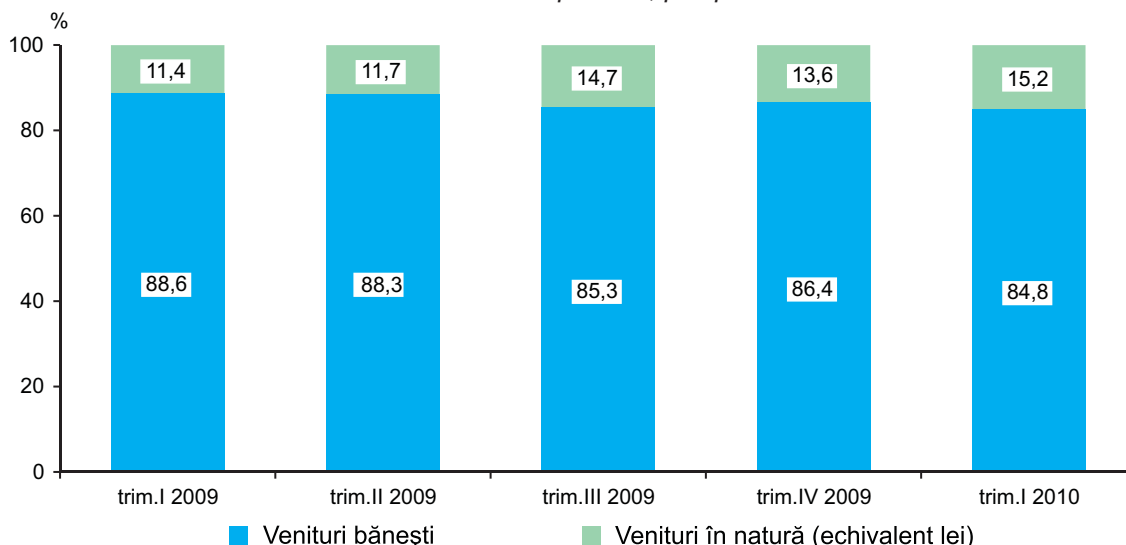
Plățile salariale reprezintă cea mai importantă sursă de venit, 41,1% din veniturile totale disponibile, contribuția acestora fiind în descreștere față de trimestrul I 2009 cu 3,2 puncte procentuale.

Veniturile din prestațiile sociale sînt a doua sursă de venit după importanță și au contribuit la formarea veniturilor populației în proporție de 16,8% sau cu 1,6 puncte procentuale mai mult față de aceeași perioadă a anului 2009.

Veniturile din activitatea individuală agricolă au înregistrat o pondere de 12,0% (+3,0 puncte procentuale), iar cele din activitatea individuală non-agricolă – 5,9% (-1,1 puncte procentuale). O sursă importantă în formarea veniturilor gospodăriilor rămîn a fi transferurile bănești din afara țării (remitențele), contribuția acestora fiind de 18,3% sau cu 1,6 puncte procentuale mai puțin față de trimestrul I 2009.

În structura veniturilor disponibile predominante sînt *veniturile bănești*, ponderea cărora a constituit 84,8%, iar a celor în natură – 15,2%. În termeni absoluți, valoarea veniturilor bănești a însumat 1049,0 lei lunar în medie pe o persoană, iar cele în natură au constituit 188,6 lei.

Structura veniturilor disponibile, pe tipuri de venit

Veniturile bănești reprezintă 95,0% din veniturile populației din mediul urban, iar în cazul mediului rural contribuția acestora în formarea veniturilor disponibile a fost de 73,4%.

¹ Indicele prețurilor de consum în ianuarie–martie 2010 față de ianuarie–martie 2009 a constituit 105,8%

Cheltuielile medii lunare de consum ale populației în trimestrul I 2010 au constituit în medie pe o persoană 1306,7 lei, fiind în creștere față de aceeași perioadă a anului precedent cu 16,7%. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum) cheltuielile de consum au înregistrat o creștere de 10,3%.

Cheltuielile de consum ale populației

	Trimestrul I 2009	Trimestrul I 2010
Cheltuieli de consum – total (medii lunare pe o persoană), lei	1120,0	1306,7
inclusiv în % pentru:		
Produse alimentare	40,1	42,8
Băuturi alcoolice, tutun	1,9	2,0
Îmbrăcăminte, încălțăminte	13,0	10,3
Întreținerea locuinței	15,3	15,9
Dotarea locuinței	3,8	3,7
Sănătate	7,1	6,5
Transport	4,5	4,5
Comunicații	5,3	4,8
Agrement	1,8	1,4
Educație	0,6	1,3
Hotel, restaurant, cantină etc.	2,3	2,5
Diverse	4,3	4,2

Cea mai mare parte a cheltuielilor populației a fost destinată acoperirii necesarului de consum alimentar – 42,8% (cu 2,7 puncte procentuale mai mult față de trimestrul I 2009). Pentru întreținerea locuinței o persoană în medie a alocat 15,9% din cheltuielile totale de consum (+ 0,6 puncte procentuale), iar pentru îmbrăcăminte și încălțăminte – 10,3% (- 2,6 puncte procentuale). Celelalte cheltuieli au revenit pentru sănătate (6,5% față de 7,1% față de trimestrul I 2009), comunicații (4,8% față de 5,3%), transport (4,5%), dotarea locuinței (3,7%), învățământ (1,3% față de 0,6%), etc.

Minimul de existență. Mărimea minimului de existență¹ în trimestrul I 2010 a constituit în medie pe o persoană 1343,0 lei, fiind în creștere cu 0,3% față de trimestrul I 2009.

Valoarea minimului de existență pe categorii de populație

							medii lunare pe o persoană, lei		
	Total populație	Populația aptă de muncă	Bărbați în vîrstă aptă de muncă	Femei în vîrstă aptă de muncă	Pensionari	Copii	inclusiv în vîrstă de:		
							pînă la 1 an	1-6 ani	7-16 ani
Total									
Trimestrul I 2009	1338,4	1410,2	1496,9	1322,3	1137,1	1258,5	501,4	1108,0	1384,1
Trimestrul I 2010	1343,0	1422,4	1502,7	1338,2	1150,2	1230,9	494,0	1099,0	1364,8
Urban									
Trimestrul I 2009	1482,0	1536,4	1629,6	1448,6	1253,1	1430,2	568,4	1261,6	1579,0
Trimestrul I 2010	1502,7	1570,5	1656,8	1486,2	1278,2	1410,6	566,7	1260,4	1574,0
Rural									
Trimestrul I 2009	1237,6	1305,9	1390,6	1215,2	1070,8	1165,7	461,1	1023,5	1281,0
Trimestrul I 2010	1229,9	1305,1	1388,1	1213,0	1071,8	1134,1	452,4	1006,2	1256,5

Pe categorii de populație, valoarea maximă a minimului de existență revine populației în vîrstă aptă de muncă – 1422,4 lei, și în special bărbaților – 1502,7 lei. Pentru pensionari minimul de existență a constituit 1150,2 lei și reprezintă 85,6% din valoarea medie pentru total populație.

Minimul de existență pentru copii reprezintă în medie 1230,9 lei lunar, cu o diferențiere a acestui indicator în dependență de vîrstă copilului, de la 494,0 lei pentru un copil în vîrstă de pînă la 1 an pînă la 1364,8 lei pentru un copil în vîrstă de 7-16 ani.

¹ Valoarea minimului de existență este calculată în baza Regulamentului „Cu privire la modul de calculare a minimului de existență”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.902, din 28 august 2000

Remunerarea muncii. În ianuarie-iunie 2010 *salariul mediu lunar* al unui lucrător din economia națională a constituit 2850,2 lei și s-a mărit cu 6,6% față de perioada similară a anului precedent, salariul real, constituind 99,7% din nivelul anului trecut. În sfera bugetară salariul mediu a constituit 2532,2 lei și a crescut față de aceeași perioadă a anului trecut cu 8,0%, în sectorul real al economiei – 3034,4 lei, majorându-se cu 5,9% față de perioada similară a anului precedent.

În luna iunie 2010 salariul mediu a constituit 3080,1 lei, cu 8,3 la sută mai mult față de iunie 2009. Creșterea salariului real a constituit 100,5%. În sectorul bugetar salariul mediu a fost de 2848,0 lei, în sectorul real – 3210,4 lei, creșterea față de aceeași perioadă a anului trecut constituind respectiv 8,4% și 8,1%.

Evoluția salariului mediu lunar

	Salariul mediu lunar al unui salariat în economia națională, lei	În % față de:	
		perioada similară a anului precedent	perioada precedentă
2009			
Ianuarie	2555,0	112,8	85,2
Februarie	2532,0	113,0	99,1
Martie	2643,7	111,5	104,4
Trimestrul I	2569,1	112,4	93,5
Aprilie	2787,1	113,2	105,4
Mai	2745,8	108,2	98,5
Iunie	2844,5	103,4	103,6
Trimestrul II	2792,5	108,1	108,7
Semestrul I	2673,5	110,1	x
Iulie	2814,8	104,1	99,0
August	2757,2	105,6	98,0
Septembrie	2740,3	109,9	99,4
Trimestrul III	2770,9	106,5	99,2
Ianuarie-septembrie	2701,5	109,9	x
Octombrie	2686,2	102,9	98,0
Noiembrie	2750,5	104,3	102,4
Decembrie	3322,3	110,7	120,8
Trimestrul IV	2917,1	106,2	105,3
Anual	2747,6	108,6	x
2010			
Ianuarie	2699,5	105,6	81,3
Februarie	2683,5	106,0	99,4
Martie	2857,5	108,1	106,5
Trimestrul I	2740,2	106,7	93,9
Aprilie	2860,2	102,6	100,1
Mai	2957,7	107,7	103,4
Iunie	3080,1	108,3	104,1
Trimestrul II	2966,0	106,2	108,2
Semestrul I	2850,2	106,6	x

Salariul mediu pe activități, în luna iunie 2010

	Lei	În % față de:		În % față de salariul mediu pe economie în iunie 2010
		iunie 2009	mai 2010	
Total	3080,1	108,3	104,1	100,0
inclusiv:				
Agricultură, economia vînatului și silvicultură	1478,9	107,5	102,0	48,0
Piscicultură	1507,1	110,0	98,6	48,9
Industrie	3438,1	108,4	101,9	111,6
industrie extractivă	3464,5	94,1	104,3	112,5
industrie prelucrătoare	3115,3	110,3	102,5	101,1
energie electrică și termică, gaze și apă	4769,4	104,3	100,2	154,8

	Lei	În % față de:		În % față de salariul mediu pe economie în iunie 2010
		iunie 2009	mai 2010	
Construcții	3280,5	100,3	105,2	106,5
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repara- rea autovehiculelor, motocicletelor, a bunu- rilor casnice și personale	2705,7	109,5	101,2	87,8
Hoteluri și restaurante	2482,4	113,1	101,1	80,6
Transporturi și comunicații	3716,2	102,5	90,5	120,7
Activități financiare	6335,1	107,8	102,8	205,7
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	3858,5	106,7	105,8	125,3
Administrație publică	3241,2	99,6	102,0	105,2
Învățământ	2786,4	115,4	113,6	90,5
Sănătate și asistență socială	3206,5	109,1	110,3	104,1
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	2557,9	103,9	106,3	83,0
activități recreative, culturale și sportive	2329,6	103,7	107,3	75,6

Salariul mediu în profil teritorial, în luna iunie 2010

	Lei	În % față de:		În % față de salariul mediu pe economie în iunie 2010
		iunie 2009	mai 2010	
Total	3080,1	108,3	104,1	100,0
din care:				
mun. Chișinău	3755,4	105,0	101,1	121,9
Nord	2612,7	109,9	106,7	84,8
mun. Bălți	3197,0	107,4	101,0	103,8
Briceni	2250,7	87,8	110,3	73,1
Dondușeni	2566,9	114,0	113,5	83,3
Drochia	2596,9	108,0	97,2	84,3
Edineț	2404,6	115,1	113,2	78,1
Fălești	2001,6	103,2	103,0	65,0
Florești	2375,0	108,3	105,3	77,1
Glodeni	2358,5	119,3	130,1	76,6
Ocnița	2295,6	117,8	110,3	74,5
Rîșcani	2287,0	110,9	110,7	74,3
Sîngerei	2385,5	119,7	127,6	77,4
Soroca	2633,9	119,5	108,5	85,5
Centru	2523,2	114,6	110,9	81,9
Anenii Noi	2420,7	111,9	102,8	78,6
Călărași	2333,0	111,0	102,8	75,7
Criuleni	2572,4	115,7	125,4	83,5
Dubăsari	2285,8	114,9	107,6	74,2
Hîncești	2592,4	120,1	120,9	84,2
Ialoveni	2853,2	118,6	108,2	92,6
Nisporeni	2356,7	119,9	112,8	76,5
Orhei	2432,9	109,9	106,0	79,0
Rezina	3287,1	126,8	118,3	106,7
Strășeni	2609,6	105,3	111,5	84,7
Șoldănești	2091,0	111,5	109,8	67,9
Telenești	2147,1	122,7	120,9	69,7
Ungheni	2589,3	111,5	107,6	84,1
Sud	2354,3	111,2	112,0	76,4
Basarabeasca	2562,3	103,4	101,5	83,2
Cahul	2582,3	110,2	112,8	83,8
Cantemir	2038,8	106,0	99,0	66,2
Căușeni	2397,3	118,6	114,5	77,8
Cimișlia	2303,0	115,2	123,2	74,8
Leova	2037,6	113,8	98,9	66,2
Ștefan Vodă	2224,4	111,1	119,7	72,2
Taraclia	2353,1	110,9	120,1	76,4
UTA Găgăuzia	2157,5	108,5	100,8	70,0

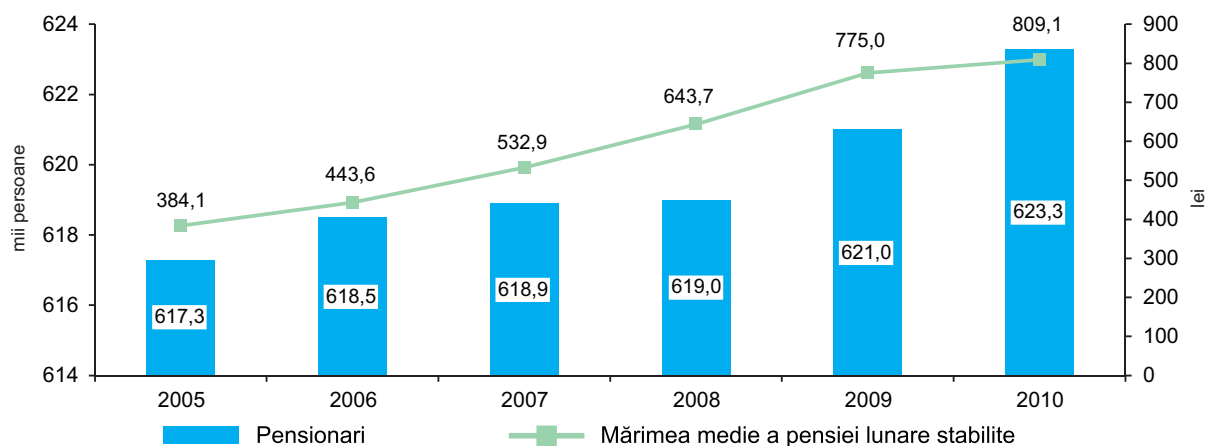
*Salariul mediu lunar al unui lucrător pe tipuri de activități economice și forme de proprietate
în ianuarie-iunie 2010*

lei

	Total	din care, pe forme de proprietate:				
		publică	privată	mixtă (publică și privată), fără participare străină	străină	mixtă (investițiile Republicii Moldova+ investiții străine)
Total	2850,2	2847,4	2264,4	3403,4	4314,8	4367,8
inclusiv:						
Agricultură, economia vînatului și silvicultură	1394,2	1749,5	1278,0	2062,9	2875,3	1806,0
Piscicultură	1487,0	1320,3	1567,3	1582,5	—	—
Industrie	3207,1	4180,6	2731,6	3807,6	3177,8	3312,7
industrie extractivă	2929,0	2849,6	2921,6	3027,9	—	—
industrie prelucrătoare	2873,0	3944,7	2550,5	3787,5	2602,7	3216,8
energie electrică și termică, gaze și apă	4581,8	4306,0	4261,4	4018,4	8177,1	7867,5
Construcții	2908,2	2894,8	2919,5	2686,0	9353,6	2462,3
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	2579,1	3716,8	2048,3	3515,9	4475,3	3006,1
Hoteluri și restaurante	2331,1	2475,6	1945,0	1360,6	3751,6	3013,0
Transporturi și comunicații	3792,1	4138,6	2040,0	2211,3	4137,9	11065,4
Activități financiare	6034,4	7566,0	5088,8	3492,9	7833,0	6465,7
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	3596,6	3579,0	2868,8	2709,6	8017,2	3251,2
Administrație publică	3115,1	3115,1	—	—	—	—
Învățămînt	2377,9	2356,3	3505,9	—	—	2502,2
Sănătate și asistență socială	2795,4	2785,1	3228,2	—	4652,0	2381,1
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	2307,2	2055,6	3350,3	—	5938,2	2158,4
activități recreative, culturale și sportive	2074,7	1964,8	2721,7	—	5734,9	2179,5

Pensii. Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială la 1 iulie 2010 a constituit 623,3 mii persoane sau cu 2,3 mii persoane mai mult comparativ cu 1 iulie 2009.

Evoluția numărului pensionarilor și a mărimii medii a pensiei lunare stabilite, la 1 iulie

Mărimea medie a pensiei (indexate) lunare stabilite a constituit 809,1 lei, fiind în creștere cu 4,4% față de 1 iulie 2009.

Piața forței de muncă. Conform datelor Anchetei Forței de Muncă, în trimestrul I 2010 populația economic activă a Republicii Moldova a constituit circa 1125 mii persoane.

Rata de activitate a populației de 15 ani și peste (proporția populației active de 15 ani și peste în populația totală în vîrstă de 15 ani și peste) a constituit 37,9%, atîngînd valori mai înalte în rîndul populației masculine – 41,0%, în comparație cu rata pentru femei – 35,1%. Ratele de activitate pe medii au înregistrat următoarele valori: urban – 45,6% , rural – 32,2%. Cea mai înaltă rată de activitate (56,2%) s-a înregistrat în categoria de vîrstă 45-49 ani.

Populația ocupată a fost de circa 1023 mii persoane. Repartiția pe sexe relevă că ponderea bărbaților în total populație ocupată (49,4%) a fost mai mică decît cea a femeilor (50,6%). Mediului rural i-au revenit 49,7% și celui urban – 50,3%.

Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste (proporția populației ocupate în populația de 15 ani și peste) a fost de 34,4%. La bărbați ea a fost mai înaltă decît la femei (respectiv 36,1% și 33,0%). Rata de ocupare în mediul rural (29,9%) a fost mai mică decît cea din mediul urban (40,6%). Cea mai înaltă rată de ocupare (53,1%) s-a înregistrat la persoanele de 45-49 ani.

Numărul șomerilor, conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM), a fost de peste 102 mii persoane.

Rata șomajului (proporția șomerilor BIM în populația activă) a înregistrat la nivel de țară valoarea de 9,1%. La bărbați ea a atins valoarea de 11,9% și la femei – 6,1%. Continuă să se mențină disparități semnificative între rata șomajului în mediul urban (11,0%) și cel rural (7,1%).

Raportul de dependență economică, exprimat prin numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) ce revin la 1000 persoane ocupate a fost de 2485‰.

Populația după participarea la activitatea economică, pe sexe și medii

procente

	Trimestrul I 2008	Trimestrul I 2009	Trimestrul I 2010
Total			
Rata de activitate ¹	41,7	39,9	37,9
Rata de ocupare ²	39,4	36,8	34,4
Rata șomajului ³	5,5	7,7	9,1
Masculin			
Rata de activitate ¹	45,0	43,1	41,0
Rata de ocupare ²	42,1	39,0	36,1
Rata șomajului ³	6,5	9,6	11,9
Feminin			
Rata de activitate ¹	38,7	37,0	35,1
Rata de ocupare ²	37,0	34,9	33,0
Rata șomajului ³	4,5	5,7	6,1
Urban			
Rata de activitate ¹	45,7	46,7	45,6
Rata de ocupare ²	42,7	42,7	40,6
Rata șomajului ³	6,5	8,6	11,0
Rural			
Rata de activitate ¹	38,7	34,8	32,2
Rata de ocupare ²	36,9	32,5	29,9
Rata șomajului ³	4,6	6,8	7,1

Populația după situația economică, pe sexe, medii și grupe de vîrstă în trimestrul I 2010

Sexe, medii, grupe de vîrstă	Persoane active			Rata de activitate, %	Rata de ocupare, %	Rata șomajului BIM, %
	total	din care:				
		ocupate	șomeri BIM			
Total	1124,7	1022,6	102,1	37,9	34,4	9,1
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	11,8	10,3	27,3	20,3	16,0	21,0
25-34 ani	24,8	24,3	29,4	47,4	42,3	10,8
35-49 ani	36,3	37,1	28,2	55,7	51,7	7,1
50 ani și peste	27,2	28,4	15,1	30,7	29,2	5,1

¹ Proporția populației active de 15 ani și peste în populația totală de 15 ani și peste

² Proporția populației ocupate de 15 ani și peste în populația totală de 15 ani și peste

³ Proporția șomerilor BIM în populația activă

Sexe, medii, grupe de vîrstă	Persoane active			Rata de activitate, %	Rata de ocupare, %	Rata șomajului BIM, %
	total	din care:				
		ocupate	șomeri BIM			
Masculin	574,0	505,6	68,4	41,0	36,1	11,9
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	12,7	10,8	26,7	21,9	16,4	25,0
25-34 ani	25,9	25,1	31,4	51,5	44,0	14,5
35-49 ani	33,6	34,4	27,9	53,7	48,4	9,9
50 ani și peste	27,8	29,7	14,0	38,0	35,7	6,0
Feminin	550,7	517,0	33,7	35,1	33,0	6,1
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	10,9	9,7	28,5	18,6	15,7	16,0
25-34 ani	23,6	23,5	25,3	43,5	40,7	6,5
35-49 ani	39,0	39,7	28,8	57,6	55,0	4,5
50 ani și peste	26,5	27,0	17,4	25,4	24,4	4,0
Urban	577,3	513,9	63,3	45,6	40,6	11,0
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	11,3	9,7	24,9	24,9	18,9	24,1
25-34 ani	28,9	28,7	30,7	57,7	51,0	11,7
35-49 ani	34,6	35,2	30,1	66,2	59,9	9,5
50 ani și peste	25,1	26,4	14,3	35,2	33,0	6,3
Rural	547,5	508,7	38,8	32,2	29,9	7,1
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	12,3	10,9	31,2	17,2	14,1	17,9
25-34 ani	20,4	19,9	27,3	37,5	33,9	9,5
35-49 ani	38,0	39,0	25,1	48,3	46,0	4,7
50 ani și peste	29,3	30,3	16,4	27,6	26,5	4,0

Șomajul înregistrat. Conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 iulie 2010 în căutarea unui loc de muncă se aflau peste 49,5 mii *șomeri înregistrați*, fiecare al noulea fiind disponibilizat de la unitățile economice. Din numărul total de șomeri, 54 la sută o constituie femeile. Circa 12% din șomerii înregistrați beneficiază de ajutor de șomaj, mărimea medie a căruia a fost în luna iunie 2010 de 884 lei. La un loc liber de muncă, anunțat de către întreprinderi, reveneau în medie 13 șomeri.

6.2. Situația demografică

Evoluția proceselor demografice în ianuarie-iunie 2010 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației¹:

	ianuarie-iunie 2009	ianuarie-iunie 2010	ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009
Născuți-vii, persoane	20162	19944	98,9
Decedați, persoane	22102	23481	106,2
din care, copii sub 1 an	238	247	103,8
Scăderea naturală	1940	3537	182,3
Numărul căsătoriilor	10305	9835	95,4
Numărul divorțurilor	5871	5570	94,9

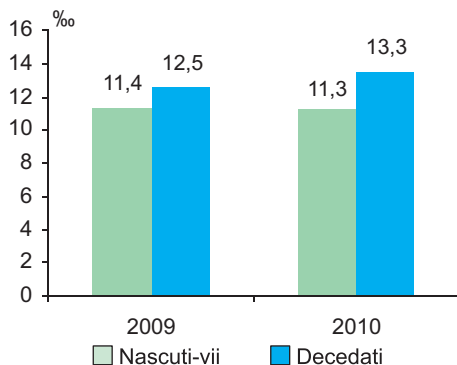
Conform datelor preliminare, în ianuarie-iunie 2010 numărul născuților-vii s-a micșorat cu 1,1% comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, rata natalității constituind 11,3 născuți-vii la 1000 locuitori. Mortalitatea generală a înregistrat o creștere de 6,2% comparativ cu ianuarie-iunie 2009, rata mortalității a constituit 13,3 decedați la 1000 locuitori. Prin urmare, scăderea naturală a fost de 2,0 persoane la 1000 locuitori, față de 1,1‰ în semestrul I 2009.

¹ Inclusiv unele cazuri de înregistrare a actelor de stare civilă din partea sfîngă a Nistrului și mun. Bender

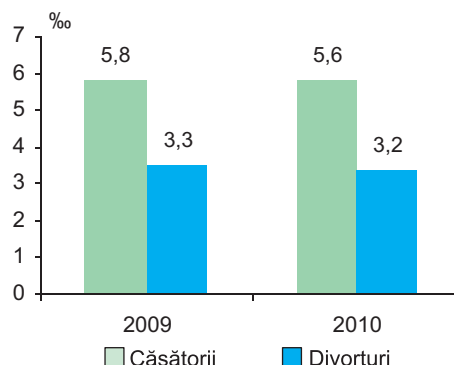
Numărul copiilor decedați în vîrstă sub 1 an în această perioadă s-a mărit cu 9, rata mortalității infantile constituind 12,4 decedați în vîrstă sub un an la 1000 născuți-vii.

Rata nupțialității a constituit 5,6 căsătorii la 1000 locuitori, numărul căsătoriilor fiind în descreștere cu 4,6%, iar rata divorțialității a alcătuit 3,2 divorțuri la 1000 locuitori, numărul divorțurilor înregistrînd o scădere cu 5,1% față de perioada similară a anului trecut.

Născuți-vii și decedați la 1000 locuitori în ianuarie-iunie

Căsătorii și divorțuri la 1000 locuitori în ianuarie-iunie

Structura mortalității pe clase ale cauzelor de deces relevă, că cele mai multe decese (58,2%) au drept cauză bolile aparatului circulator, tumorile maligne constituie 11,6%, bolile aparatului digestiv – 9,7%, accidentele, intoxicațiile și traumele – 7,7%, bolile aparatului respirator – 6,1%, alte clase – 6,7%.

Conform datelor preliminare, evoluția proceselor demografice pe regiuni de dezvoltare în ianuarie-iunie 2010 se prezintă astfel:

	Mun. Chișinău	Nord	Centru	Sud	UTA Găgăuzia
<i>Date absolute</i>					
Născuți-vii, persoane	4742	5215	6112	2835	987
Decedați, persoane	3357	7530	7766	3823	992
din care, copii sub 1 an	66	53	77	36	14
Sporul natural	1385	-2315	-1654	-988	-5
Numărul căsătoriilor	2435	2418	3042	1401	523
Numărul divorțurilor	1462	1356	1671	753	248
<i>Rate la 1000 locuitori</i>					
Născuți-vii	12,1	10,4	11,6	10,6	12,4
Decedați	8,6	15,1	14,7	14,2	12,5
Sporul natural	3,5	-4,7	-3,1	-3,6	-0,1
Căsătorii	6,2	4,8	5,8	5,2	6,6
Divorțuri	3,7	2,7	3,2	2,8	3,1

Migrațiunea populației. Potrivit informației prezentate de Ministerul Afacerilor Interne, în ianuarie-iunie 2010 în țară au sosit 795 imigranți, dintre care 55 persoane au obținut permis de reședință permanentă, iar 740 persoane – permis cu termen fixat.

De la începutul anului s-au repatriat 807 persoane.

Caracteristica imigranților după țara de emigrare și scopul sosirii în ianuarie-iunie 2010

	Numărul imigranților	Inclusiv sosiți la:					
		muncă		studii		imigrația de familie	
		persoane	%	persoane	%	persoane	%
Ucraina	161	22	13,7	9	5,6	130	80,7
Federația Rusă	138	23	16,7	5	3,6	110	79,7
România	107	67	62,6	3	2,8	37	34,6
Turcia	89	51	57,3	1	1,1	37	41,6
Italia	52	30	57,7	6	11,5	16	30,8
Statele Unite ale Americii	19	13	68,4	2	10,5	4	21,1
Armenia	19	5	26,3	3	15,8	11	57,9
Germania	18	7	38,9	7	38,9	4	22,2
Israel	15	3	20,0	5	33,3	7	46,7
Azerbaidjan	14	6	42,9	–	–	8	57,1
Franța	11	8	72,7	2	18,2	1	9,1
Polonia	11	4	36,4	6	54,5	1	9,1
Alte țări	141	76	53,9	20	14,2	45	31,9
Total	795	315	39,6	69	8,7	411	51,7

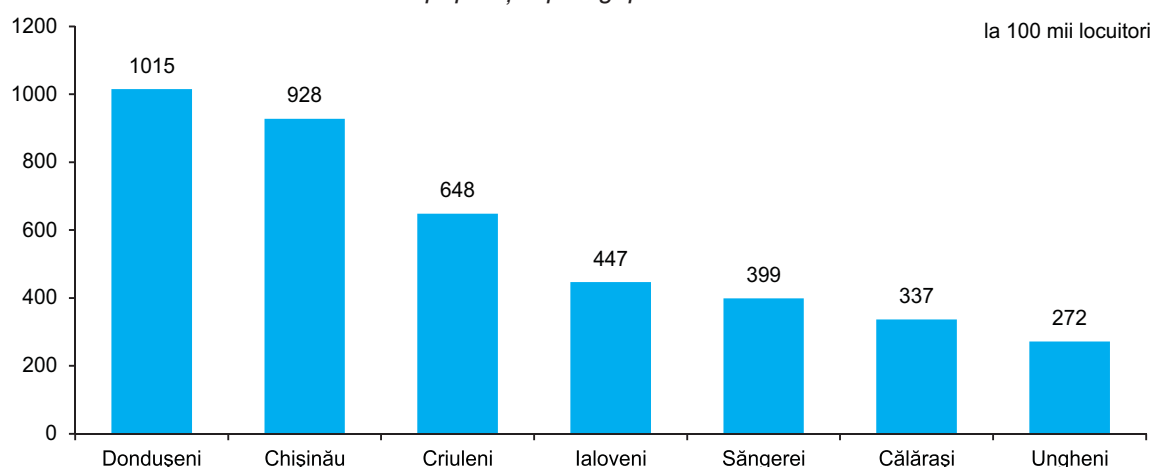
6.3. Ocrotirea sănătății

Conform informației preliminare a Ministerului Sănătății, morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-iunie 2010 se caracterizează prin majorarea cazurilor de îmbolnăviri prin gripă – 12,5 mii cazuri față de 1,4 mii cazuri în ianuarie-iunie 2009. Un nivel înalt al acestei morbidități s-a înregistrat în municipiul Chișinău – 7295 cazuri, în raioanele Criuleni – 473, Dondușeni – 463, Ialoveni – 441, Sângerei – 374, Ungheni – 319 cazuri.

În cazul copiilor morbiditatea prin gripă s-a mărit de la 1,0 mii cazuri în ianuarie-iunie 2009 pînă la 3,2 mii în ianuarie-iunie 2010. Cele mai multe cazuri de îmbolnăviri au fost înregistrate în municipiul Chișinău – 1921 cazuri, raioanele Dondușeni – 146, Ialoveni – 118, Ungheni – 119, Criuleni – 102 cazuri.

La 100 mii locuitori în medie revin 350,8 cazuri de gripă, cea mai mare rată fiind înregistrată în raionul Dondușeni – 1015 cazuri la 100 mii locuitori, municipiul Chișinău – 928 cazuri la 100 mii locuitori, raionul Criuleni – 648 cazuri la 100 mii locuitori. Raioanele cu cel mai mare nivel al morbidității prin gripă la 100 mii locuitori se prezintă în graficul de mai jos:

Morbiditatea populației prin gripă în ianuarie-iunie 2010

În cazul celorlalte boli infecțioase pentru majoritatea bolilor se constată o tendință de reducere a cazurilor de îmbolnăvire, cu excepția dizenteriei bacteriene.

Morbiditatea populației, pe principalele boli infecțioase

	Ianuarie-iunie 2009, cazuri	Ianuarie-iunie 2010		Cazuri la 100000 locuitori	
		total, cazuri	în % față de ianuarie-iunie 2009	ianuarie-iunie 2009	ianuarie-iunie 2010
Infecții intestinale					
Infecții intestinale acute	8116	8230	101,4	227,5	230,9
inclusiv dizenterie bacteriană	220	269	122,3	6,2	7,5
Hepatite virale					
Hepatite virale – total	138	104	75,4	3,9	2,9
din care:					
Hepatita A	19	13	68,4	0,5	0,4
Hepatita C	50	39	78,0	1,4	1,1
Infecții imunodirijabile					
Varicela	3799	3264	85,9	106,6	91,5
Hepatită virală B	49	42	85,7	1,4	1,2
Parotidită epidemică	130	59	45,4	3,7	1,7
Infecții respiratorii acute					
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple	114170	87178	76,4	3201,9	2444,9
Gripă	1362	12509	de 9,2 ori	38,2	350,8
Boli infecțioase „social determinate”					
Tuberculoza organelor respiratorii	1701	1718	101,0	47,7	48,2
Sifilis	1192	1187	99,6	33,4	33,3
Infecție gonococică	737	583	79,1	20,7	16,4
Pediculoză	2389	2190	91,7	67,0	61,4

Numărul purtătorilor virusului imunodeficienței umane (VIH) a constituit 245 persoane sau cu 17 cazuri mai mult comparativ cu ianuarie-iunie 2009. Totodată, au fost înregistrate 38 cazuri de boală SIDA, majoritatea cazurilor în municipiul Bălți (17 cazuri).

6.4. Infrapecuni

Conform informației Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-iunie 2010 s-au înregistrat 15,5 mii infracțiuni sau cu 34,2 la sută mai mult decît în perioada respectivă a anului precedent. Cele mai multe infracțiuni au fost înregistrate în localitățile urbane – 66% din total infracțiuni înregistrate.

La 10 mii locuitori revin în medie 43 infracțiuni înregistrate. Cel mai mare nivel de criminalitate a fost înregistrat în municipiile Chișinău și Bălți – cîte 64 crime la 10 mii locuitori, ce respectiv depășește nivelul mediu pe țară de 1,5 ori. Un nivel înalt al criminalității a fost înregistrat și în raioanele Drochia – 61 crime și Basarabeasca – 48 crime.

Numărul infracțiunilor înregistrate

	ianuarie-iunie 2009	ianuarie-iunie 2010	ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009
Infracțiuni înregistrate – total	11541	15493	134,2
din care:			
Infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei	776	871	112,2
din acestea:			
omor	114	129	113,2
vătămări intenționate grave	155	180	116,1
Infracțiuni privind viața sexuală	190	270	142,1
din acestea violuri	118	190	161,0
Infracțiuni contra patrimoniului	5445	8293	152,3
din acestea:			
furturi	4088	6134	150,0
tilhării	110	86	78,2
jafuri	476	541	113,7
escrocherii	445	981	de 2,2 ori
pungășii	43	163	de 3,7 ori
șantaj	22	31	140,9
Infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale	1141	987	86,5
din acestea infracțiuni legate de droguri	1031	885	85,8
Infracțiuni contra familiei și minorilor	122	61	50,0
din acestea trafic de copii	14	5	35,7
Infracțiuni economice	764	547	71,6
din acestea:			
contrabanda	144	82	56,9
fabricarea banilor falși	147	174	118,4

În ianuarie-iunie 2010 s-a mărit numărul infracțiunilor contra patrimoniului (cu 52,3%), infracțiunilor privind viața sexuală (cu 42,1%) și celor contra vieții și sănătății persoanei (cu 12,2%). Din categoria infracțiunilor contra patrimoniului cele mai răspîndite sînt pungășii, numărul cărora a crescut de 3,7 ori, după care urmează escrocheriile (de 2,2 ori), furturile (cu 50,0%), șantajul (cu 40,9%) și jafurile (cu 13,7%). Totodată, s-au majorat și cazurile de viol (cu 61,0%), fabricarea banilor falși (cu 18,4%), vătămările intenționate grave (cu 16,1%), cazurile de omor (cu 13,2%). În această perioadă, s-a micșorat numărul infracțiunilor contra sănătății publice și a conviețuirii sociale, a infracțiunilor economice și a celor contra familiei și minorilor.

În cazul infracțiunilor săvîrșite cu aplicarea armelor de foc, explozivelor și grenadelor s-au înregistrat cu 35,7% mai multe cazuri în ianuarie-iunie 2010, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2009. Din total infracțiuni din categoria dată au fost înregistrate 6 cazuri de huliganism, cîte 2 cazuri de omor, vătămare intenționată gravă și tilhărie.

Contra persoanelor în perioada dată au fost comise 2,8 mii crime, în urma cărora au decedat 249 persoane sau cu 4 persoane mai mult comparativ cu ianuarie-iunie 2009. Principalele cauze de deces fiind omorurile (44,6%), accidentele rutiere (38,2%) și vătămările intenționate (8,8%).

Din numărul total de infracțiuni înregistrate practic fiecare a patra este săvârșită de persoane în vîrstă aptă de muncă, dar fără ocupație. Ponderea infracțiunilor săvârșite de către minori sau cu participarea acestora a constituit 4,0% în total infracțiuni față de 5,0% în ianuarie-iunie 2009.

În ianuarie-iunie 2010 au fost relevate 7,4 mii persoane care au comis infracțiuni, cu 1,2 mii persoane mai mult comparativ cu ianuarie-iunie 2009, ce prezintă o majorare de 18,4 la sută. În structura persoanelor care au comis infracțiuni, se constată o creștere a infracțiunilor săvârșite de persoane în stare de ebrietate (de 3,4 ori). Infracțiunile comise în grup constituie 29,4%, fiecare a cincia persoană a săvârșit infracțiuni pentru prima dată, iar ponderea minorilor în total persoane care au comis crime constituie 12,1%.

Numărul persoanelor relevate care au comis crime

	Ianuarie-iunie 2009		Ianuarie-iunie 2010		Ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009
	persoane	în % față de total	persoane	în % față de total	
Total	6280	100,0	7436	100,0	118,4
din care:					
femei	757	12,1	768	10,3	101,5
minori	678	10,8	760	10,2	112,1
persoane apte de muncă, dar fără ocupație	5371	85,5	6397	86,0	119,1
în grup	700	11,1	906	12,2	129,4
în stare de ebrietate	133	2,1	453	6,1	de 3,4 ori
au săvârșit crime pentru prima dată	5897	93,9	7143	96,1	121,1
anterior au comis crime	383	6,1	293	3,9	76,5

Numărul accidentelor rutiere, comparativ cu ianuarie-iunie 2009, s-a micșorat cu 6,9% și a constituit 1169 cazuri. În urma acestora și-au pierdut viața 156 persoane, inclusiv 15 copii; paralel fiind înregistrate 1473 persoane traumatate, din care 243 copii.

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne, numărul incendiilor în perioada de raport s-a micșorat cu 21,4 la sută, alcătuind 889 cazuri. În rezultatul acestora au fost înregistrate 94 cazuri de deces, inclusiv 1 copil. În urma incendiilor economiei țării au fost pricinuite pierderi în valoare de 16,8 mil. lei.

Numărul incendiilor și cazuri de deces

	Ianuarie-iunie 2009	Ianuarie-iunie 2010	Ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009
Numărul incendiilor	1131	889	78,6
Persoane care au decedat în urma incendiilor	94	94	100,0
din care, copii	1	1	100,0
Persoane traumatate	30	17	56,7

VII. INFORMAȚIE SUCCINTĂ CU PRIVIRE LA SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A UTA GĂGĂUZIA

Industrie. Întreprinderile industriale cu genul principal de activitate de industrie au fabricat în ianuarie-iunie 2010 producție industrială (lucrări, servicii) în valoare de 243,1 mil. lei (în prețuri curente) sau cu 6,5% mai mult decât în ianuarie-iunie 2009. În luna iunie 2010 în raport cu iunie 2009 indicele volumului producției industriale (în prețuri comparabile) a constituit 101,0%.

Producția principalelor produse industriale

	Iunie 2010		Ianuarie-iunie 2010		
	cantitatea	în % față de iunie 2009	cantitatea	în % față de ianuarie-iunie 2009	ponderea în total pe țară, %
Mezeluri, tone	5,2	86,7	29,9	92,6	0,5
Sucuri de fructe și legume, tone	75,0	25,1	263,4	64,0	3,5
Lapte și frișcă cu conținut de grăsimi <6%, tone	33,9	167,0	187,3	176,9	0,6
Unt, tone	3,1	119,2	9,2	89,3	0,5
Lapte prins, cremă de lapte prins, iaurt, chefir, smântână, lapte acru etc., tone	40,0	134,2	207,9	131,2	1,7
Făină, tone	1332,4	79,7	7833,6	88,7	32,6
Crupe, grișuri și aglomerate, tone	9,8	86,7	130,6	125,3	8,2
Paste făinoase, tone	18,2	de 2,3 ori	126,1	de 3,4 ori	5,4
Divin, mii dal	–	x	4,8	165,5	2,2
Vinuri naturale din struguri, mii dal	130,5	80,4	836,9	95,5	20,1
Vinuri de Porto, Madeira, Sheary, Tokay și altele, mii dal	2,9	58,0	102,7	96,2	19,5
Articole tricotate, mii buc.	515,5	145,5	3747,4	127,5	35,9
Pantaloni lungi și scurți, salopete și șorturi, mii buc.	5,1	de 3,7 ori	26,1	109,3	5,5
Fuste și fuste-pantaloni, mii buc.	0,5	23,7	1,2	6,3	1,1
Bluze și cămăși pentru femei și fete, mii buc.	3,6	x	10,3	66,0	1,3
Cherestea, mii m ³	0,3	97,5	1,3	67,4	68,3
Energie termică, mii Gcal	–	x	5,1	99,1	0,4

Agricultură.

Fitotehnie. Pentru roada anului 2010 în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)¹ din UTA Găgăuzia au fost însămânțate 69,1 mii ha sau cu 1,1 mii ha (cu 1,6%) mai puțin față de anul 2009.

Suprafețele însămânțate² și structura lor se caracterizează prin următoarele date:

	Mii ha		Structura suprafețelor însămânțate, %	
	2010	în % față de 2009	2009	2010
Suprafața însămânțată – total	69,1	98,4	100	100
din care:				
Cereale și leguminoase pentru boabe – total	47,1	93,3	71,9	68,2
din acestea:				
grâu de toamnă	23,2	91,2	36,2	33,6
orz de toamnă și primăvară	12,5	83,2	21,4	18,1
porumb pentru boabe	8,9	133,4	9,5	12,9
leguminoase pentru boabe	1,8	83,8	3,1	2,6

¹ Cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha și peste

² Conform stării la 1 iunie

	Mii ha		Structura suprafețelor însămânțate, %	
	2010	în % față de 2009	2009	2010
Culturi tehnice – total	19,5	110,6	25,1	28,3
din acestea:				
floarea-soarelui	12,5	90,4	19,6	18,0
tutun	0,8	175,4	0,7	1,2
rapiță de toamnă	6,2	195,6	4,5	9,0
Cartofi, legume și bostănoase – total	0,4	142,7	0,4	0,5
din acestea:				
legume de câmp și seminceri legumicoli	0,2	de 3,0 ori	0,1	0,3
bostănoase	0,1	86,9	0,2	0,2
Culturi pentru nutreț – total	2,1	115,1	2,6	3,0
din acestea:				
porumb pentru siloz și masă verde	0,7	110,3	0,9	1,0
ierburi perene	0,7	141,2	1,0	1,5
ierburi anuale	0,4	84,2	0,6	0,5

S-au majorat considerabil suprafețele semănate cu culturi tehnice – total cu 1,9 mii ha (cu 11%), cu rapiță de toamnă – cu 3,0 mii ha (cu 96%) și tutun – cu 0,4 mii ha (cu 75%).

Totodată, au diminuat suprafețele însămânțate cu culturi cerealiere și leguminoase pentru boabe – total cu 3,4 mii ha (cu 7%), din care cu grâu de toamnă – cu 2,2 mii ha (cu 9%).

Zootehnie. Conform stării la 1 iulie 2010 în gospodăriile de toate categoriile față de data respectivă a anului trecut a crescut cu 15% efectivul de porcine, cu 1% – de bovine, din care vaci – cu 2%, iar efectivul de ovine și caprine a scăzut cu 9%. În întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)¹ s-a înregistrat majorarea șeptelului de bovine cu 17%, de vaci – cu 25%, de porcine – cu 22%, iar efectivul de ovine și caprine s-a micșorat cu 6%.

Producția animalieră obținută în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)¹ se caracterizează prin următoarele date:

	Ianuarie-iunie 2010		Ponderea Găgăuziei în total producție în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) ¹ pe țara, %
	total, tone	în % față de ianuarie-iunie 2009	
Creșterea vitelor și păsărilor (în masă vie)	656	143	3,7
Vînzarea vitelor și păsărilor pentru sacrificare (în masă vie)	1040	de 7,2 ori	6,0
Lapte de vacă	840	123	11,1
Lînă	6	78	23,0

Ca urmare a majorării șeptelului de vite, în întreprinderile agricole în semestrul I 2010, în comparație cu perioada respectivă a anului precedent, a crescut producția animală: volumul vînzării vitelor și păsărilor (în masă vie) pentru sacrificare – de 7,2 ori, creșterea vitelor și păsărilor – cu 43%, producția laptelui de vacă – cu 23%.

Nivelul de mortalitate a efectivului de bovine a constituit 0,6% (în medie pe întreprinderile agricole ale țării – 2,2%), de porcine – 2,3% (8,7%), de ovine și caprine – 2,5% (2,7%).

Investiții în capital fix. În ianuarie-iunie 2010, din contul tuturor surselor de finanțare au fost realizate 66,4 mil. lei investiții în capital fix (în prețuri curente), din care au fost efectuate lucrări de construcții-montaj în sumă de 34,0 mil. lei, ceea ce a constituit, respectiv 71,2% și 64,5% (în prețuri comparabile) față de ianuarie-iunie 2009 și cîte 2,0% din volumul total al investițiilor însușite în total pe țară.

În ianuarie-iunie 2010 din contul mijloacelor populației au fost date în folosință 35 case de locuit individuale cu suprafața totală de 4,3 mii m² fiind în scădere cu 33% față de ianuarie-iunie 2009.

Organizațiile în antrepriză au executat lucrări de construcții-montaj în sumă de 28,6 mil. lei (în prețuri curente) sau 98,1% față de ianuarie-iunie 2009 și 2,4% din volumul total al lucrărilor executate în total pe țară. Cota-parte a lucrărilor de reparații capitale și curente a constituit 66,1% în volumul total al lucrărilor în antrepriză executate.

¹ Întreprinderile agricole cu personalitate juridică și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la bilanțul unității animale (ferme)

Transporturi. În ianuarie-iunie 2010 întreprinderile de transport auto au transportat mărfuri în volum de 18,8 mii tone, cu 9,9% mai mult comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2009. Parcursul mărfurilor a totalizat 13,0 mil. tone-km, cu 2,9% mai mult decât în perioada similară a anului 2009.

Cu autobuze și microbuze au fost transportați 666,8 mii pasageri, cu 7,4% mai mult comparativ cu ianuarie-iunie 2009.

Comerț cu amănuntul și servicii cu plată prestate populației. În ianuarie-iunie 2010 prin unitățile comerciale au fost vândute mărfuri cu amănuntul în valoare de 313,5 mil. lei (2,8% din volumul total de vânzări pe țară), sau cu 7,0% mai mult decât în perioada corespunzătoare din anul 2009.

Stocurile de mărfuri în rețeaua de comerț cu amănuntul la 1 iulie 2010 s-au cifrat la 195,0 mil. lei, în creștere cu 10,7% față de 1 iulie 2009.

În ianuarie-iunie 2010 unitățile oficial înregistrate au prestat populației servicii cu plată în sumă de 197,2 mil. lei (2,8% din volumul total de servicii pe țară), înregistrând, în termeni reali, o creștere de 2,6%, față de aceeași perioadă din anul 2009.

Munca. Salariul mediu lunar al unui lucrător în ianuarie-iunie 2010 a fost de 1986,8 lei, inclusiv în luna iunie – 2157,5 lei, respectiv cu 8,7% și cu 8,5% mai mult față de perioada similară a anului precedent.

Situația demografică. Conform datelor preliminare, în ianuarie-iunie 2010 au fost înregistrați 987 nou-născuți și 992 persoane decedate. Rata natalității constituind 12,4 născuți-vii la 1000 locuitori și rata mortalității generale – 12,5 decedați la 1000 locuitori.

În această perioadă au fost înregistrate 523 căsătorii și 248 divorțuri.

Director general

Lucia SPOIALĂ

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Datele privind principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-iunie 2010 sînt preliminare și în edițiile ulterioare pot fi precizate.

PRODUSUL INTERN BRUT

Produsul intern brut (PIB) – principalul agregat macroeconomic al sistemului conturilor naționale care reprezintă rezultatul final al activității de producție din unitățile producătoare rezidente și care corespunde valorii bunurilor și serviciilor produse de către aceste unități pentru consumul final.

La etapa de producție PIB constituie suma valorii adăugate brute pe activități economice, iar la etapa de utilizare – valoarea bunurilor și serviciilor destinate pentru consumul final, formarea brută de capital și exportul net de bunuri și servicii.

Producția include toate produsele fabricate și serviciile prestate în cursul unei perioade contabile.

Consumul intermediar reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate ca intrări în cursul producției, excluzînd consumul de capital fix, și care sînt fie transformate, fie consumate în totalitate în timpul procesului de producție.

Serviciile intermediarilor financiari indirect măsurate (SIFIM) se măsoară indirect convențional prin soldul dintre dobînzile încasate și cele plătite de instituțiile financiare, fiind rezultatul activității de intermediere financiară a acestora. Deoarece serviciile de intermediere financiară indirect măsurate nu pot fi repartizate pe tipuri de activități, prin convenție, acestea sunt alocate consumului intermediar al unei unități speciale, numită unitate fictivă. Unitatea fictivă are o producție nulă, un consum intermediar egal cu valoarea SIFIM și o valoare adăugată brută egală, dar de semn contrar.

Valoarea adăugată brută corespunde producției totale de bunuri și servicii, diminuată cu consumul intermediar.

Impozite pe produse – impozite prelevate proporțional cu cantitatea sau valoarea bunurilor și serviciilor produse, comercializate sau importate de rezidenți. Din ele fac parte taxa pe valoarea adăugată, accize, impozite pe bunurile și serviciile importate.

Subvenții pe produse – sumele vărsate pe unitatea de bun sau serviciu produsă sau importată.

Impozite nete pe produse – impozite pe produse minus subvenții pe produse.

Consumul final reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate pentru satisfacerea directă a necesităților umane, fie ele individuale sau colective. Consumul final acoperă consumul final al gospodăriilor, administrației publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

Consumul final al gospodăriilor populației însumează toate bunurile și serviciile utilizate pentru satisfacerea directă a nevoilor individuale ale gospodăriilor rezidente.

Consumul final al administrației publice cuprinde cheltuielile administrației publice pentru procurarea bunurilor și serviciilor în folosul colectivității sau al unor grupuri de gospodării.

Consumul final al instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației reprezintă cheltuielile acestor unități pentru procurarea bunurilor și serviciilor în vederea furnizării lor gratis gospodăriilor populației cu titlu de transferuri sociale în natură.

Formarea brută de capital arată procurarea netă a bunurilor și serviciilor de către unitățile - rezidente, produse în perioada considerată, dar nu și consumate. Cuprinde formarea brută de capital fix, variația stocurilor.

Formarea brută de capital fix reprezintă valoarea bunurilor durabile dobîndite de unitățile rezidente în scopul de a fi utilizate ulterior în procesul de producție.

Variația stocurilor reprezintă diferența între stocul de la sfîrșitul perioadei considerate și cel inițial. Stocurile reprezintă bunurile, altele decît cele de capital fix, deținute la un moment dat de unitățile de producție.

Exportul net de bunuri și servicii se determină ca diferența între exportul de bunuri și servicii și importul de bunuri și servicii.

Produsul intern brut se calculează în prețuri de bază, de piață (PIB nominal) și prețuri comparabile (PIB real).

Prețul de bază reprezintă prețul primit de producător pentru o unitate de bun și serviciu, excluzînd impozitele pe produse și incluzînd subvențiile pe produse.

Prețul de piață include marjele comercială și de transport, impozitele pe produse și exclude subvențiile pe produse. Pentru excluderea influenței diferitor taxe pe impozite și subvenții în diferite activități economice asupra structurii producției și a exploatării veniturilor, indicatorii de ramură se calculează în prețuri de bază.

Recalcularea în prețuri comparabile (prețurile anului precedent) se efectuează atît pentru produsul intern brut pe resurse, cît și pe componentele de utilizări.

La recalcularea producției și consumului intermediar în prețuri comparabile se utilizează două metode:

– deflatarea datelor în prețuri curente în perioada de raport cu utilizarea indicilor de preț respectivi;

– extrapolarea datelor în prețuri curente în anul de bază utilizînd indicii volumului fizic sau indicatori naturali.

La recalcularea componentelor produsului intern brut pe utilizări se utilizează, atît indici de preț respectivi (indicii prețurilor de consum, indicele de preț pentru investiții ș.a.), cît și indicatori naturali.

Indicele-deflator al produsului intern brut – raportul produsului intern brut, calculat în prețuri curente de piață la volumul produsului intern brut calculat în prețurile anului precedent sau în prețurile perioadei respective a anului precedent. Spre deosebire de indicii de prețuri la bunuri și servicii, deflatorul produsului intern brut caracterizează schimbarea remunerării muncii, excedentului brut de exploatare / venitului mixt brut, consumului de capital fix în rezultatul modificării prețurilor, precum și a masei nominale a impozitelor nete.

Economia neobservată se definește ca ansamblul activităților „lipsă” în informația de bază utilizată la elaborarea conturilor naționale, fie din motivul că acestea sînt activități ascunse, ilegale, informale sau că reprezintă producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu, fie în rezultatul neajunsurilor în sistemul colectării datelor. Includerea acestora în conturile naționale se numește **măsurarea (estimarea) economiei neobservate**.

Producția în sectorul informal se determină ca activitate economică efectuată de întreprinderi necorporative neînregistrate ale gospodăriilor casnice și/sau talia cărora după numărul salariaților e sub censul stabilit și care produc producție destinată pieței.

Producția ascunsă în sectorul formal reprezintă producția legală neînregistrată de organele administrative și fiscale și neraportată lor de către agenții economici cu scopul evaziunii impozitelor, contribuțiilor de asigurări sociale, nerespectarea legii în privința salariului minim, a numărului de ore lucrate, necompletearea chestionarelor administrative, fiscale sau statistice etc.

Producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu este determinată ca activitate economică, în rezultatul căreia gospodăriile casnice consumă sau acumulează bunurile și serviciile produse de ele înseși.

Producția ilegală reprezintă producția de bunuri și servicii a căror vînzare, distribuire sau posesie este interzisă de lege sau care în mod obișnuit este legală, dar devine ilegală cînd se realizează de persoane neautorizate.

INDUSTRIE

Valoarea producției industriale în prețuri curente include:

- valoarea producției întreprinderilor industriale cu numărul personalului industrial 10 și mai multe persoane și venituri din vînzări peste 3 milioane lei anual, cuprinse în cercetare statistică lunară, care asigură peste 80% din volumul anual de producție;

- valoarea producției întreprinderilor cu numărul personalului industrial mai puțin de 10 persoane și venituri din vînzări mai puțin de 3 milioane lei anual, unităților secundare de producție, cuprinse în cercetare statistică anuală (calculat estimativ);

Indicele volumului de producție în procente față de perioada corespunzătoare a anului precedent se calculează reieșind din valoarea producției în prețuri comparabile (prețurile medii ale anului precedent).

AGRICULTURĂ

Producția agricolă în expresie valorică este evaluată în prețuri curente, precum și în prețurile anului 2005 – pentru comparabilitate la calcularea indicatorilor relativi, și este determinată ca suma producției vegetale și animale.

Producția globală în prețuri curente include, de asemenea, și valoarea serviciilor destinate pieței, prestate de către întreprinderile de deservire a agriculturii și întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești producătoare de producție agricolă și servicii nedestinate pieței, prestate de instituțiile și organizațiile bugetare.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole. În expresie valorică, la valoarea recoltei globale se adaugă sporirea (sau se scad pierderile) valorii producției neterminate în fitotehnie pe an, precum și valoarea cheltuielilor pentru înființarea și întreținerea plantațiilor multianuale pînă la intrarea pe rod.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vie a prăselei obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lînă, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

INVESTIȚII ÎN CAPITAL FIX

Investițiile în capital fix reprezintă totalitatea cheltuielilor îndreptate la crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altele în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală.

La investițiile în capital fix se referă cheltuielile pentru lucrările de construcții de toate tipurile, cheltuielile pentru montarea utilajelor, pentru achiziționarea utilajului care necesită și nu necesită montaj, prevăzut în devizele pentru construcții; pentru procurarea uneltelor de producție și a inventarului gospodăresc, incluse în devizele cheltuielilor pentru construcții; pentru achiziționarea mașinilor și utilajelor care nu intră în devizele pentru construcție; pentru alte lucrări și cheltuieli capitale.

TRANSPORTURI

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri, adică deplasarea unei tone de marfă la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați exprimă numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuități de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri, adică deplasarea unui pasager la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.

Mărfuri și pasageri transportați, parcursul mărfurilor și pasagerilor se determină în baza datelor centralizate pe transportul feroviar și aerian și prezentate, respectiv de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, precum și datelor rapoartelor statistice centralizate pe transportul auto, fluvial și troleibuze.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul auto** cuprinde datele centralizate ale cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

În **transportul feroviar** volumul mărfurilor transportate include transportul mărfurilor în trafic intern, mărfurile intrate (import) și ieșite (export) și cele în tranzit.

Pasagerii transportați și parcursul pasagerilor cu autobuze (inclusiv microbuze) – calculați în baza rapoartelor statistice primite de la persoane juridice și fizice care efectuează transportări de pasageri cu transportul public, exceptând transportările urbane realizate de întreprinderile individuale în orașele-reședință și orașele UTA Găgăuzia.

COMUNICAȚII

Indicatorii privind prestațiile și mijloacele de comunicații vizează întreprinderile de stat și societatea pe acțiuni care activează în acest domeniu.

TURISM

Datele privind capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Datele pentru activitatea turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici titulari de licențe de turism.

Prin **structură de primire turistică** cu funcțiuni de cazare turistică se înțelege orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune (exprimată în locuri-zile) reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către structurile de cazare turistică colective, ținând cont de numărul de zile în care acestea sînt deschise în perioada de raport, adică zilele în care a fost posibilă cazarea turiștilor.

Numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică cuprinde toate persoanele (cetățeni moldoveni și străini), care se deplasează într-un loc, altul decît acela în care își au reședința, pentru o perioadă mai mică de 12 luni și petrec cel puțin o noapte într-o structură de cazare turistică colectivă în locul vizitat, scopul principal al vizitei fiind altul decît acela de a desfășura o activitate remunerată în locul vizitat.

Înnoptarea reprezintă fiecare noapte pentru care o persoană este înregistrată într-o structură de cazare turistică colectivă, indiferent dacă fizic este prezentă sau nu în cameră.

Indicii de utilizare netă a locurilor de cazare turistică se calculează prin raportarea umărului de înnoptări realizate la capacitatea de cazare turistică în funcțiune din perioada respectivă.

Turismul intern reflectă serviciile turistice prestate în locurile turistice din țară și vîndute de către titularii de licențe cetățenilor moldoveni.

COMERȚ CU AMĂNUNTUL ȘI SERVICII CU PLATĂ PRESTATE POPULAȚIEI

În **volumul total de vânzări cu amănuntul** se includ vânzările de mărfuri prin rețeaua de comerț cu amănuntul (inclusiv repararea autovehiculelor, obiectelor de uz casnic și personale), precum și cele comercializate prin sectorul neorganizat de comerț (piețe).

Evidența vânzărilor de mărfuri cu amănuntul se ține în prețuri curente, iar indicii care caracterizează evoluția acestora în diferite perioade de timp se calculează în prețuri comparabile.

În **volumul total de servicii cu plată** se includ încasările obținute de agenții economici și persoanele fizice (antreprenorii particulari) în urma prestării de către aceștia a serviciilor cu plată populației.

Evidența serviciilor cu plată prestate populației se ține în prețuri curente, iar indicii care caracterizează evoluția acestora în diferite perioade de timp se calculează în prețuri comparabile.

COMERȚ EXTERIOR

Datele din compartimentul “Comerțul exterior” sînt elaborate în baza declarațiilor vamale completate ulterior cu unele categorii de mărfuri (produse) transportate prin cablu, conducte (energie electrică, gaze naturale), evidența cărora se ține în baza rapoartelor statistice.

Volumul comerțului exterior reprezintă totalitatea bunurilor materiale care fac obiectul schimbului între țara noastră și alte țări, care măresc sau micșorează resursele materiale ale țării ca rezultat al intrării sau ieșirii lor din țară. În volumul comerțului exterior nu sînt incluse serviciile cu caracter material și nematerial.

Evaluarea exporturilor se efectuează în prețuri F.O.B. sau franco-frontiera țării exportatoare, a importurilor – în prețuri C.I.F. sau franco-frontiera țării importatoare. Exportul cuprinde și reexportul, adică mărfurile importate și apoi reexportate fără a fi supuse prelucrării.

Soldul balanței comerciale se calculează ca diferența dintre export și import.

PREȚURI

Indicele prețurilor de consum este un instrument de măsură care caracterizează și furnizează o estimare a evoluției de ansamblu a prețurilor mărfurilor cumpărate și tarifelor serviciilor utilizate de către populație pentru satisfacerea necesităților de trai într-o anumită perioadă (denumită perioadă curentă) față de perioada fixă (denumită perioadă de bază).

Rata lunară a inflației reprezintă creșterea prețurilor de consum într-o lună față de luna precedentă.

Indicele prețurilor producătorului în industrie determină evoluția prețurilor produselor industriale în primul stadiu al comercializării (fără taxa pe valoarea adăugată). Indicii sînt calculați lunar în baza observării statistice a prețurilor la circa 866 de produse reprezentative în 221 întreprinderi industriale.

Indicele prețurilor la producția agricolă vîndută de gospodăriile agricole se calculează în baza prețurilor medii reale stabilite la producția vîndută în perioada de raport, în procente față de anul de bază.

Indicele prețurilor în construcții – raportul prețurilor curente la lucrările de construcțimontaj, înregistre trimestrial în 100 organizații reprezentative, către prețurile de deviz ale anului 1991 (adoptate ca constante) și prețurile curente ale anului precedent.

FINANȚE

Bugetul public național reprezintă totalitatea veniturilor și cheltuielilor, formate ca elemente independente în sistemul bugetar.

Veniturile bugetului public național sînt impozitele și taxele, alte încasări, specificate de legislația în vigoare.

Cheltuielile bugetului public național sînt determinate de cheltuielile prevăzute de legea bugetară anuală în vederea satisfacerii necesităților societății, din care: acoperirea necesităților socialculturale și de cercetări științifice, întreținerea aparatului de stat, acoperirea necesităților militare, achitarea datoriei de stat, acordarea de subvenții, dezvoltarea sectorului economic al statului etc.

Deficitul bugetar reprezintă depășirea cheltuielilor asupra veniturilor.

Excedentul bugetar reprezintă depășirea veniturilor asupra cheltuielilor.

SITUAȚIA SOCIALĂ

Veniturile medii disponibile ale unui membru al gospodăriei reprezintă totalitatea veniturilor bănești și în natură (evaluate în lei) obținute din diverse tipuri de activități.

Cheltuielile de consum pe un membru al gospodăriei casnice reprezintă totalitatea cheltuielilor curente pentru produse alimentare, nealimentare și servicii.

Minimul de existență reprezintă volumul minimal de bunuri materiale și servicii, necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menținerii sănătății și susținerea viabilității omului.

Salariu nominal – plăți brute în bani sau în natură acordate salariaților de obicei peste intervale regulate de timp pentru timpul lucrat sau lucrul efectuat. În salariu se includ de asemenea plățile pentru timpul nelucrat, primele anuale, sezoniere sau alte prime acordate neregulat.

Salariul mediu lunar nominal al unui lucrător din economie (pe activități economice, raioane, municipii) – raportul între fondul de salarii (calculat pînă la careva rețineri) și numărul mediu de salariați luat ca bază la calcularea salariului mediu.

Salariu real – puterea de cumpărare a salariului nominal.

Indicele salariului real – raportul dintre indicele salariului mediu nominal și indicele prețurilor de consum.

În numărul pensionarilor sînt incluse persoanele, cărora le-au fost stabilite pensiile conform Legii Republicii Moldova cu privire la asigurarea cu pensii.

Mărimea medie a pensiei se calculează ca raportul dintre suma pensiilor stabilite și numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială.

Populație activă din punct de vedere economic – persoane care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii, incluzînd populația ocupată și șomerii.

Populație ocupată – persoane care desfășoară o activitate economică sau socială producătoare de bunuri și servicii în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii sau alte beneficii.

Șomeri conform criteriului BIM – persoane de 15 ani și peste, care în cursul perioadei de referință îndeplinesc concomitent următoarele condiții:

- nu au un loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sînt în căutarea unui loc de muncă, utilizînd în ultimele patru săptămîni diferite metode pentru a-l găsi;
- sînt disponibili să înceapă lucrul în următoarele 15 zile, dacă și-ar găsi imediat un loc de muncă.

Rata șomajului – raportul dintre numărul șomerilor și populația activă (șomeri plus populația ocupată).

Șomeri înregistrați – persoane apte de muncă, în vîrstă aptă de muncă, care nu au un loc de muncă, un alt venit legal și sînt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă ca persoane în căutare de lucru și care dau dovadă că doresc să se încadreze în muncă.

Numărul populației pentru anii intercenzitari se determină în baza rezultatelor ultimului recensământ și a datelor referitoare la mișcarea naturală și migratorie dintre data recensământului și anul de referință. Totodată se ia în considerație și schimbarea numărului populației în rezultatul reorganizării teritorialadministrative.

Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sînt actele stării civile și buletinele statistice despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Ratele de natalitate, mortalitate, nupțialitate și divorțialitate sînt calculate ca raportul dintre numărul celor născuți, decedați din perioada de referință, adus la expresia anuală cu ajutorul coeficientului de timp și numărul mediu anual al populației stabile din aceeași perioadă. Se calculează în promile.

Sursa datelor pentru **mișcarea migratorie a populației** este baza de date automatizată a Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor și a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Morbiditate – cazuri de îmbolnăviri ale populației, înregistrate în anul curent cu diagnosticul stabilit pentru prima dată.

Criminalitatea – fenomen socialjuridic, care include infracțiunea săvîrșită pe un anumit teritoriu și pe parcursul unei perioade anumite de timp.

Infracțiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.